

Univerzita Karlova

Přírodovědecká fakulta

Studijní program: Politická a regionální geografie

Bc. Anna Mlíková

Postoje Filipín a Vietnamu ke geopolitickým aktivitám Číny v Jihočínském moři
Attitudes of Philippines and Vietnam on China's geopolitical activities in the South China Sea

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Praha 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 29. 04. 2024

Bc. Anna Mlíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce PhDr. Adamu Horálkovi, Ph.D. za veškeré cenné rady, konzultace a čas, který mi při psaní práce věnoval. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým přátelům za podporu, kterou mi během studia a psaní práce poskytli.

Abstrakt

Tato diplomová práce zkoumá postoje Filipín a Vietnamu ke geopolitickým aktivitám Číny v Jihočínském moři v období let 2013 až 2023. Práce si klade za cíl analyzovat postoje Filipín a Vietnamu s důrazem na oficiální politický diskurz obou zemí. Prostřednictvím kritické diskurzivní a obsahové analýzy je zkoumán vývoj jejich postojů a reakcí na čínské aktivity v regionu. Práce se opírá o teoretický rámec geopolitiky, konkrétně klasické a kritické geopolitiky, a zasazuje současné územní spory do historického kontextu a vysvětluje geoeconomický a geostrategický význam Jihočínského moře. Výsledky diplomové práce ukazují, že se postoje Filipín i Vietnamu v období 2013–2023 postupně vyvíjely. Oba dva státy v první polovině sledovaného období byly značně kritické k čínským aktivitám a postupně přecházely k smířlivějšímu postoji a snažily se o dialog s Čínou. Obě země však stále prosazovaly své nároky a suverenitu nad spornými oblastmi. Analýza také ukázala, že oficiální politický diskurz obou zemí reflektuje jejich snahu udržovat rovnováhu mezi ochranou svých zájmů a udržením dobrých vztahů s Čínou.

Klíčová slova: Jihočínské moře, Čína, Filipíny, Vietnam, geopolitika

Abstract

This thesis examines the attitudes of the Philippines and Vietnam towards China's geopolitical activities in the South China Sea between 2013 and 2023. The thesis aims to analyse the attitudes of the Philippines and Vietnam with an emphasis on the official policy discourse of both countries. Through critical discursive and content analysis, the evolution of their attitudes and responses to Chinese activities in the region is examined. Drawing on the theoretical framework of geopolitics, specifically classical and critical geopolitics, the thesis places contemporary territorial disputes in historical context and explains the geo-economic and geostrategic significance of the South China Sea. The thesis results show that the attitudes of both the Philippines and Vietnam have evolved over the period 2013-2023. Both countries were highly critical of Chinese activities in the first half of the period under review and gradually shifted to a more conciliatory stance and sought dialogue with China. However, both countries continued to assert their claims and sovereignty over the disputed areas. The analysis also showed that the official political discourse of both countries reflected their efforts to maintain a balance between protecting their interests and maintaining good relations with China.

Keywords: South China Sea, China, Philippines, Vietnam, geopolitics

OBSAH

<i>Seznam použitých zkratk</i>	8
<i>Seznam použitých obrázků, grafů a tabulek</i>	9
<i>Úvod</i>	10
1. Geopolitika	12
1.1. <i>Klasická geopolitika</i>	13
1.2. <i>Kritická geopolitika</i>	17
1.3. <i>Geopolitika Číny</i>	18
2. Geoekonomický a geostrategický význam regionu	23
2.1. <i>Přehled historických událostí a územních sporů v regionu</i>	27
2.1.1. <i>Události po II. světové válce</i>	29
3. Teritoriální nároky jednotlivých aktérů	31
3.1. <i>Čínské nároky</i>	33
3.2. <i>Vietnamské nároky</i>	39
3.3. <i>Filipínské nároky</i>	41
4. Metodologie	45
4.1. <i>Diskurzivní analýza</i>	45
4.1.1. <i>Kritická diskurzivní analýza</i>	46
4.2. <i>Obsahová analýza</i>	47
4.3. <i>Metodika analýzy</i>	48
4.3.1. <i>Zaměření výzkumu</i>	48
4.3.2. <i>Výběr dat</i>	49
4.3.3. <i>Limity a nástroje analýzy</i>	50
4.3.4. <i>Příprava dat</i>	51
5. Analýza postojů Filipín a Vietnamu	52
5.1. <i>Analýza postoje Filipín</i>	52
5.1.1. <i>Období vlády prezidenta Aquino</i>	52
5.1.2. <i>Duterteho příklon k Číně</i>	56

5.1.3. Období vlády prezidenta Marcose	60
5.2. Analýza postoje Vietnamu.....	62
5.3. Porovnání postojů Filipín a Vietnamu	68
Závěr.....	72
Seznam použité literatury a zdrojů.....	75
Příloha: Seznam použitých prohlášení	85

Seznam použitých zkratk

ASEAN	Association of South East Asian Nations (Sdružení národů jihovýchodní Asie)
BRI	Belt and Road Initiative (Nová Hedvábná stezka)
CDA	Critical discourse analysis (kritická diskurzivní analýza)
DOC	Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea (Deklarace o chování stran v Jihočínském moři)
EIA	Energy Information Administration (Úřad pro energetické informace)
JČM	Jihočínské moře
KIG	Kalayaan Island Group
KS	Komunistická strana
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NM	Námořní míle
OSN	Organizace spojených národů
UNCLOS	United Nations Convention on the Law of the Sea (Úmluva OSN o mořském právu)
VEZ	Výlučná ekonomická zóna

Seznam použitých obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1: First Island Chain a Second Island Chain	20
Obrázek 2: Oblast Jihočínského moře	24
Obrázek 3: Výlučné ekonomické zóny jednotlivých států a čínská Nine-dashed line.....	33
Obrázek 4: Oficiální čínská Nine-dashed Line	35
Obrázek 5: Rekultivace atolu Fiery Cross Reef.....	38
Obrázek 6: Výlučná ekonomická zóna Filipín.....	42
Obrázek 7: Jednotlivé země, které okupují ostrovy na Spratlyho ostrovech a nárokovaná oblast Filipín	43
Obrázek 8: Nárokovaná oblast Filipín a její výlučná ekonomická zóna.....	44
Graf 1: Vývoj filipínského narativu vůči Číně mezi lety 2013–2023	56
Graf 2: Vývoj vietnamského narativu vůči Číně mezi lety 2013–2023	63
Graf 3: Porovnání pozitivních a negativních prohlášení vůči čínským aktivitám mezi lety 2013–2017 a 2018–2023	69
Tabulka 1: Jednotlivé nároky států v Jihočínském moři	32

Úvod

V Jihočínském moři (dále JČM) v současnosti probíhá jeden z nejpálčivějších územních sporů na světě. Tato oblast v jihovýchodní Asii je geostrategicky a geoeconomicky velice důležitá tranzitní trasa pro světovou ekonomiku, neboť přes tyto vody prochází více než polovina světové dopravy, jejíž objem se odhaduje na více než 5 bilionů dolarů (Nair 2022). Čínská lidová republika (dále pouze Čína) si nárokuje téměř celou jeho oblast, pomocí tzv. „*Nine-dashed line*“ (Linie devíti čar), která se překrývá s teritoriálními moři ostatních států v regionu. V čínské bílé knize o obraně vydané v roce 2011 označuje JČM za jeden z klíčových národních zájmů (Fravel 2011).

Vzrůstající asertivní chování Číny vyvolalo zásadní obavy u sousedních zemí ale i u mezinárodního společenství. V posledních letech rozvíjí své námořní kapacity s cílem získat větší vliv a kontrolu nad regionem. Za účelem prosazení svého postavení Čína buduje umělé ostrovy s vojenskými základnami, aby potvrdila svou nadvládu nad mořem. Proti tomu se staví ostatní země v regionu, podle kterých čínské aktivity přispívají k nestabilitě a nejistotě v regionu. Ačkoli se čínští představitelé na počátku 21. století hlásili ke konceptu „*mírového rozvoje*“, postupem času se narativ změnil na „*nový typ velmocenského vztahu*“, tuto frázi často používá čínský prezident Si Ťin-pching. Jelikož se podle prezidenta Si Čína etablovala jako světová velmoc, má s ní tak být i zacházeno. To také zahrnuje přenastavení vztahů s velmocemi jako Spojené státy a očekávání Číny, že s ní bude zacházeno jako s rovnocenným partnerem, zatímco v případě menších zemí může být totéž chápáno jako mít úctu k Číně (Okuda 2016).

Čínské územní nároky se překrývají s výlučnými ekonomickými zónami (dále VEZ) Vietnamu, Filipín, Malajsie, Bruneje i Indonésie. Největší územní spory má Čína s Filipíny a Vietnamem, proto jsem si v této diplomové práci vybrala k analýze tyto dvě země. Spory v JČM jsou založeny především na otázce svrchovanosti nad Paracelskými ostrovy, které si nárokuje Čína a Vietnam, a nad Spratlyho ostrovy, které si nárokují všechny tři zainteresované strany.

Práce si klade za cíl vysvětlit územní nároky Číny, její geopolitické aktivity a jak na tyto aktivity pohlíží státy, kterých se to bezprostředně týká, tedy Filipín a Vietnamu. Práce si klade za cíl analyzovat pohled Filipín a Vietnamu v rámci zahraničního diskurzu obou zemí pomocí kritické diskurzivní a obsahové analýzy. Pomocí rešerše literatury zasadím problematiku do kontextu a

s pomocí kritické diskurzivní a obsahové analýzy zanalyzují postoj Filipín a Vietnamu na čínské aktivity v JČM za posledních 10 let. Dle mého názoru je role Číny v této problematice zcela klíčová, proto jsou jednotliví státní aktéři analyzováni z hlediska jejich přístupu k Číně. S ohledem na cíl práce si kladu následující výzkumné otázky: Jaké jsou postoje Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM? Jaké jsou rozdíly a podobnosti mezi postoji Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM?

Práce je strukturována následovně. V první kapitole je vysvětlen teoretický rámec práce, což je geopolitika, která je rozdělena na klasickou a kritickou geopolitiku. Klasická geopolitika nám pomáhá pochopit, z jakých teorií vycházejí čínští námořní stratégové. Kritická geopolitika nám říká, jak je sociální a politický život konstruován prostřednictvím diskurzů. Jelikož bude tato práce zkoumat oficiální politický diskurz Filipín a Vietnamu vůči Číně, tato práce z ní bude primárně vycházet. V druhé kapitole je vysvětlen geoekonomický a geostrategický význam regionu a současné územní spory jsou zasazené do historického kontextu. Ve třetí kapitole jsou vysvětlené územní nároky jednotlivých aktérů v JČM. Ve čtvrté kapitole vysvětlují metody práce, což je kritická diskurzivní a obsahová analýza, dále vysvětlují konkrétní postupy, které jsem zvolila v rámci analýzy, jako výběr a příprava dat, a limity analýzy. Ve čtvrté části je samotná analýza vývoje postojů Filipín a Vietnamu mezi lety 2013 až 2023 vůči geopolitickým aktivitám Číny. Ty byly analyzovány z oficiálních prohlášení ministerstva zahraničních věcí (dále MZV) Filipín a Vietnamu, které byly zveřejněné v anglickém jazyce. Dále je vývoj jejich zahraničního diskurzu vůči Číně porovnán. V závěru odpovídám na své výzkumné otázky.

1. Geopolitika

Tato diplomová práce se bude zabývat geopolitickými aktivitami Číny v JČM a jak se k tomu staví Filipíny a Vietnam, proto je důležité si říci, jak je geopolitika chápána a z jakých teoretických přístupů vychází. Ještě před zavedením termínu „*geopolitika*“ se první politické analýzy zaměřovaly na pochopení rozdílů v politickém prostoru a interakcí mezi různými politickými subjekty. Tento přístup často zdůrazňoval geografické faktory, které lze vysledovat již u Aristotela, Montesquieua či Machiavelliho. Základní myšlenka spočívala v tom, že geografie přináší omezení i příležitosti, které zásadně ovlivňují hospodářskou produkci a schopnost chránit se před násilím – základní aspekty lidské existence. Dle Machiavelliho bylo zvládnutí geografie klíčovou složkou politického přežití. Chyběla však schopnost vysvětlit historické změny (Sloan 2017).

Do dnešní doby se neustálilo jedno pojetí geopolitiky. Můžeme geopolitiku definovat mnoha způsoby. Mnoho definic se zaměřuje na pochopení vývoje moderních ekonomik, pokroku v dopravě a zbrojních technologiích a přístupu k důležitým obchodním trasám a zdrojům. Saul Cohen (Cohen 2015, s. 16) definoval geopolitiku jako: „*analýzu interakcí mezi geografickými podmínkami a perspektivami a politickými procesy*“. Dle Raymonda Arona (Aron 1966, cit. v Sloan 2017, s. 2) geopolitika „*kombinuje geografickou schematizaci diplomaticko-strategických vztahů s geograficko-ekonomickou analýzou zdrojů, s výkladem diplomatických postojů jako výsledku způsobu života a prostředí*“. Geoffrey Sloan popisuje geopolitické teorie jako „*pokus upozornit na význam určitých geografických vzorců v politických dějinách. Je to teorie prostorových vztahů a historických příčin. Z ní byla odvozena vysvětlení, která naznačují současný a budoucí politický význam různých geografických konceptualizací*“ (Sloan 2017, s. 2).

Geopolitika se v současné době dělí na klasickou a kritickou. Klasická geopolitika se zaměřuje na studium geografických faktorů, tedy klade důraz na rozmístění států a souvislost mezi územně-ekonomickou expanzí a vojenskou mocí. Podle této perspektivy geografické faktory určují strategické příležitosti a omezení, kterým jednotlivé státy čelí. Z tohoto pohledu bere národní stát jako hlavního racionálního aktéra, který usiluje o zvýšení své moci a území na úkor ostatních států. Tradiční jednotkou analýzy je tedy národní stát, který je brán jako racionální a egoistický aktér mezinárodního prostředí, jenž se primárně snaží zvýšit svoji moc na úkor

ostatních států. Státy jsou v neustálém existenčním soupeření, které občas vede ke konfliktu. Posuny moci způsobené technologickými změnami, vznikem nových center přírodních zdrojů a ekonomické moci a soupeření či konflikt představují nejen trvalá témata klasické geopolitiky, ale jsou také příznačné pro povahu mezinárodní anarchie, jak ji vnímají klasičtí geopolitičtí myslitelé (Sloan 2017; Wu 2018). Klasickou geopolitiku můžeme pravděpodobně považovat za nedílnou součást realistických teorií v mezinárodních vztazích, tj. za zvláštní formu realismu, která je založena na vlivu přírodního prostředí vymezeného geografii a technologií. Nejvýznamnější aktéři, definováni dle své geografické polohy, strategické orientace, ale také podle územní velikosti a materiálních bohatství, jsou velmoci. Ty se dále dělí dle jejich strategických priorit na námořní a kontinentální mocnosti a hybridní mocnosti země-moře (Wu 2018).

1.1. Klasická geopolitika

Klasická geopolitika se dělí na dva nejvýznamnější proudy, německá a angloamerická geopolitická škola. Ačkoli geopolitika byla národními státy využívána po celou historii, její vznik jako vědecké disciplíny a formalizovaný nástroj tvorby vládní politiky začal až na počátku 20. století. O vznik termínu geopolitika se zasloužil švédský politolog Rudolf Kjellén, který tento termín poprvé použil v roce 1899 v článku ve švédském geografickém časopise „*Ymer*“, dále roku 1905 v článku v německém časopise „*Geographische Zeitschrift*“. Kjellén definoval geopolitiku jako vědu o státu jako geografickém organismu, který vede permanentní boj o svou existenci. Věřil, že územní velikost je pro státy klíčová ve vztahu k ostatním mocnostem a představoval si budoucnost menšího počtu států, ale s větším územím. Dle jeho teorie je území důležitější než obyvatelstvo a ztráta území má vždy negativní důsledky pro stát. Zde můžeme vidět základy politického realismu. Zastával názor, že státy, které disponují největšími zdroji, ve válkách zvítězí. V kontextu doby vnímal Německo a Japonsko jako rostoucí sílu na mezinárodní scéně, zatímco Velkou Británii a Francii považoval za upadající mocnosti v období před první světovou válkou. Za jediné dva státy, které mají potenciál splnit jeho kritéria a získat status světové velmoci, označil Spojené státy a Rusko, jelikož disponují značným územím, přírodními zdroji a obyvatelstvem (Chapman 2011).

Kjellén se svými názory inspiroval teorií životního prostoru, tzv. „*Lebensraum*“ od německého geografa Friedricha Ratzela. Ten je považován za zakladatele moderní humánní a politické

geografie (Flint, Taylor 2018). Ratzelova teorie byla silně inspirována sociálním darwinismem a geografickým determinismem. V této teorii tvrdí, že čím je stát vyspělejší, tím více životního prostoru potřebuje. Stejně jako organismy bojují o přežití, tak státy bojují o životní prostor. Věřil, že svět je ze své podstaty plný konfliktů a soupeření o „*Lebensraum*“ je součástí životního cyklu národních států. Mocné státy se musí časem zvětšovat a „*Grossraum*“ (velké státy) jsou budoucností světa. Ratzelova „*Politische Geographie*“ z roku 1897 je považována za dílo, které položilo základy geopolitiky (Agnew, Mitchell, Toal 2003; Chapman 2011).

Jedním z nejvlivnějších Ratzelových a Kjellénových stoupenců byl německý geograf a generál Karl Haushofer, který pomáhal šířit evoluční teorii státu v německých akademických a vládních kruzích. Působil jako profesor geografie na Mnichovské univerzitě a jeho žák byl nacistický politik Rudolf Hess, což umožnilo jeho geopolitickým teoriím získat významný vliv v Hitlerově třetí říši. Hlavním prostředkem k tomuto účelu byl odborný časopis „*Zeitschrift für Geopolitik*“, který vydával v letech 1924 až 1944. Geopolitika měla dle Haushofera sloužit politikům při určování a dosažení jejich politických cílů. Dle něj se Německo musí vymanit ze svého omezeného „životního prostoru“ do okolního světa. Touha získat další „*Lebensraum*“ prostřednictvím „*Drang nach Osten*“ (tažení na východ) dobytím území ve východní Evropě a v Rusku, jsou hlavní prvky nacistické teritoriální expanze, které se v podstatě shodovaly s Haushoferovými koncepty, které převzal od Ratzela a Kjelléna, čímž si Hitler našel „vědecké“ ospravedlnění svého agresivního rozpínání (Tuathail, Dalby, Routledge 1998; Chapman 2011).

Kjellén, Ratzel a Haushofer jsou představiteli německé geopolitické školy. V následujících odstavcích si představíme zástupce angloamerické školy. Jedním z nevýznamnějších geopolitických stratégů z přelomu 19. a 20. století byl americký důstojník Alfred Thayer Mahan, z jehož teorií se později inspirovali i čínští stratégové. Jeho nejznámější dílo „*The Influence of Sea Power upon History*“ z roku 1890 mělo významný vliv na utváření zahraniční politiky USA během vlád prezidentů Williama McKinleyho a Theodora Roosevelta a pomohlo ukončit americký izolacionismus (Cohen 2015). Dle Mahana je námořní síla klíčovým prvkem z hlediska národní bezpečnosti. Význam a vliv námořní síly analyzoval při formování vzestupu a expanze Britského impéria. Moře popsal jako rušnou dopravní tepnu zásadní pro globální obchod a identifikoval tzv. strategické „*chokepoints*“ (škrtící body), které přispěly k námořní nadvládě Velké Británie. Nastínil šest základních prvků námořní moci – geografickou polohu, rozsah území, velikost populace, geografické vlastnosti pobřeží, kulturní rysy obyvatel a vládní

strukturu. Na základě těchto faktů viděl Spojené státy jako geopolitického nástupce Britského impéria (Sempa 2014).

Jeho globální perspektiva byla rovněž zaměřena na Eurasii. Tvrdil, že světovou dominanci může udržet anglo-americká aliance z klíčových základů obklopujících Eurasii. Považoval Rusko za dominantní asijskou pozemní velmoc, jejíž poloha ji činila neporazitelnou. Domníval se však, že vnitrozemská poloha Ruska ho znevýhodňuje, protože věřil, že pohyb po moři je nadřazen pohybu po souši. Pro Mahana ležela kritická zóna konfliktu mezi třicátou a čtyřicátou rovnoběžkou v Asii, kde se střetávala ruská pozemní a britská námořní moc (Cohen 2015). Několik z Mahanových geopolitických tezí se naplnily v průběhu 20. století a jsou relevantní i v současnosti. Ve svém díle „*The Interest of America in International Conditions*“ z roku 1910 předvídal vývoj první světové války a geopolitickou dynamiku, která vedla ke druhé světové válce. Strategická pozice Německa v srdci Evropy, jeho průmyslová a vojenská síla na kontinentu a hledání námořní moci představovalo hrozbu pro Velkou Británii a nakonec i pro Spojené státy. Dále tvrdil, že aliance Spojených států, Velké Británie, Německa a Japonska bude jednoho dne vést společný boj proti Rusku a Číně, což je v dnešní době velmi aktuální (Sempa 2014).

V „*The Problem of Asia*“ z roku 1901 upozorňoval na mocenský potenciál Číny a na potenciální geopolitickou rivalitu Číny se Spojenými státy. Predikoval, že západní věda a technologie se nakonec rozšíří globálně a Čína je převezme podobně jako Japonsko. Varoval před možností, že takto obrovský a rozsáhlý stát s moderními vojenskými technologiemi by mohl ohrožit bezpečnostní situaci pokud by „*prolomila své bariéry na východ*“. Pokud jde o Mahanovy prvky námořní moci, Čína zaujímá centrální postavení ve východní a střední Asii a má rozsáhlé pobřeží, velký počet obyvatel, rostoucí ekonomiku s neustále se rozšiřujícím vojenským a námořním potenciálem a prozatím i stabilní vládu. Čínské politické a vojenské orgány otevřeně vyjádřily své ambice nahradit Spojené státy jako dominantní sílu v asijsko-pacifickém regionu (Sempa 2014; Cohen 2015), což můžeme vidět právě v aktivitách, které provádí v JČM.

Na Mahanovy myšlenky v mnohém navázal „otec britské geografie“, jeden z nejvlivnějších geografů 20. století, Sir Halford Mackinder. Ve svém nejdůležitějším díle „*The Geographical Pivot of History*“, publikovaném v roce 1904 v časopise „*Royal Geographical Society's Geographical Journal*“ pojednává o nástupu éry transkontinentálních železnic, tedy pozemní

síly a považuje vzestup euroasijských kontinentálních států za největší hrozbu pro britskou světovou hegemonii (Chapman 2011; Cohen 2015). Jeho analýza se soustředila na geopolitickou soutěž o kontrolu nad Eurasií, která je stěžejní region světové politiky, jelikož může zaútočit na všechny strany a může být zasažena ze všech stran, krom severu. Mackinder ji identifikoval jako „*pivot area*“ (pivovní oblast). V důsledku toho se pak otevírá cesta ke světové dominanci pro politickou moc, která dominuje klíčové oblasti. Centrální strategickou pozici dle Mackindera zaujímá Rusko, kterému náleží tato oblast, tzv. „*pivot state*“. Expanzí a rozvojem železnice se Rusko vymanilo ze svého dřívějšího ústraní a ruská mobilní pozemní síla je stejně významná jako britská námořní síla. Pro udržení existence Britského impéria bylo podle Mackindera nejdůležitější zabránit rusko-německému spojení, které by ovládalo ještě větší území než jen pouze Rusko. Tuto oblast pojmenoval „*heartland*“ (Mackinder In: Tuathail, Dalby, Routledge 1998; Flint, Taylor 2018).

Upozorňoval, že ovládnutí „*heartlandu*“, tedy rozsáhlé světové pevniny by se mohlo stát základem světové nadvlády díky časové a dojezdové převaze železnice nad loděmi. Pozemní euroasijská velmoc (ať už Rusko, Německo nebo Čína), která by získala kontrolu nad „*pivot area*“, by předstihla námořní velmoci. V kombinaci s obrovským nerostným bohatstvím, populačním a zemědělským potenciálem tak vnímá oblast Eurasie jako ideální pro etablování světové mocnosti (Cohen 2015). Tato teorie se stala důležitým nástrojem během studené války. Úspěch SSSR ve druhé světové válce a jeho následná expanze moci zahrnovala heartland a vytvořila druh mocenské struktury, které se Mackinder obával. Vznik studené války poskytl nový kontext pro Mackinderův model, původně vytvořen pro přežití Britského impéria, aby se stal hlavním strategickým nástrojem pro americké vojenské plánovače o udržení rovnováhy sil proti SSSR (Flint, Taylor 2018).

Podobně jako Mahan, i Mackinder ve svém díle upozorňoval na možný budoucí význam Číny. Ve svém díle z roku 1904 napsal, že pokud by Čína svrhla Ruské impérium a dobyla jeho území, mohla by představovat „*žluté nebezpečí*“ pro svobodu světa proto, že by mohla ke zdrojům velkého kontinentu přidat námořní sílu, což je výhoda, která ruskému pivovnímu regionu chyběla. Dodal, že „*obojživelný charakter*“, tedy hybridní mocnost země-moře, by z ní v budoucnu mohl učinit významnou mocnost. Mackinderova perspektiva v podstatě nabídla rámec pro hodnocení geopolitické dynamiky moderní Číny. Předvídal významné změny, které

byly způsobeny třemi klíčovými faktory: výstavba Transsibiřské magistrály, jejíž část vedla přes čínské území; strategický význam potenciálu Číny integrovat přístup k moři s rozsáhlými zdroji kontinentu a rozpoznal vyvíjející se povahu čínského státu, novou civilizaci, která dle něj nebude ani zcela východní, ani zcela západní (Sloan 2017).

V této teorii můžeme vidět snahu Číny v současnosti stát se „hybridní“ mocností. Rozsáhlé čínské nároky v JČM považují celou oblast za vnitřní vody Číny a snaží se vyhnat z těchto vod cizí plavidla. Iniciativa Belt and Road Initiative (dále BRI), která se zaměřuje na pozemní infrastrukturní koridory spojující Čínu s Evropou přes Střední Asii a Blízký východ usiluje o obnovení starobylé Hedvábné stezky prostřednictvím výstavby železnic, dálnic, plynovodů a logistických uzlů (Nair 2022). Čínský pocit vlastní globální síly je patrný z výroků prezidenta Si, že „Čína si váží svého historicky dominantního postavení v Asii “ (Lau 2022, s. 3), považuje se za nepostradatelnou a ústřední součást asijské geopolitické, historické a kulturní identity neboli „Říše středu“ a chce obnovit své ztracené postavení v asijské geopolitice. Jádrem obnovené asertivity Číny v oblasti JČM je tedy její snaha etablovat se jako nesporný regionální hegemon (Nair 2022).

1.2. Kritická geopolitika

Po II. světové válce se geopolitické koncepce téměř vytratily v souvislosti s úzkým spojením s nacistickou geopolitickou školou. Během studené války se zasloužili o znovuoživení tohoto pojmu především americký diplomat Henry Kissinger a politolog Zbigniew Brzezinski. Až však od 80. let začíná být o geopolitiku znovu zájem, a to především ve formě tzv. kritické geopolitiky (Sloan 2017). Kritická geopolitika vychází z tvrzení, že tato disciplína je mnohem širší a složitější problém, než se připouští v klasickém chápání tohoto pojmu. Kritizují tradiční geopolitiku pro její údajnou povrchnost a spojení s politickým realismem a tvrdí, že zjednodušuje složitou geopolitickou dynamiku a vnucuje globálnímu prostředí své vlastní politické a kulturní předsudky (Tuathail 1999). Cílem tohoto přístupu není formulovat komplexní teorii geopolitiky, místo toho se zdržuje definování geopolitiky a zdůrazňuje výzvy, které vnáší tento pojem pro mezinárodní vztahy a snaží se vyvrátit její domnělou neutralitu. Aktivně tak vystupuje proti tradiční geopolitice a kritizuje její negativní dopad na lidskou společnost. Za jednoho z nejvýznamnějších představitelů kritické geopolitické školy bývá

považován profesor geografie Gearóid Ó Tuathail, který poprvé představil tento koncept na začátku 80. let minulého století (Kupka 2016).

Geopolitika je podle Tuathaila pojem, který je záležitostí diskurzu. Význam tohoto pojmu záleží na daném významovém a historickém kontextu a říká, jak je sociální a politický život konstruován prostřednictvím diskurzů. Proto se kritická geopolitika snaží odhalit, jak geopolitický diskurz posiluje mocenské vztahy, ať už je nacházíme v konkrétním textu, nebo v obecné teorii. To, co říkají nebo píšou politické elity, je výsledkem nevědomého přijetí pravidel života, myšlení a mluvení, která jsou implicitně obsažena v textech, projevech a dokumentech (Tuathail 1999). Geopolitiku tedy nemůžeme vytrhnout z kontextu, ve kterém se používá, ale analyzovat ji ve vztahu k určitým souvislostem. Kritická geopolitika se snaží zjistit, jak geopolitické premisy vstupují do způsobů, jakými politické elity a obyvatelstvo vnímají své místo ve světě (Kupka 2018).

Od smrti Mao Ce-tunga v roce 1976 se v čínských kruzích, především v těch, které chtějí zpochybnit západní geopolitický model na svět, ve kterém je Čína formulována ve smyslu obav či strachu jako nastupující hrozba vůči Spojeným státům, stalo běžné zdůrazňovat význam čínského centra ve světě. V tomto rámci je pět zásad mírového soužití bývalého premiéra Číny Čou En-laje považováno za trvalé hlavní zásady čínských zahraničních vztahů. Tyto zásady jsou vnímány jako odraz dlouhodobé kontinuity čínských přístupů ke globální politice a zahrnují rovnost a vzájemný prospěch, vzájemné respektování státní suverenity a územní celistvosti, neútočení, nevměšování se do záležitostí jiných států a mírové soužití (Agnew 2010).

1.3. Geopolitika Číny

Jelikož tato práce bude zaměřovat na postoje států vůči čínským geopolitickým aktivitám v oblasti JČM, je důležité představit vnímání geopolitiky ze strany Číny. Je důležité si uvědomit, že klasická geopolitika byla zaměřena především eurocentricky. Peking vnímá éru, v níž dominovaly evropské mocnosti, jako pouhou dočasnou odchylku před návratem „*sinocentrického*“ směru a čínské dominance. Tento přístup tvoří základ čínského expanzionismu a čínského imperialismu, stejně jako před staletími eurocentrická vize. Prezident Si Ťin-pching označil 21. století za „*století Číny*“. Čína upustila od vojenské strategie, která převládala během maoistické éry. V minulosti se převážně zaměřovala na obranu svého rozlehlého území pomocí pozemní armády a schopnosti mobilizovat obyvatelstvo v případě

potřeby. Nyní klade důraz na silné námořnictvo a kontrolu nad moři okolo Číny, aby si tím zajistila bezpečný přístup do Tichého a Indického oceánu. Moře obklopující Čínu je pro Peking životně důležité (Rousset 2018).

Tento obrat v námořní strategii Číny je z velké části zásluhou admirála Liou Chua-čchinga, který je často oslavován jako „čínský Mahan“. Chua-čching se při psání svých děl inspiroval Mahanem a odkazoval na jeho vlivnou knihu „*The Influence of Sea Power upon History*“ z roku 1890. Otec moderního čínského námořnictva, jak se mu často říká, zformuloval současnou námořní strategii Číny, podle níž se řídili i následující představitelé. Stejně jako Mahan i Liou věřil, že kontrola moří je pro prosperitu národa zásadní a zdůrazňoval význam námořní nadvlády nejen v době války, ale i v době míru, přičemž obchod považoval za zásadní hnací sílu ekonomické prosperity. Během jeho námořní kariéry Čína posunula svou strategii z „*Coastal Defense*“ (obranu pobřeží) na „*Offshore Defense*“ (obranu pobřežních vod). Cílem strategie „*Offshore Defense*“ má být hájit námořní zájmy Číny na čínských námořních územích, které považuje za své vnitřní vody (Sawyer, Holmes, Yoshihara 2008; CIMSEC 2014). Tato strategie se měla vyvíjet ve třech fázích:

- Fáze 1: Do roku 2000 mělo čínské námořnictvo být schopno ovládat námořní území v rámci „*First Island Chain*“ (první ostrovní řetězec).
- Fáze 2: Do roku 2020 se kontrola námořnictva měla rozšířit na „*Second Island Chain*“ (druhý ostrovní řetězec).
- Fáze 3: Má být dosažena do roku 2050, do té doby se čínské námořnictvo má vyvinout ve skutečné globální námořnictvo (Bernard 2010).

Ve svém přístupu k moři Čína nadále projevuje teritoriální myšlení, které má kořeny v územních obavách a připomíná vnitrozemskou mocnost, která se cítí nejistá a snaží se rozšířit svůj vliv směrem ven. Samotné termíny, které používá, „*First Island Chain*“ a „*Second Island Chain*“, jsou pojmy představující ostrovy spíše jako rozšíření čínského území než jako nezávislé entity (Sloan 2017). Koncept „*First Island Chain*“ zahrnuje nadregionální souostroví táhnoucí se téměř přes celé východní pobřeží Eurasie. Toto území zahrnuje oblast Žlutého, Východočínského a JČM, tedy oblast táhnoucí se od jižního pobřeží japonských ostrovů (ostrovy Rjúkjú), přes Tchaj-wan až k pobřeží Filipín a severního Bornea. Dle admirála Chua-čchinga vody uzavřené v prvním řetězci zahrnují čínské VEZ a čínská území. Proto ostrovní řetězec nejen vymezuje operační hranice čínského námořnictva, ale také symbolizuje

kombinované hospodářské a územní zájmy Číny v námořní oblasti (Yoshihara 2012). „*Second Island Chain*“ začíná na japonském ostrově Honšú a protíná Severní Mariany, Guam, Palau, Moluky a Papuu a končí na severním cípu Austrálie, oba koncepty můžeme vidět na obrázku 1. *Second Island Chain* by měl být druhým krokem v rozšíření vlivu Číny v Pacifiku. Čínští stratégové vnímají „*Island chains*“ jako možné odrazové můstky pro agresi vůči Číně, pokud Peking umožní jejich rozvoj ze strany protivníků. Island chains představují součást regionálního geostrategického myšlení Číny a má v čínské námořní strategii velký význam (Erickson, Wuthnow 2016).

Obrázek 1: First Island Chain a Second Island Chain

Zdroj: Office of the Secretary of Defense (2012)

Abychom porozuměli současné čínské geopolitice, je důležité si vysvětlit tři klíčové faktory: komunikační trasy surovin důležité pro Čínu, zdroje a distribuce energie a centra ekonomického rozvoje. Rychlý hospodářský vzestup Číny od poloviny 90. let minulého století přinesl do jejího systému nové výzvy. Po většinu své historie se Čína spoléhala převážně na své vlastní zdroje. Se zrychlujícím se hospodářským růstem se však Čína stále více zaplétala do globálních dodavatelských řetězců a přístupu na zahraniční trhy. Vzhledem k tomu, že značná část jejího mezinárodního obchodu probíhá po námořních trasách, zejména podél pobřeží a navazujících čínských řek, stala se země zranitelnou vůči narušením v klíčových námořních uzlech, jako je např. Malacký průliv. Čína viděla riziko v americké dominanci v JČM a Východočínském moři, proto se snažila hledat alternativní trasy, aby se snížila její zranitelnost vůči námořní dopravě. Prostřednictvím BRI, kterou představil prezident Si Ťin-pching v roce 2013, se snaží vytvořit méně riskantní a nové cesty přes euroasijské vnitrozemí, jakožto logistickou alternativu k námořním trasám. I přes BRI se ale nadále snaží budovat námořní kapacity, aby zajistila své dodavatelské řetězce v regionálním i globálním měřítku (Tian 2018; Baker 2020).

Čína se dle jednoho z jejích stratégů stává „kontinentální i oceánskou zemí“, v souvislosti s jejími námořními zájmy a zájmy na euroasijském kontinentě. Tyto změny je třeba chápat v kontextu jedinečného čínského přístupu k reálpolitice a strategii. Současný boj Číny o rovnováhu mezi jejími kontinentálními zájmy a námořními prioritami odráží výzvy, kterým čelily i jiné rostoucí mocnosti v historii. Mahan ve své již zmiňované knize pojednává o potížích Francie s ekonomickými a bezpečnostními náklady při snaze ovládnout evropský kontinent a udržet si silné námořnictvo, aby čelila britské námořní síle. V té době se snažil přimět Spojené státy k významnější globální námořní roli a zdůrazňoval, jak britská námořní síla formovala národní sílu a hrdost. Během studené války USA využily omezeného přístupu Sovětského svazu k moři k jeho zadržování, což zdůraznilo strategický význam námořní nadvlády. Podobně Čína musí zvládnout regionální výzvy, zabezpečit své hranice a prosadit námořní dominanci v Asii (Holmes, Yoshihara 2008).

Pro Čínu představují sousední země jak příležitost k ekonomickému a strategickému zisku, tak zranitelnost vůči své národní bezpečnosti (Stratfor 2012). Pro Peking je důležité, aby čínské hranice zůstaly bezpečné, aby regionální problémy v okolních zemích nezasahovaly do čínských zásobovacích linek přes střední a jižní Asii nebo se nepřelily do západní Číny, a musí

najít způsoby, jak omezit možnosti USA upevnit spojení a partnery na čínské periferii. To stejné musí udělat také na moři, aby si zajistila dominantní postavení v regionu východní Asie a zajistila si vybudování sítě přístavních a zásobovacích dohod po celé délce svých zásobovacích linek (Sloan 2017; Baker 2020).

Kontinentální mocnosti čelí výzvě řídit rozsáhlá území, orientovat se v různých zájmech sousedních států, udržovat jednotu mezi domácími etnicky různorodými regiony a vyrovnávat se s vyššími náklady spojenými s méně efektivní pozemní dopravou. Námořní mocnosti jsou poháněny obchodem a potřebou zabezpečit dlouhé zásobovací trasy mimo své primární podpůrné základny. Toto dvojí zaměření představuje jedinečnou výzvu, když by si Čína dokázala zajistit obě dvě pozice, Čína by představovala novou „*heartland power*“, kterou si představoval britský geograf Sir Halford J. Mackinder. Schopnost Číny tyto zájmy úspěšně vyvážit rozhodne o tom, zda se ve 21. století stane dominantní globální mocností (Sloan 2017; Baker 2020).

2. Geoekonomický a geostrategický význam regionu

JČM, také známé jako Východní moře ve Vietnamu, Západofilipínské moře na Filipínách a Jižní moře v Číně, je okrajové polouzavřené moře Tichého oceánu s rozlohou přibližně 3,6 milionů km². Na severu omývá Čínu a Tchaj-wan, na východě Filipíny, dále Brunej, Indonésii a Malajsii na jihu a ze západu Vietnam, Kambodžu a Thajsko. S Indickým oceánem ho spojuje Malacký průliv a od Tichého oceánu ho oddělují ostrovy Filipín, Tchaj-wan a Borneo (viz obrázek 2). Nachází se v něm více než 250 pevninských útvarů, které jsou společně uspořádány do šesti hlavních skupin: Paracelské ostrovy, Spratlyho ostrovy, Pratské ostrovy, Scarborough Shoal, Macclesfield Bank a Natuna Islands. Paracely se nacházejí zhruba 115-150 mil od vietnamského pobřeží a čínského ostrova Chaj-nan, zahrnují přibližně 130 korálových ostrovů. Řetěz Spratlyho ostrovů se klene podél jižního okraje JČM a tvoří přes 100 útesů, ostrovů či atolů. Pratské ostrovy se nacházejí asi 140 mil jihozápadně od Hongkongu v severovýchodní části JČM. Scarborough Shoal je atol přibližně 140 mil západně od Filipín na severovýchodním okraji Spratlyho ostrovů. Macclesfield Bank je rozsáhlý podmořský útes východně od Paracelských ostrovů a severně od Spratlyho ostrovů a je považován za jeden z největších světových pod vodou ponořených atolů. Ostrovy Natuna leží mezi Malajským poloostrovem a ostrovem Borneo, jsou zcela pod kontrolou Indonésie a nejsou předmětem sporu. Hlavním předmětem sporu v JČM jsou první dvě zmíněné uskupení ostrovů. Jednotlivé územní spory o tyto ostrovy vysvětlím v další kapitole (Turcsány 2018; Sacks 2022).

JČM je jednou z nejdůležitějších obchodních tras na světě. Přibližně 80 % celosvětového obchodu zboží se přepravuje po moři, z toho 21 % veškerého obchodu prošlo v roce 2016 JČM v hodnotě přibližně 3,4 bilionu dolarů (Pratson 2023). V roce 2019 40 % odeslaného zboží muselo projít JČM a Východočínským mořem. Více než čtvrtina přepravy zboží prochází 40 kilometrů širokým vodním úsekem, který odděluje Indonésii na jihozápadě od Singapuru a Malajsii na severovýchodě, známý jako Malacký průliv (Culpan 2024). Podle hodnoty 27,9 % zboží zaslaného po celém světě, které prochází tímto průlivem, daleko přesahuje 16,6 %, které proplouvá Suezským průplavem v Egyptě. Díky tomu je pravděpodobně nejvytíženější lodní trasou na světě (Pratson 2023).

Obrázek 2: Oblast Jihočínského moře

Zdroj: Sacks (2022)

Oblast je životně důležitá pro východoasijské ekonomiky z hlediska dovozu energetických zdrojů. Téměř třetina celosvětového obchodu s ropou a více než polovina celosvětového obchodu se zkapalněným zemním plynem prochází JČM. V roce 2023 bylo globálně přepraveno 76 milionů barelů ropy a ropných produktů denně prostřednictvím námořní dopravy. Přibližně 28 milionů (37 %) z těchto zásilek prošlo JČM. 90 % dodávek prochází přes Malacký průliv, zatímco zbytek pochází z regionálního obchodu v rámci jihovýchodní Asie (U.S. Energy Information Administration 2024). Značné množství ropy přicházející do průlivu (1,4 milionů barelů ropy) míří do terminálů v Singapuru a Malajsii, kde se zpracovává a opět odesílá jako rafinované ropné produkty (Pratson 2023). Dále zbytek pokračuje přes JČM do

Číny a Japonska, 15 % ropy po průchodu JČM pokračuje přes Východočínské moře do Jižní Koreje (U.S. Energy Information Administration 2024).

Nejvíce zboží přes toto moře přepravuje Čína, Japonsko, Jižní Korea, Singapur, Thajsko a Vietnam. Čína a Japonsko jsou největší spotřebitelé energie v Asii. Více než 64 % čínského obchodu prošlo v roce 2016 námořní cestou, z toho 90 % přes JČM. To činí tuto oblast pro Čínu nejdůležitější tepnou z hlediska importu ropy (U.S. Energy Information Administration 2019). Spojené státy jsou méně závislé na JČM, přes region prochází jen něco málo přes 14 % jejich námořního obchodu. Čína, Japonsko a Jižní Korea jsou největšími importéry ropy v oblasti, zhruba 90 % ropy dovezené Japonskem a Jižní Koreou bylo přepraveno stejnou trasou (Turcsány 2018). Dle Úřadu pro energetické informace USA (U.S. Energy Information Administration dále EIA) je JČM také hlavní obchodní cestou pro země z regionu Blízkého východu, který v roce 2023 představoval 69 % celkových dodávek ropy z JČM (U.S. Energy Information Administration 2024). Saúdská Arábie je největším vývozcem ropy na světě a více než polovina celosvětových dodávek ropy Saúdské Arábie putuje přes JČM, také 52 % íránského vývozu ropy prochází touto oblastí (CSIS 2016; Türkes 2018). Podobně je také hlavní přepravní trasou zkapalněného zemního plynu. Polovina množství, které jím projde, pokračuje dál do Japonska, zbytek do Jižní Koreje, Číny, Tchaj-wanu a dalších ekonomik. Velmi důležitá je trasa také pro přepravu velkého množství uhlí z Austrálie a Indonésie (dva největší světoví vývozci uhlí), které prochází JČM na trhy převážně do Číny, Japonska a Indie, kteří jsou největšími dovozci uhlí na světě (Turcsány 2018).

JČM není jen důležitá tepna pro obchod, ale v samotném moři jsou naleziště ropy a zemního plynu. Dosud se však neví, kolik ropy a plynu moře skutečně obsahuje a kolik z nich by bylo komerčně využitelné. EIA odhaduje, že pod hladinou JČM se nachází 11 miliard barelů ropy a 190 bilionů kubických stop zemního plynu, ale upozorňuje, že není jasné, jak ekonomicky výhodné by bylo je vytěžit. Je obtížné určit množství ropy a zemního plynu v JČM kvůli nedostatečnému průzkumu a územním sporům. V listopadu 2012 Čínská národní Offshore Oil Company odhadla, že se v oblasti nachází kolem 125 miliard barelů ropy a 500 bilionů kubických stop zemního plynu v neobjevených zdrojích, ačkoli nezávislé studie toto číslo nepotvrdily (U.S. Energy Information Administration 2019). Několik zemí se přes územní spory rozhodlo spolupracovat při pokusech o průzkum a těžbu. Malajsie a Brunej urovnaly územní spory v roce 2009 a uzavřely partnerství při průzkumu pobřežních vod Bruneje. Dále Thajsko

a Vietnam společně začali rozvíjet těžbu v oblasti Thajského zálivu i přes pokračující územní spory. Co se týče sporných souostroví, Spratlyho ostrovy mají minimální zásoby ropy a zemního plynu. Největší potenciální zásoby má malý ostrov Reed Bank na severovýchodním konci ostrovů, který je však předmětem překrývajících se nároků Filipín, Číny, Tchaj-wanu a Vietnamu (Turcsány 2018). V roce 1970 začali tuto oblast zkoumat Filipínci, kteří objevili zásoby zemního plynu v roce 1976. V roce 2002 získala od filipínské vlády koncesi na vrty americká společnost Sterling Energy, avšak kvůli čínskému vyhrožování jsou projekty dodnes zastavené. Na Paracelských ostrovech se nacházejí zanedbatelné zásoby ropy a plynu (U.S. Energy Information Administration 2019).

Jihovýchodní Asie je, kromě ropy a zemního plynu, také velice bohatá na populace ryb. JČM je jednou z nejbohatších oblastí mořského života na světě a představuje asi 10 % světového úlovku ryb. Rybolov je životně důležitý pro ekonomiky států v regionu. Z celosvětového počtu námořních rybářských lodí přibližně 55 % operuje v JČM a 12 % globálních úlovků ryb se odehrává právě zde (Turcsány 2018). Pro méně vyspělé státy v oblasti je rybolov mimořádně důležitým zdrojem hospodářství a zaměstnává nejméně 3,7 milionu lidí. Po desetiletí tímto dochází k nadměrnému rybolovu, který je v současnosti pod obrovským tlakem. Populace ryb se od 50. let 20. století snížily o 70–90 % a nadměrný rybolov dnes zhoršuje obrovský rozsah nezákonného nehlášeného a neregulovaného rybolovu (Fridtjof Nansen Institut 2017). Tento problém nadále zhoršuje pokračující spory o území JČM, absence dohodnutých hranic a fungující regionální dohoda na řízení rybolovu spolu s klesajícími populacemi ryb a rostoucí konkurencí mezi rybářskými flotilami daných států tento problém pouze prohlubují (Turcsány 2018).

V souvislosti s rostoucím napětím v JČM dochází k rostoucímu počtu námořních incidentů, do kterých jsou zapojeni rybáři z regionu, a to zejména čínští rybáři. Mezi lety 2010–2016 došlo až k 45 větším incidentům a ze 71 % se na nich podílela plavidla čínské pobřežní stráže. Některé námořní incidenty vyvolávají diplomatické a bezpečnostní napětí mezi Čínou a jejími sousedy v JČM. Například zadržení 8 čínských rybářských plavidel filipínským námořnictvem u sporné Scarborough Shoal v roce 2012 vyústilo v roztržku trvající dva měsíce mezi filipínskými a čínskými plavidly. Další rybářský incident u ostrovů Natuna v roce 2016 vedl k vážné diplomatické roztržce mezi Čínou a Indonésií, kdy čínská rybářská loď neoprávněně lovila v indonéských vodách. Značná část odborníků připisuje tyto incidenty a rostoucí

přítomnost čínských rybářů s ozbrojeným doprovodem k posilování čínských územních nároků v JČM (Zhang, Bateman 2017).

2.1. Přehled historických událostí a územních sporů v regionu

V této kapitole popíšeme stručný přehled historických událostí a územních sporů v regionu pro pochopení aktuální situace. JČM se stalo jedním z nejproblematichtějších míst mezinárodní politiky a kritickým bodem zvratu v geopolitice asijsko-pacifického regionu. Počátky sporu můžeme nalézt už na přelomu 19. a 20. století. Všechny zábory území koloniálními mocnostmi položily základy současných hranic v JČM. Vestfálský systém se stal natolik dominantním, že se člověk může domnívat, že představy o pevných hranicích a územní suverenitě existují po tisíciletí. V jihovýchodní Asii však sahá jen o málo více než jedno století zpět (Hayton 2014).

Jeden z nejcitlivějších přístupů k hranicím a suverenitě v regionu má Čína z období, které nazývá „stoletím národního ponížení“ jako vzpomínka na vykořisťování dynastie Čching evropskými kolonizátory, převážně Velkou Británií v obou opiových válkách. Po čínské porážce v japonsko-čínské válce mezi lety 1894–1895 Japonsko převzalo kontrolu nad Koreou a Tchajwanem. K podkopání čínského národního sebevědomí dále přispěla následná porážka po invazi aliance koloniálních mocností v čele s Velkou Británií s cílem potlačit tzv. „boxerské povstání“, které vedla čínská organizace zaměřená proti cizincům. Dynastie Čching se nacházela v krizi a byla obviňována, že nedokáže ubránit své území, proto už v roce 1909 čínská vláda poprvé rozhodla učinit ze suverenity ostrovů v JČM otázku národní hrdosti. Čínští nacionalisté listovali ve starých knihách a vedli rozhovory se starými mořeplavci, aby získali důkazy o vazbách Pratských a Paracelských ostrovů na pevninu. V té době oficiální čínské mapy ukazovaly ostrov Chaj-nan jako nejjižnější bod čínského území. V návaznosti na čínské expedice byla zveřejněna nová mapa provincie Kuang-tung, na níž jsou poprvé na čínské mapě Paracelské ostrovy vyznačeny jako součást provincie. To byl jeden z posledních činů dynastie Čching, které byla definitivně svržena v roce 1911. V roce 1914, už za republikánské vlády, vydal čínský kartogram Chu Ťin-ťie „Nový zeměpisný atlas Čínské republiky“, který poprvé obsahoval čáru vedenou napříč JČM, která ukazovala ostrovy, které náleží Číně. Jedinými ostrovy uvnitř linie byly Praty a Paracely a nevedla dále na jih než na 15° s. š., tak tomu bylo i ve 20. a na počátku 30. let 20. století (Hayton 2014).

Na počátku 30. let začala usilovat Francie o Spratlyho ostrovy, o které se do té doby čínská vláda vůbec nezajímala. Po obsazení ostrovů Francií byla Čína zprvu zmatená a rozzlobená, jelikož si nebyla jistá, jestli se nejedná o Paracely, kterým Francie pouze dala jiné jméno kvůli zmatení situace. Po zjištění, že se nejedná o Paracelské ostrovy o ně čínská vláda nejevila větší zájem, v této době Spratlyho ostrovy nepovažovala za součást svého území. To se však změnilo už v roce 1935, kdy čínská Komise map země a vod vydala svazek, který obsahoval čínské názvy 132 ostrovů a atolů v JČM, které podle výboru právem patřily Číně. Z nich 28 se nacházelo v Paracelských a 96 ve Spratlyho ostrovech, námořní hranice se táhla až k 7° s. š. Seznam nebyl souborem tradičních čínských názvů těchto útvarů, ale transliterací a překladem západních názvů vytištěných na navigačních mapách. Je tedy zřejmé, že v mnoha případech komise čistě přeložila názvy ostrovů na britských mapách do čínštiny. V témže roce výbor vydal „*Mapu čínských ostrovů v Jihočínském moři*“, kde byla zakreslena čínská námořní hranice až k 4° s. š., tedy k místu, kde se nachází útes James Shoal, vzdálený pouhých 107 kilometrů od pobřeží Bornea a více než 1 500 kilometrů od čínské pevniny (Nguyen 2012; Hayton 2014).

Jeden z nejtrvalejších odkazů je od čínského geografa Paj Mej-ču, zapáleného nacionalisty, který v roce 1936 nakreslil vlastní verzi „*Mapy čínského národního ponížení*“. Ve svém díle „*Nový atlas výstavby Číny*“ nakreslil mapu, která obsahovala čáru ve tvaru písmene U vinoucí se kolem celého JČM až k James Shoal, z této mapy později vycházely i ostatní verze. V roce 1948 to byla právě tato mapa, kterou převzala čínská vláda a prohlásila ji za definici historických ostrovních území Číny. Vedení Čínské republiky si dle této mapy nárokovalo vše uvnitř této linie, ale dle jejího stanoviska bude o přesných námořních hranicích s ostatními zeměmi jednat později a v souladu s platnými mezinárodními zákony (Wang, Ge, Zou 2017). V této době však občanskou válku v Číně vyhrávala komunistická strana, které v roce 1949 oficiálně vyhlásila Čínskou lidovou republiku. Komunisté však převzali všechny mapy a linie svých předchůdců z Kuomintangu, kteří uprchli na Tchaj-wan. Mapa byla změněna z 11 čar na 9 čar tím, že odstranili dvě z Tonkinského zálivu mezi Čínou a Vietnamem, pravděpodobně jako zvláštní laskavost bratrským komunistům bojujícím za nezávislost. V roce 2009 čínské orgány připojily mapu „*linii ve tvaru písmene U*“ k podání Komisi OSN pro hranice kontinentálního šelfu, což bylo vůbec poprvé, kdy tuto linii použily v oficiálním mezinárodním kontextu. V roce 2013 vydal čínský Státní úřad pro geodézii a mapování novou oficiální mapu

země, do které přidal desátou čárku na východ od Tchaj-wanu, aby dal jasně najevo, že je pevnou součástí státního území (Hayton 2014; Wang, Ge, Zou 2017).

2.1.1. Události po II. světové válce

V době po skončení II. světové války nebyl žádný z Paracelských a Spratlyho ostrovů nikým okupován ani kontrolován. Podíváme-li se na spor z dlouhodobé perspektivy, dynamika sporu zaznamenala několik období napětí a relativní stability. Své pozice nejprve upevnily Tchaj-wan, Vietnam, Filipíny a Malajsie. Největší atol na Spratlyho ostrovech Itu Aba má od roku 1956 pod svou správou Tchaj-wan. Další zemí, která obsadila některé části Spratlyho ostrovů, byly v roce 1970 Filipíny. Jižní Vietnam v roce 1973 formálně anektoval deset Spratlyho ostrovů a kontroloval i většinu Paracelských ostrovů, jako koloniální dědictví po francouzské Indočíně. Vztahy Pekingů se Severním Vietnamem se rychle zhoršovaly a Jižní Vietnam ztrácel americkou vojenskou podporu, jelikož pro Američany byly důležitější zlepšující se vztahy s Čínou. V souvislosti s tím pouze o rok později Čína obsadila celé Paracelské ostrovy, jelikož Američani se rozhodli do konfliktu nezasahovat. Do konce 70. let upevnila své pozice na Paracelích a vybudovala přistávací dráhu a přístav na ostrově Woody, první ostrovy na Spratlyho ostrovech obsadila v 80. letech. Malajsie na Spratlyho ostrovech obsadila první ostrůvky v roce 1983 a pokračovala obsazením dalších v roce 1986 (Fravel 2012).

Čína se do závodu o ostrovy v JČM přesto zapojila poněkud se zpožděním, sice Paracely pod svou kontrolu získala v roce 1974, pozornost ke Spratlyho ostrovům se přesunula až v roce 1988. V té době už byla většina území rozdělena mezi Tchaj-wan, Vietnam, Filipíny a Malajsií. To vedlo Čínu k tomu, aby se usadila na několika dosud neobsazených malých skalách v blízkosti základen ostatních zemí. Tato taktika vyvrcholila násilným střetem s Vietnamem v roce 1988, který stál život 60–70 vietnamských vojáků. Do konce roku 1994 se čínská expanze v JČM dotýkala pouze Vietnamu. Všechny ostrovy či atoly, kterých se Čína zmocnila, se nacházely buď na Paracelských ostrovech, nebo podél západní strany Spratlyho ostrovů, daleko od ostatních států v regionu. V tomto roce se však situace změnila zabráním atolu Mischief Reef, pouhých 210 km od filipínského pobřeží. Zabráním tohoto atolu Čína poprvé zasáhla do vod, které jsou nárokovány jiným státem než Vietnamem a na které si činí nárok

člen Sdružení národů jihovýchodní Asie¹ (Association of South East Asian Nations, dále ASEAN). Filipínský objev čínské základny na Mischief Reef byl velkým šokem nejen pro samotné Filipíny, ale i Malajsie, Brunej a Indonésie se cítily přímo ohroženy. Dokonce i Singapur, který se obvykle snažil být Pekingu nakloněn, byl znepokojen. Žádný z členů ASEAN však nebyl připraven čelit nepřátelství s Čínou, ozbrojený konflikt či ekonomické sankce nepřipadaly v úvahu, tedy došlo pouze k prohlášení, v němž ASEAN vyjádřil „*vážné znepokojení*“ a vyzval všechny strany, aby se „*zdržely akcí, které destabilizují region a ohrožují mír a bezpečnost v JČM*“ (Hayton 2024, str. 189). Čína je navíc ochotna jednat se zeměmi v regionu pouze bilaterálně (dvoustranná jednání), a ne multilaterálně v rámci jednání Čína – ASEAN, což by na Čínu zvyšovalo tlak k ústupkům. Čínské síly okupují Mischief Reef dodnes a následky jsou minimální (Hayton 2014; Turcsány 2018).

Až do poloviny 90. let 20. století spor zažíval období napětí, které skončilo, když se Čína rozhodla zmírnit svou aktivitu a vyjednávat s ostatními zeměmi. V roce 2002 souhlasila s podpisem „*Deklarace o chování stran v JČM*“ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea, dále DOC) s ASEAN, přestože nedosáhla stanovených právně závazných norem chování v JČM, což bylo cílem členů ASEAN (Fravel 2011). Podle této deklarace se strany zavazují řešit územní spory mírovými prostředky v souladu s mezinárodním právem. DOC má podporovat mírové, přátelské a harmonické prostředí v JČM mezi zeměmi ASEAN a Čínou pro posílení míru, stability, hospodářského růstu a prosperity v regionu (ASEAN 2012). Vytvořila však atmosféru dobré vůle a zásady interakce, aby se předešlo napětí v regionu. V následujících letech po podepsání deklarace byl spor nečinný, a dokonce se objevily známky spolupráce (např. společný seismický průzkum mezi Čínou, Vietnamem a Filipínami). Klidné intermezzo se však ve druhé polovině 20. století začalo vytrácet (Fravel 2011). Od roku 2016 státy ASEAN s Čínou jednájí o kodexu chování v JČM, diskuse o závazném kodexu chování však zatím nikam nepokročila (Economy 2023).

¹ Vietnam se k organizaci přidal v červenci 1995.

3. Teritoriální nároky jednotlivých aktérů

V JČM existují dva odlišné spory o územní svrchovanost. Prvním je dvoustranný spor mezi Čínou a Vietnamem o svrchovanost Paracelských ostrovů, které Čína od roku 1974 zcela ovládá. Druhým je vícestranný spor o Spratlyho ostrovy, které zahrnují zhruba 230 prvků, především malých ostrovů, ostrůvků a korálových útesů. Vietnam, Čína a Tchaj-wan si nárokují „*nespornou svrchovanost*“ nad celými ostrovy. Filipíny si nárokují 53 ostrovů, zatímco Malajsie 12. První z nich byl obsazen v roce 1956, kdy tchajwanské nacionalistické jednotky trvale obsadily ostrov Itu Aba (čínsky Taiping), největší ze sporných ostrovů (Fravel 2012; U.S. Energy Information Administration 2024). Další prvky, jako jsou Pratské ostrovy, jsou předmětem sporu mezi Čínou a Tchaj-wanem, a proto je lze považovat spíše za součást „*tchajwanské otázky*“ než za spor o JČM. Scarborough Shoal, která leží ve VEZ Filipín, vzdálená 137 námořních mil (dále nm) od filipínského ostrova Luzon, je okupována od roku 2012 Čínou (Frazer 2012; Turcsány 2018).

Abychom pochopili jednotlivé nároky států v JČM, je důležité vysvětlit dle čeho ospravedlňují svá námořní práva na ostrovy. Státy odůvodňují své nároky na námořní práva různými způsoby. Vietnam, Filipíny, Malajsie, Indonésie a Brunej uplatňují své nároky dle Úmluvy Organizace spojených národů (dále OSN) o mořském právu z roku 1982, která nabyla v platnost roku 1994 (United Nations Convention on the Law of the Sea, dále UNCLOS). UNCLOS definuje jednotlivá pásma mořských vod a dle této mezinárodní smlouvy si pobřežní státy mohou nárokovat teritoriální zónu o šířce 12 nm (22 km) a VEZ o délce 200 nm (370 km). Tato smlouva také udává několik obecných zásad pro to, co se počítá jako území. Ostrovy jsou považovány za „*pevninu*“ a vytvářejí jak teritoriální moře, tak VEZ. Skály (včetně píščin a útesů nad vodou při přílivu), které neumožňují lidské osídlení či ekonomickou existenci, vytvářejí teritoriální moře ale žádnou VEZ (Hayton 2014; Sacks 2022).

Čína (stejně jako Tchaj-wan) zakládá své nároky na námořní práva v JČM jak na „*historických právech*“, tak na aspektech práv dle UNCLOS. Ostatní státy zakládají své nároky převážně na principu blízkosti, neboť je považují za součást svých VEZ. Vietnam a Filipíny rovněž používají historické argumenty o objevení, aby podpořily svou svrchovanost nad spornými ostrovy (Turcsány 2018). V tabulce 1 můžeme vidět jaké části si konkrétní stát z regionu nárokuje.

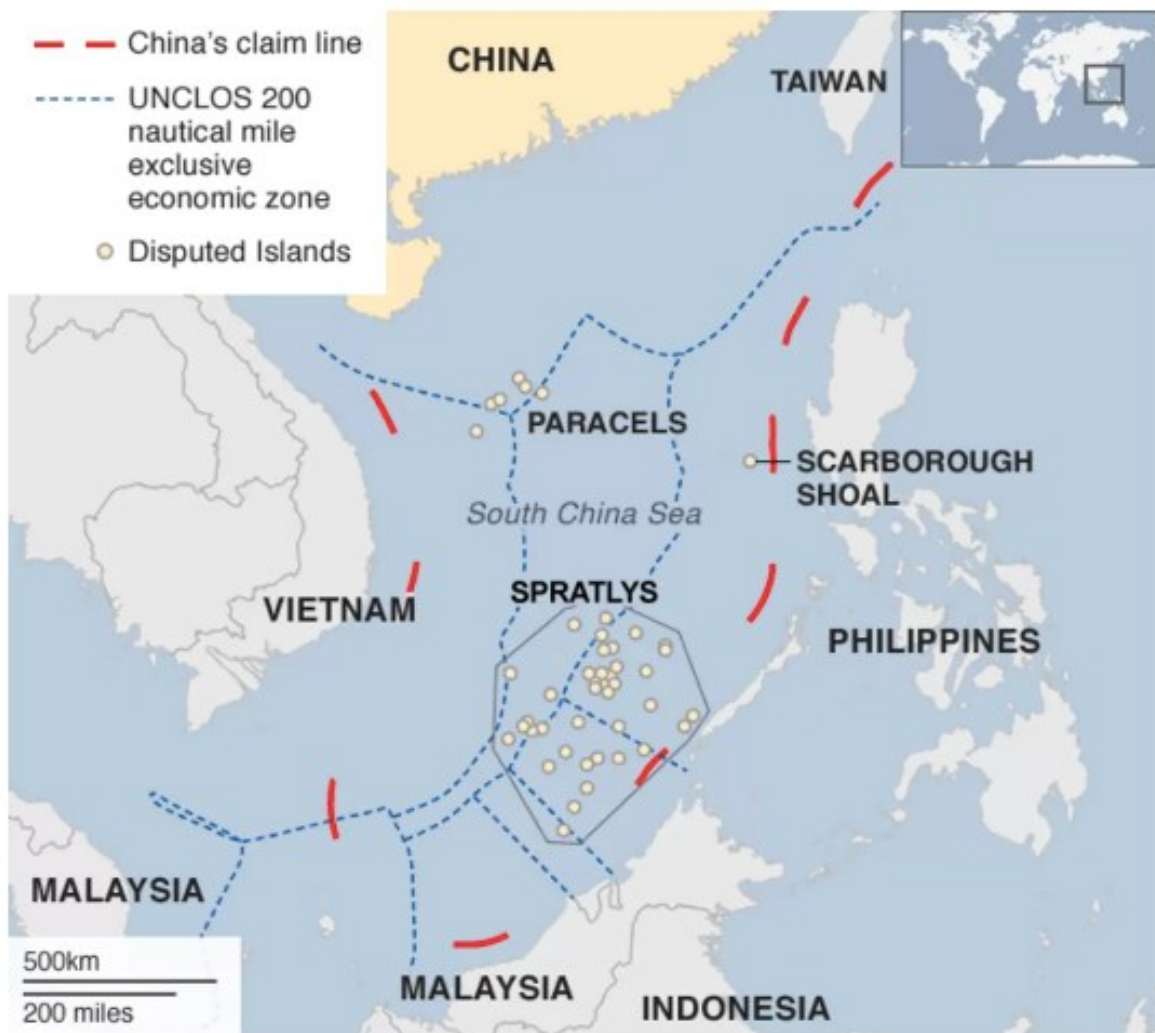
Indonésie a Brunej si nárokují 200 nm své VEZ. Malajsie si ještě navíc nárokuje 10 mořských útvarů na Spratlyho ostrovech, z nichž některé jsou založeny na jejím nároku na kontinentální šelf a ovládá 7 z nich. Brunej a Malajsie se dohodly na vymezení svých námořních hranic a VEZ a dospěly k dohodě o obchodním uspořádání pro ropu a zemní plyn. Indonésie si nárokovala svou VEZ a dohodla se s Vietnamem na námořních hranicích v JČM na konci roku 2022. Thajsko a Kambodža si nárokují také pouze svoje VEZ v Thajském zálivu a nejsou aktéři sporu. Vietnam si nárokuje celé Spratlyho i Paracelské ostrovy. Filipíny si nárokují několik ostrovů v severovýchodní části Spratlys a zabírají několik ostrovů. VEZ všech států krom Thajska a Kambodži se překrývají s *Nine-dashed line* Číny (U.S. Energy Information Administration 2024). Na obrázku 3 vidíme, jak se jednotlivé VEZ dotčených států překrývají s čínskou *Nine-dashed line*.

Tabulka 1: Jednotlivé nároky států v Jihočínském moři

Země	JČM	Spratlyho ostrovy	Paracelské ostrovy	Thajský záliv
Čína	celé	celé	celé	–
Vietnam	celé	celé	celé	UNCLOS
Filipíny	významné části	9 ostrovů	ne	–
Tchaj-wan	celé	celé	celé	–
Indonésie	UNCLOS	ne	ne	–
Malajsie	UNCLOS	10 ostrovů	ne	UNCLOS
Brunej	UNCLOS	ne	ne	–
Kambodža	–	–	–	UNCLOS
Thajsko	–	–	–	UNCLOS

Zdroj: U.S. Energy Information Administration (2024), vlastní zpracování

Obrázek 3: Výlučné ekonomické zóny jednotlivých států a čínská Nine-dashed line

Zdroj: Lee (2023)

3.1. Čínské nároky

Jak už bylo nastíněno výše, Čína si nárokuje téměř celou oblast JČM pomocí *Nine-dashed line* (devítičárkovaná linie), či „*U-shaped line*“ (linie ve tvaru písmene U). Čína klade velký důraz při ospravedlňování svých územních nároků na historická práva. Peking tvrdí, že Čína byla první, kdo objevil, prozkoumal a pojmenoval sporné ostrovy Xisha (Paracely) a Nansha (Spratly). Dle čínského narativu se termín „*Nan Hai*“ (Jižní moře) používal již ve starověku. Čínský oficiální dokument tvrdí, že k objevení ostrovů Čínou došlo za dynastie Východní Chan (23-220 n. l.), přičemž ostrovy přešly pod čínskou jurisdikci za dynastie Jüan (1271-1368 n. l.). Většina nečínských vědců se shoduje, že historické nároky Číny jsou slabé vzhledem k nedostatku přesvědčivých záznamů s důkazy o běžném výskytu, účinné správě a kontrole ostrovů (Seidel 2015; Wang 2015).

Jak už bylo napsáno výše, první oficiální čínská mapa JČM s vyznačenou přerušovanou linií byla zveřejněna v roce 1948 vládou Kuomintangu. Po roce 1949 si nová komunistická vláda tuto mapu ponechala, aby si zajistila svou územní linii. V roce 1953 odstranila dvě čárky mezi severním Vietnamem a Čínou, čímž se z mapy s jedenácti čárkami stala mapa s devíti čárkami, která se používala do roku 2013, kdy se přidala desátá čára na východ od Tchaj-wanu. Čínská vláda dlouhou dobu neobjasnila, zda tyto čáry znamenají vlastnictví zahrnutých ostrovů, nebo zda si Čína nárokuje historická práva také na vody a mořské dno uvnitř této oblasti. Čína v roce 1998 při ratifikaci UNCLOS prohlásila, že „*Čínská lidová republika potvrzuje svou svrchovanost nad všemi svými souostrovími a ostrovy uvedenými v článku 2 zákona o teritoriálním moři a přilehlé zóně, který byl vyhlášen 25. února 1992*“ (tzn. Tchaj-wan, Dongsha (Pratské os.) Xisha (Paracely), Nansha (Spratly), Zhongsha Islands (Scarborough Shoal, Macclesfield Bank) (Gao, Jia 2013). Obvyklým argumentem čínské strany je, že *U-shaped line* vznikla před úmluvou UNCLOS, takže zóny stanovené podle nové smlouvy nemohou nahradit historická práva Číny. Přestože Čína podepsala a následně ratifikovala úmluvu UNCLOS, uplatňuje svůj nárok na VEZ a kontinentální šelf o rozloze 200 nm, aniž by vyjasnila, jak tyto zóny souvisejí se zachovanou nejednoznačnou *Nine-dashed line* (Wang 2015). Na obrázku 4 vidíme mapu, kterou Stálá mise Číny při OSN v roce 2009 poprvé použila v oficiálním mezinárodním kontextu.

Dle čínských autorů na mezinárodní právo je linie „*synonymem pro nárok na svrchovanost nad skupinami ostrovů, které vždy patřily Číně, a pro další čínský nárok na historická práva na rybolov, plavbu a další námořní činnosti (včetně průzkumu a těžby nerostných či jiných zdrojů) na ostrovech a v přilehlých vodách. Tyto linie mohou mít také funkci jako potenciální námořní delimitační hranice*“ (Gao, Jia 2013, s. 108). Podle Číny má tato linie povahu potenciální námořní hranice mezi Čínou a protilehlými státy a v rámci této linie si Čína podle mezinárodního práva nárokuje svrchovanost nad skupinami ostrovů. Kromě práv přiznaných úmluvou UNCLOS Čína uplatňuje i historická práva podle svého zákona o VEZ a kontinentálním šelfu z roku 1998, pokud jde o rybolov, plavbu, průzkum a využívání zdrojů (Gao, Jia 2013; Tkacik 2018).

Obrázek 4: Oficiální čínská Nine-dashed Line

Zdroj: Permanent Mission of the People's Republic of China to the United Nations (2009)

Geopolitika a ekonomika jsou hlavními hnacími silami čínského tažení k moři. Za prvé, typy bezpečnostních hrozeb, kterým Peking čelí, nabývají více námořního charakteru. Pozemní hrozba pro čínskou bezpečnost, která zaměstnávala čínské strategie po celá staletí, není dnes tak velká a uvolňuje zdroje, které by jinak byly potřeba na ochranu pozemních hranic země. Již v 80. letech minulého století dospělo čínské vedení k závěru, že konflikt je pravděpodobnější na oceánské straně Číny než v jejím kontinentálním vnitrozemí. Od té doby čínští námořní myslitelé hojně čerpali z Mahanových spisů, aby vyjádřili svá vlastní doporučení, jak by Čína měla řešit námořní záležitosti. JČM spadá do již zmiňovaného konceptu *First Island*

Chain, který vymyslel čínský admirál Liou Chua-čching (Holmes, Yoshihara 2008). Od roku 1985 je ochrana územní svrchovanosti, námořních práv a přírodních zdrojů ve Žlutém, Východočínském a JČM začleněna do strategie národní bezpečnosti Číny. Admirál Liou nastínil roli jaderných útočných ponorek ve své celkové strategii, viděl Čínu jako omezovanou americkými silami, které jsou rozmístěny v prvním a druhém ostrovním řetězci. Tvrdil, že Čína by měla získat námořní nadvládu v rámci *First island chain* a do roku 2050 by se měla stát globální námořní mocností (Tkacik 2018).

Čínští vojenští stratégové dodnes ospravedlňují čínskou kontrolu komunikací, zejména „strategických průjezdů“, kterými musí procházet zboží a materiál Mahanovskými výroky. Dle čínských stratégů ekonomická prosperita závisí na rozmístění námořních sil na strategických místech. „Pro velmoc, jako je Čína, je nesmírně riskantní stát se příliš závislým na dovozu ze zahraničí bez odpovídající ochrany, a proto Čína potřebovala co nejrychleji vybudovat své námořnictvo v rámci přípravy na „námořní bitvu“, která byla „konečným způsobem řešení hospodářských sporů velmocí“ (Holmes, Yoshihara 2008, str. 40). Ať už jsou záměry Pekingu jakékoliv, dopad prosazení čínské suverenity nad téměř celou oblastí JČM podkopává mezinárodní právo a regionální bezpečnost. Vojenská kontrola JČM mimo jiné pomáhá Číně zabránit průzkumu v oblasti, vytváří nová zranitelná místa pro státy v oblasti a vytváří precedens pro porušování nejen úmluvy UNCLOS, ale i norem volné plavby (Tkacik 2018).

Námořní nároky Číny v oblasti JČM jsou pravděpodobně nejdůležitějším prvkem pro dosažení regionální hegemonie v jihovýchodní Asii. Z geopolitického hlediska by vzhledem k charakteristickému rysu východoasijského regionálního systému, v němž je Čína dominantní pozemní mocností, umožnila čínská snaha o námořní transformaci, aby byla v budoucnu dostatečně silná na to, aby zvrátila stávající rovnováhu sil ve východní Asii. To je nejdůležitější důsledek čínské námořní transformace. Vzhledem k takové perspektivě není divu, že čínská námořní transformace vyvolává nepříznivé reakce sousedních států i globálního hegemonu USA (Wu 2013; Ning, Hong 2018). Tento rok při předávání rozpočtu vládě čínský premiér Li Čchiang naléhal na vládu, aby „důkladně realizovala myšlenky Si Ťin-pchinga o posílení armády, zavedla vojenské strategické pokyny pro novou éru, dodržovala absolutní vedení strany nad lidovou armádou a tvrdě bojovat za dosažení stoletého cíle založení armády“ (Arthur 2024). Tedy stát se do roku 2049, kdy bude Čína slavít 100 let od svého vzniku, globální

velmocí. Tento cíl se projevuje v prioritách prezidenta Si Ťin-pchinga, včetně BRI či zájmů v JČM (Rudd 2015).

Čína se již několik desetiletí podílí na rozsáhlém vojenském budování a toto budování nevykazuje žádné známky ústupu. Odhaduje se, že Čína v roce 2022 vyčlenila na svou armádu 292 miliard dolarů, což bylo o 4,2 % více než v roce 2021 a o 63 % více než v roce 2013. Vojenské výdaje Číny se zvyšují již 28 let po sobě, což je nejdelší nepřerušené období růstu výdajů, které učinila jakákoli země v databázi vojenských výdajů Stockholmského mezinárodního institutu pro výzkum míru, kterou vede od roku 1949 (Tian, Lopes da Silva, Liang, Scarazzato, Béraud-Sudreau, Assis 2023). Současné priority čínských vojenských výdajů se řídí hlavními zásadami stanovenými ve 14. pětiletém plánu (2021–25). Ty byly potvrzeny na 20. sjezdu Komunistické strany (dále KS) Číny v říjnu 2022, který kladl velký důraz na posílení čínské zbrojní průmyslové základny a podporu nových vojenských technologií, včetně vojenských aplikací umělé inteligence. Oficiální čínský obranný rozpočet však nezahrnuje všechny oblasti spojené s obranou, tedy celková částka výdajů může být ještě mnohonásobně vyšší (Tian, Lopes da Silva, Liang, Scarazzato, Béraud-Sudreau, Assis 2023). Nový rozpočet pro rok 2024 je téměř 1,7 bilionu juanů (236,1 miliardy dolarů) (Arthur 2024).

Čína se snaží podpořit své rozsáhlé územní nároky budováním ostrovních základen na korálových atolech na sporných územích. Aby si zajistila své nároky, vybuodovala vojenskou infrastrukturu na několika ostrovech v oblasti JČM. Na útesech Fiery Cross Reef, Subi Reef a Mischief Reef na Spratlyho ostrovech a na Woody Island na Paracelech se nacházejí rozsáhlá vojenská zařízení, která byla značně zvětšena bagrováním a silně militarizována. Na každém z nich jsou vojenské přistávací dráhy, podzemní skladovací bunkry, vojenská komunikační/senzorová/radarová pole, zpevněné úkryty zřejmě pro útočné rakety a obrana proti zbraním zblízka (Tkacik 2018; Sacks 2022). Na obrázku 5 vidíme vývoj budování umělého ostrova Fiery Cross Reef ve Spratlys, který si nárokuje také Filipíny a Vietnam. Vpravo dole je satelitní snímek z roku 2012, v tu dobu ještě korálový útes, vlevo nahoře snímek čínské letecké a námořní základny z roku 2022.

Čína při kontrole nad spornými vodami dále ve velké míře spoléhá na své rybářské milice, tedy čínské rybáře. Své rybářské flotily s ozbrojeným doprovodem využívá k posílení námořních nároků na sporném území. V JČM má tato rybářská flotila přinejmenším dva cíle. Používá se jako demonstrace síly k odstrašení flotil sousedních států a zadruhé, mnoho z těchto plavidel operuje jako prostředníci námořnictva Lidové osvobozené armády a pobřežní stráže, které slouží jako vojensko-civilní prostředky dvojího použití, jež monitorují aktivity sousedních států (Zhang, Bateman 2017; Sacks 2022).

Obrázek 5: Rekultivace atolu Fiery Cross Reef

Zdroj: AMTI (2022), vlastní zpracování

3.2. Vietnamské nároky

Postoj Vietnamu k jeho nárokům na svrchovanost nad ostrovy v JČM byl poprvé v moderní době formulován v Bílé knize vydané MZV Vietnamu v roce 1974. Podobně jako Čína i Vietnam si nárokuje svrchovanost nad celými souostrovími, vietnamsky Hoang Sa (Paracely) a Truong Sa (Spratly). Odvolává se přitom na různé faktory, jako jsou historické důkazy, hospodářská činnost, účinná správa a mezinárodní uznání (Nguyen, Ho, Vuong 2021).

Počátky vietnamské přítomnosti na Paracelech sahají dle oficiálních zdrojů do 17. století. Mapy Vietnamu ze 17. stol. naznačují, že vietnamské úřady pravidelně vysílaly lodě a muže na Paracely. Také portugalské a nizozemské mapy z té doby označují Paracely jako vietnamské území. V roce 1701 západní misionář na palubě francouzské lodi zaznamenal v knize *„Tajemství atolů – deník z plavby na Paracelské ostrovy“*, že tyto ostrovy jsou souostrovím patřícím království *„An Nam“*, to samé napsal německý misionář ve svém článku z roku 1849. Kniha vydána v roce 1837 francouzským misionářem v Kočínčině, která byla součástí koloniální Francouzské Indočíny, s názvem *„Poznámky o geografii Kočínčiny“*, popisuje Paracelské ostrovy jako součást Kočínčiny (Pedrozo 2014).

Na první mapě království z roku 1830 byly Paracely, pravděpodobně včetně Spratlyho ostrovů, označeny jako součást vietnamského území. O pouhé tři roky později, v roce 1833, vydal císař Minh Mang pokyn svému ministrovi veřejných prací, aby na některých Paracelských ostrovech vysadil stromy jako navigační pomůcky, které by zabránily nehodám v relativně mělkých vodách. Podle MZV se Vietnam této iniciativy ujal, aby splnil své mezinárodní závazky a zvýšil bezpečnost plavby pro mezinárodní společenství. Následujícího roku vyslal císař Minh na Paracely dvacetičlenný námořní oddíl, aby vypracoval podrobnou mapu regionu. Vietnamská dynastie Nguyen Tay Son byla první, kdo vykonával státní funkce nad těmito neobydlenými ostrovy (Nguyen 2012). I některé čínské spisy dokládají vietnamskou suverenitu nad ostrovy v té době. V čínském spisu z roku 1730 se píše, že *„Truong Sa tvoří val na periferii království An Nam (Vietnam)“* (Pedrozo 2014, s. 40). *„Mapa sjednocené říše“* z roku 1894 zobrazuje čínské území sahající pouze na jih k ostrovu Chaj-nan. Stejně tak v *„Příručce geografie Číny“* z roku 1906 se uvádí, že čínské území je na jihu ohraničeno na severní šířce 18°13', přičemž končí na jihu na ostrově Chaj-nan (Nguyen 2012; Pedrozo 2014).

Počáteční fáze trvalého osídlování neobydlených ostrůvků proběhla ve 20.-30. letech 20. století. V té době Francie, která od roku 1884 zastupovala vietnamské království v zahraničních záležitostech, rozmístila na Paracelských i Spratlyho ostrovech stálé jednotky. Další etapa okupace Paracelských ostrovů Francií a Čínskou republikou (dnešní Tchaj-wan) se odehrála po II. světové válce. V polovině 50. let 20. století, po odchodu Francie z Vietnamu, převzal Jižní Vietnam kontrolu nad západním sektorem Paracelských ostrovů, zatímco nová komunistická vláda v pevninské Číně si nárokovala vládu nad východním sektorem. Itu Aba (vietnamsky *Ba Binh*) na Spratlyho ostrovech byl obsazen tchajwanskými jednotkami, zatímco některé další prvky byly pod kontrolou Jižního Vietnamu. Třetí fáze okupace proběhla v 70. až 80. letech 20. století, kdy ČLR v roce 1974 zaútočila na západní část Paracelských ostrovů, kterou v tu dobu ovládal Vietnam (Hayton 2014).

Vietnam začal uplatňovat svrchovanost nad Spratlyho ostrovy jako nástupnický stát francouzských nároků po odchodu Francouzů z Indočíny. V roce 1956 vydalo MZV Jižního Vietnamu prohlášení potvrzující vietnamskou svrchovanost nad Spratlyho ostrovy. Téhož roku vietnamský ministr zahraničí potvrdil svrchovanost nad ostrovním řetězcem a připomněl, že o pět let dříve vedoucí vietnamské delegace na mírové konferenci v San Francisku slavnostně potvrdil vietnamskou svrchovanost nad souostrovím Truong Sa, a že toto prohlášení nezpochybnila žádná ze zúčastněných zemí, včetně Číny a Filipín. V říjnu 1956 byla administrativní kontrola Spratlyho ostrovů svěřena Jižnímu Vietnamu (Vietnamnet Global 2011). Vietnamské ústavy z let 1980 a 1992, rezoluce Národního shromáždění z roku 1994 a zákon o státních hranicích z roku 2003 potvrdily, že Paracely a Spratlyho ostrovy jsou součástí vietnamského území. Dle několika bílých knih od MZV Vietnamu je zabránění ostrovů Čínou porušení základních zásad mezinárodního práva a nemůže založit právní nárok na souostroví (Nguyen 2012).

Po znovusjednocení Vietnamu v roce 1977 se zúčastnil konference OSN o mořském právu a v roce 1982 podepsal úmluvu UNCLOS, v roce 1994 rezoluci ratifikoval. Dle Vietnamu úmluva slouží jako pevný mezinárodní právní základ pro boj za ochranu vietnamských moří a kontinentálního šelfu, jakož i jeho legitimních práv a zájmů na moři a jeho svrchovanosti nad souostrovími Hoang Sa a Truong Sa a přispívá k vytváření prostředí pro stabilitu, mír, spolupráci a rozvoj ve Východním moři Vietnamu (JČM) (Nguyen 2023). Vietnam zastává názor, že námořní spory mají být řešeny na základě dodržování úmluvy UNCLOS. Od roku

1993 bylo vytvořeno fórum pro jednání o námořních otázkách s Čínou. Vietnam a Filipíny vypracovaly Kodex chování ASEAN a významně přispěly k podpisu DOC ASEAN–Čína roku 2002. V roce 2005 byla podepsána „Trojstranná dohoda o společném provádění mořských seismických průzkumů v oblasti dohody“ mezi třemi národními ropnými společnostmi Číny, Filipín a Vietnamu. Dohoda byla považována za první krok k provádění deklarace. V říjnu 2011 uzavřel Vietnam s Čínou dohodu o základních principech, kterými se mají řídit při řešení námořních otázek (Vietnamnet Global 2011a; Nguyen 2012).

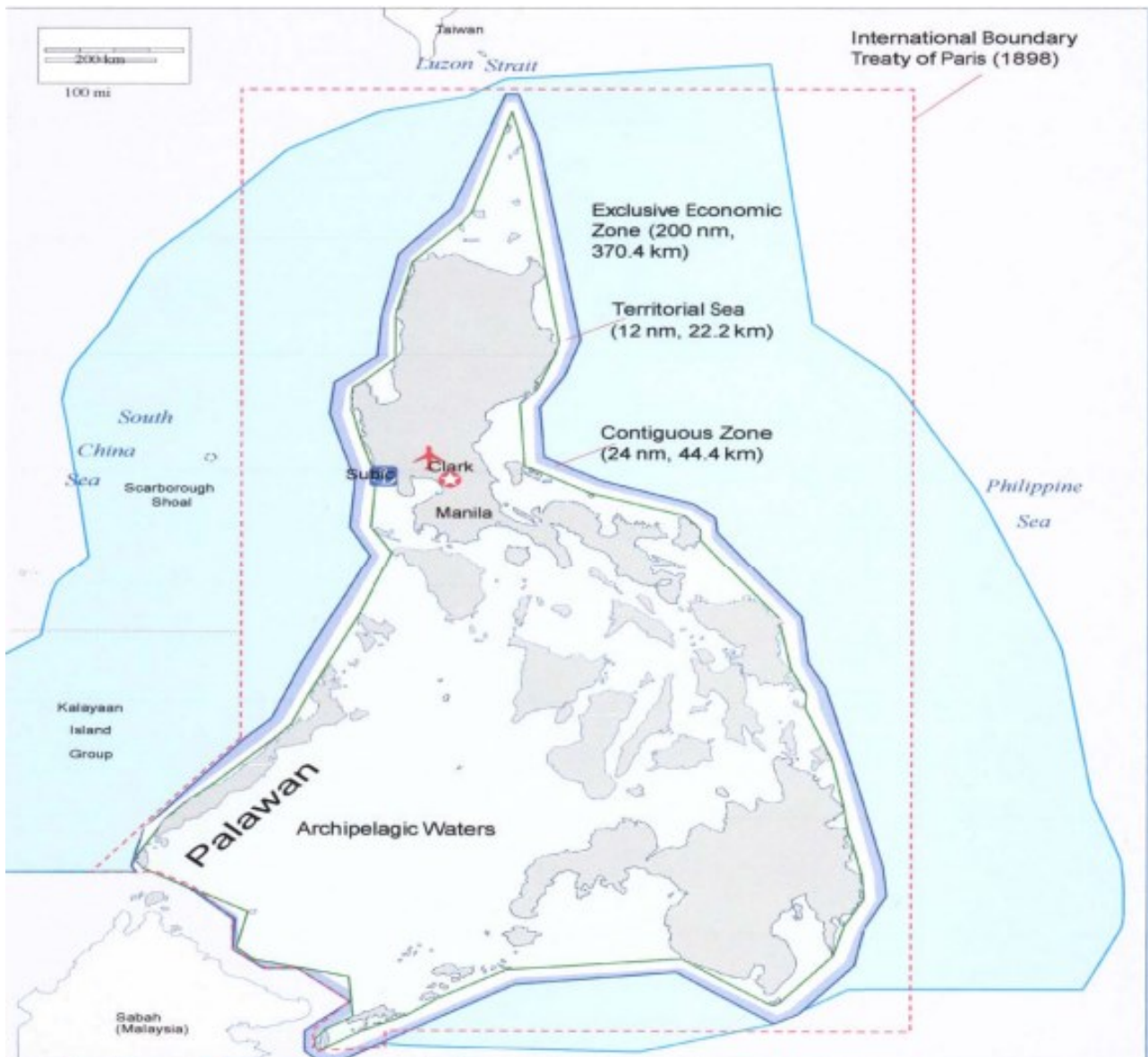
3.3. Filipínské nároky

Pro pochopení sporů mezi Filipínami a dalšími žadateli o prvky v JČM je nezbytné si říci právní základy filipínského souostroví. Novodobá historie Filipín sahá do roku 1898, kdy po španělsko-americké válce Španělsko na základě Pařížské smlouvy postoupilo území a vody dnešních Filipín Spojeným státům. Tato smlouva vymezila velké území zahrnující 7 107 ostrovů, které tvoří filipínské souostroví. V roce 1932 přijal filipínský senát zákon, který všechny vody uvnitř smluvního prostoru označil za filipínské teritoriální vody pro účely, jako je regulace rybolovu, vymáhání práva, obrana a rozvoj zdrojů. V roce 1946 Spojené státy formálně uznaly nezávislost Filipín a území uvnitř smluvního prostoru byla bez odporu ostatních států postoupena moderní Filipínské republice. Následně filipínská vláda zákonem č. 3046 z roku 1961 stanovila 80 přímých základních linií, čímž fakticky nahradila starý nárok na smluvní oblast. Do roku 2009 učinila řadu dalších právních předpisů, aby byly v souladu s úmluvou UNCLOS (Yorac 1983).

Filipíny vznášejí dva nároky na oblasti v JČM, vznesly nároky na mělčinu Scarborough Shoal a také na soubor 50 ostrovů (ve Spratlys), které jsou na Filipínách souhrnně známy jako ostrovní skupina Kalayaan Island Group (dále KIG). KIG zahrnuje řadu útvarů v řetězci Spratlyho ostrovů, včetně Reed Bank, Mischief Reef, Itu Aba, Second Thomas Shoal a Fiery Cross Reef. Větší část nárokovaných KIG se nachází západně od provincie Palawan na jihu Filipín. Na obrázku 6 vidíme jak původní teritorium dané Pařížskou smlouvou, tak současnou VEZ Filipín o rozloze 200 nm. V současné době se právní a politická pozornost soustředí na spory o svrchovanost mezi Filipínami a především Čínou ve čtyřech oblastech: Scarborough

Shoal, Second Thomas Shoal, Reed Bank a různé prvky v řetězci Spratlyho ostrovů, kde mezi účastníky sporu patří také Vietnam a Tchaj-wan (Rosen 2014).

Obrázek 6: Výlučná ekonomická zóna Filipín

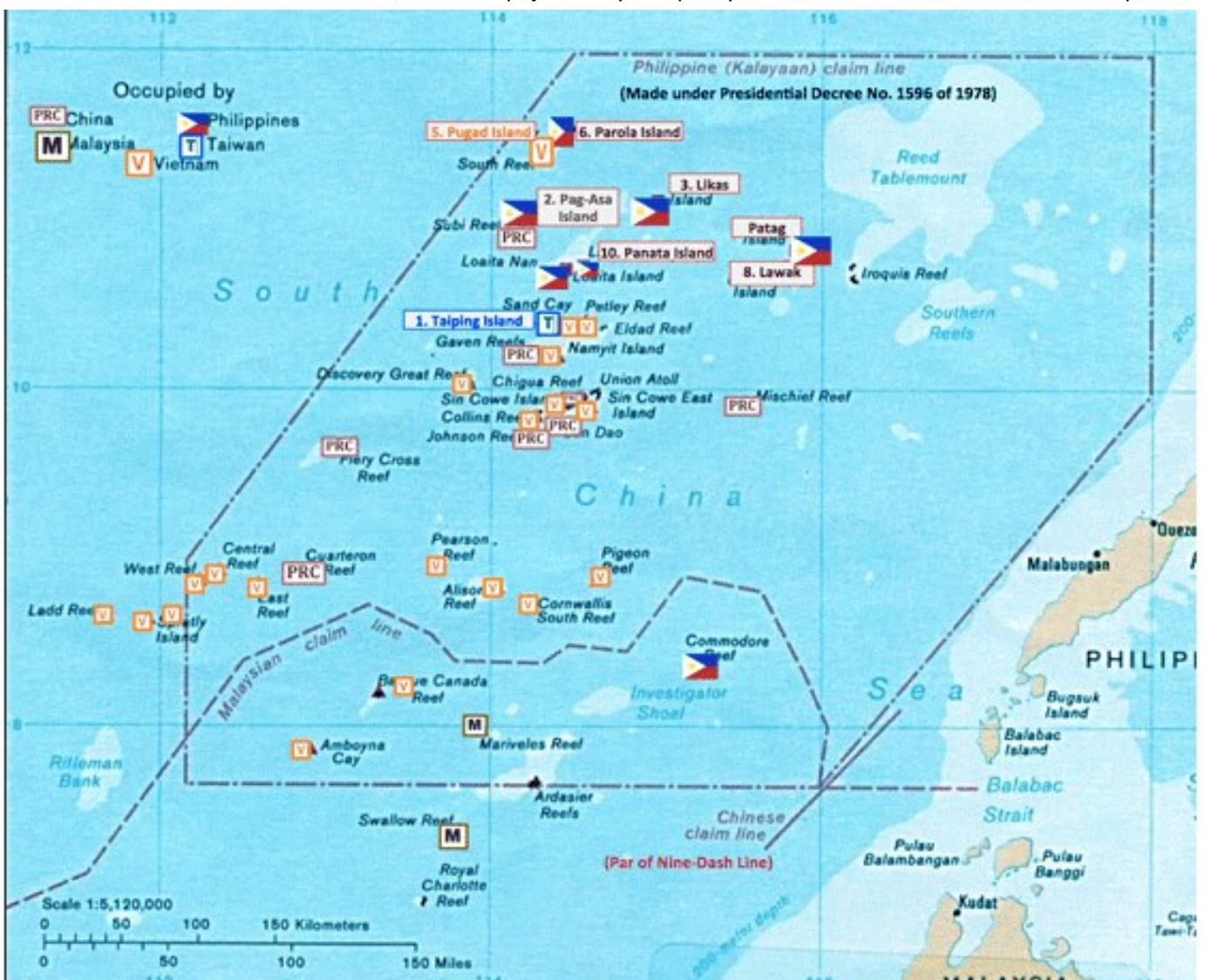
Zdroj: Rosen (2014)

Scarborough Shoal či Bajo de Masinloc, jak je přezdívaná na Filipínách, je velmi citlivou oblastí, protože se jedná o bohatou rybářskou oblast a o největší atol v JČM. Jelikož Scarborough Shoal je prvek, který se nachází nad hladinou přílivu, je možné si jej podle mezinárodního práva svrchovaně přivlastnit. Mělčina se nachází zhruba 120 mil od západního pobřeží Luzonu a je hluboko uvnitř nárokované VEZ Filipín o šířce 200 nm. Od nejbližšího bodu na fyzickém pobřeží Číny jsou tyto útvary vzdáleny téměř 500 nm. Filipíny mají nárok na 200 nm a kontinentální šelf (měřeno od základních linií souostroví) a tento nárok zahrnuje svrchovanost nad útvary

jako je Reed Bank, Mischief Reef, které jsou okupované Čínou stejně jako Scarborough Shoal. Čínské zásahy do využívání a správy zdrojů kontinentálního šelfu Filipín jsou tedy dle mezinárodního práva nezákonné (Bautista 2013).

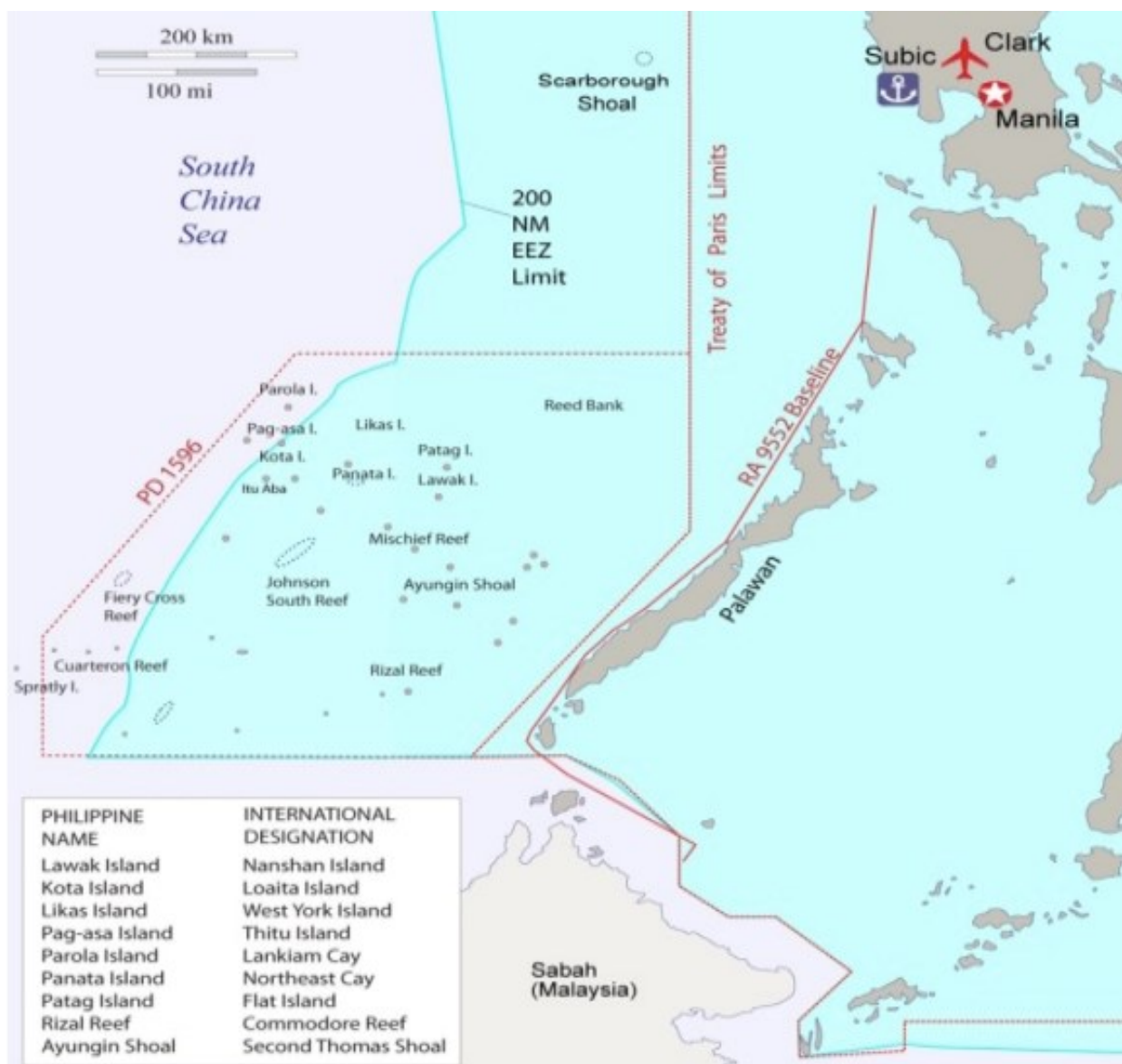
Na obrázku 7 je znázorněna nárokovaná oblast Filipín, v níž se nachází KIG. Prvky, kde leží filipínská vlajka jsou pod správou Filipín, místa, kde je písmeno V jsou spravované Vietnamem a červené PRC jsou útvary okupované Čínou. Některé z prvků KIG však leží za 200 nm od Filipín, již tedy nejsou součástí VEZ vytvářené souostrovím (Yano 2022). Na obrázku 8 vidíme jak velká část KIG spadá do VEZ Filipín, která je znázorněna modrou barvou, nárokovaná část je ohraničena červenou tečkovanou čarou. Nárok byl formálně uplatněn prezidentem Marcosem v prezidentském dekretu z roku 1978. Celková rozloha území KIG je menší než jedna čtvereční míle, ale celkově se oblast skládá z téměř 65 000 čtverečních mil oceánského území (Rosen 2014).

Obrázek 7: Jednotlivé země, které okupují ostrovy na Spratlyho ostrovech a nárokovaná oblast Filipín

Zdroj: Yano (2022)

Obrázek 8: Nárokovaná oblast Filipín a její výlučná ekonomická zóna

Zdroj: Rosen (2014)

V KIG se nachází ponořený útes, který je důležité zmínit, a to je Second Thomas Shoal, filipínsky Ayungin Shoal, který má pod dohledem filipínská armáda. Ayungin Shoal se nachází poblíž Mischief Reef, kde je stálé čínské vojenské stanoviště postavené na korálovém útesu, okupované od roku 1995. Ayungin Shoal se nachází 105 nm od filipínského ostrova Palawan a nachází se na ní potopená loď z II. světové války, dnes známá jako Sierra Madre, kterou zde Filipínci záměrně v roce 1999 potopili, aby vytvořili filipínskou přítomnost v blízkosti Mischief Reef. Čínská vláda trvá na tom, že Čína vykonává „nezpochybnitelnou svrchovanost“ nad ponořenou mělčinou a bude prosazovat své nároky, aby zabránila filipínským lodím vplout do oblasti za účelem doplnění zásob vojenskému kontingentu na palubě Sierra Madre (Glaser, Szalwinski 2012).

4. Metodologie

Jak už bylo řečeno v předchozích kapitolách, práce analyzuje postoje Filipín a Vietnamu vůči čínským geopolitickým aktivitám v JČM pomocí kritické diskurzivní a obsahové analýzy. Tato práce vychází z kritické geopolitiky a postoj zainteresovaných stran je zkoumán z hlediska vztahu k jiné zemi, proto jsou postoje zkoumány z hlediska zahraničního diskurzu, dle oficiálních prohlášení MZV daných zemí. V této kapitole vysvětlím co to je diskurzivní a obsahová analýza a následně metodiku a postup analýzy.

4.1. Diskurzivní analýza

Analýza diskurzu slouží jako kvalitativní a interpretační metodologie zkoumání sociálních jevů. Vychází z předpokladu, že sociálně konstruované představy a objekty jsou utvářeny a udržovány prostřednictvím jazyka. Tento přístup zahrnuje nejen strukturovanou kvalitativní analýzu textů, ale také základní přesvědčení o tom, jak jazyk konstruuje realitu. Na rozdíl od jiných kvalitativních metodologií, například těch, které se snaží pochopit sociální realitu z pohledu aktérů, se analýza diskurzu zabývá procesy, jejichž prostřednictvím je realita konstruována. Zatímco ostatní kvalitativní metody se zaměřují na interpretaci existující sociální reality, analýza diskurzu se soustředí na odhalování mechanismů, jimiž je tato realita vytvářena (Hardy, Harley, Phillips 2004).

Diskurzivní analýza pracuje s předpokladem, že diskurz není možný oddělit od okolního kontextu (Fairclough 1995). Diskurzy samy o sobě nemají žádný vlastní význam, proto je výzkumníci musí zasadit do jejich historického a sociálního kontextu, aby pochopili jejich konstruktivní dopady. Významy sdělované jakýmkoli diskurzem jsou utvářeny, udržovány a zpochybňovány prostřednictvím tvorby, distribuce a konzumace textů. Tyto významy vznikají na základě interakcí mezi sociálními skupinami a složitých společenských struktur, v nichž je diskurz zakotven (Hardy 2001). Chceme-li tedy porozumět diskurzům a jejich účinkům, musíme také pochopit kontext, v němž vznikají. Tento přístup k analýze diskurzu uznává také interdiskurzivitu, která zkoumá, jak jsou jednotlivé texty konstruovány z různých diskurzů (Fairclough 1995), a intertextualitu, neboť „každý text je spojen s řetězcem textů, reaguje na jiné texty, začleňuje je a transformuje“ (Fairclough, Wodak 1997, s. 262). Fairclough vyzdvihuje význam textové analýzy tím, že zdůrazňuje, že texty slouží jako forma sociálního jednání,

poskytují důkazy pro pochopení sociálních vztahů a slouží jako indikátory probíhajících sociálních procesů (Fairclough 1995).

Diskurzy formují chování a utvářejí to, co vnímáme jako „*realitu*“ tím, že se v konkrétních kontextech mísí různé diskurzy. Některé diskurzy se zakoření tak hluboko, že se zdají být pevné, ale vždy existuje snaha o jejich uzavření. Dynamika moci, která se může zdát neměnná, je ve skutečnosti výsledkem neustálých bojů, v nichž se vyjednává o významu, což vede k vytváření specifických znalostí, identit a vztahů. Teorie diskurzu uznává potenciální dominanci určitých diskurzů, ale zdůrazňuje, že tato dominance je neustále zpochybňována mezi konkurenčními diskurzy, které jsou neustále ovlivňovány každodenními komunikačními praktikami. Spíše než o interpretaci existující sociální reality se diskurzivní analýza snaží odhalit způsob, jakým je sociální realita vytvářena (Fairclough 1992; Hardy 2001).

4.1.1. Kritická diskurzivní analýza

Od konce 80. let 20. století se v rámci sociálních věd stala významným oborem kritická diskurzivní analýza (critical discourse analysis, dále CDA). Lze ji charakterizovat jako interdisciplinární výzkumnou metodu zaměřenou na řešení společenských problémů, který zahrnuje různé teoretické rámce, výzkumné metodologie a cíle. Navzdory rozdílům je všem přístupům v rámci CDA společný zájem o způsoby, jimiž jazyk ovlivňuje dynamiku moci, nerovnosti a sociálně-politické, ekonomické či kulturní proměny společnosti. V CDA se pozornost rozšiřuje nad rámec jazykového útvaru a zahrnuje komplexní sociální jevy. To vyžaduje interdisciplinární a multimetodologický přístup k výzkumu. Jakýkoli společenský jev se hodí ke kritickému zkoumání, aby byl zpochybňován a nebyl přijímán jako samozřejmost. CDA se vyznačuje společným cílem odhalovat ideologie a mocenské struktury prostřednictvím systematického a srozumitelného studia sémiotických dat, včetně písemných, mluvených nebo vizuálních forem. Výzkumníci, kteří se zabývají CDA, vyjadřují své vlastní postoje a zájmy, přičemž se drží zvolených vědeckých metod a snaží se zůstat sebereflexivní vůči vlastnímu výzkumnému procesu, proto nese název „*kritická*“ (Hardy 2001).

CDA se zabývá především odhalováním základních přesvědčení, která utvářejí každodenní myšlení, často vyjádřených prostřednictvím pojmových metafor a analogií (Wodak 2013). Tento přístup k diskurzivní analýze se pohybuje mezi zkoumáním jednotlivých textů a pochopením širší struktury diskurzu. Na strukturální úrovni sleduje jak změny, tak kontinuitu

v rámci celého systému. Přesahuje však rámec lingvistické analýzy a zahrnuje interdisciplinární a interdiskurzivní perspektivu, která se snaží odhalit vztahy a souvislosti mezi různými diskurzy (Fairclough 2003). Studie v rámci CDA často zohledňují mimo jiné jazykovou konstrukci národní identity a proces „jinakosti“ (tj. rasismus, definice nepřítele) (Reyes 2011).

Často se CDA zabývá rozlišováním způsobů uplatňování moci v diskurzu a nad diskurzem v oblasti politiky. Tato „kriticko-politická analýza diskurzu“ zkoumá prostředky, jimiž se politická moc, zneužití moci či nadvláda projevují a uskutečňují prostřednictvím struktur a praktik diskurzu (Dunmire 2012). Politický diskurz je specifický typ diskurzu, který zahrnuje širokou škálu věcí, např. úřední dokumenty, zákony, diplomatické nóty, parlamentní debaty či veřejné projevy politických aktérů. Tyto projevy získávají právní legitimitu ze své autority a formálního kontextu a představují oficiální institucionální diskurz (Reyes 2011).

Van Dijkova (Dijk 1997) definice politického diskurzu vychází ze tří dimenzí: aktérů, politického rozsahu diskurzu a kontextu komunikace. Podle této definice je diskurz považován za „politický“, pokud je vytvářen politickým aktérem, který provádí politickou akci (např. vládnutí, zákonodárství, protesty nebo hlasování) v institucionálním kontextu komunikace (např. parlamentní debaty, veřejné projevy, oficiální projevy). Tento přístup tak ponechává mimo oblast analýzy politického diskurzu jiné formy, jako je mediální diskurz o politických otázkách či diskurz občanů. Převážná část studií politického diskurzu se týká textů a promluv profesionálních politiků nebo politických institucí (prezident či premiér a dalších členů vlády, parlamentu nebo politických stran), a to jak na místní, tak na národní a mezinárodní úrovni. Politický diskurz ze své podstaty zahrnuje širokou škálu témat, nicméně v rámci politického kontextu mají určitá témata tendenci dominovat. Především se přirozeně soustřeďuje kolem politiky jako takové. Zahrnuje diskuse o politických systémech, ideologiích, institucích, dynamice politického procesu, jednání politických osobností a významných politických událostech (Dijk 1997; Randour, Perrez, Reuchamps 2020).

4.2. Obsahová analýza

Přestože obsahová i diskurzivní analýza se zabývají analýzou textu, výrazně se od sebe liší. Při obsahové analýze se stanoví soubor kategorií a poté výzkumníci počítají počet případů, které spadají do každé kategorie (Serafini, Reid 2023). Klíčovým požadavkem je, aby kategorie byly přesně definovány, aby různí výzkumníci mohli dospět ke stejným výsledkům, když se zkoumá

stejný soubor materiálu. Prakticky jde o formulaci analytických kategorií pro vytvoření kódovacího rámce aplikovaného na textová data. Obsahová analýza jako metoda zkoumání textů klade důraz na objektivitu, systematickosti a kvantifikaci. Systematickosti je zachována díky jasným kritériím pro zahrnutí nebo vyloučení obsahu, zatímco kvantifikace umožňuje statistické zpracování výsledků analýzy. Základním předpokladem je stabilita textového významu, která předpokládá, že přesné analytické postupy umožňují výzkumníkům konzistentní a přesné porozumění textu (Silverman 2014).

Obsahová analýza zkoumá spíše samotný text než jeho vztah ke kontextu, záměry tvůrců nebo reakce publika. Ačkoli se diskurzivní i obsahová analýza snaží proniknout do sociální reality, obě metody se zásadně liší v předpokladech o povaze této reality a zejména o roli jazyka. Diskurzivní analýza zdůrazňuje proměnlivou a spornou povahu významu, zatímco obsahová analýza předpokládá konzistentnost významu, která umožňuje považovat výskyty slov (nebo jiných větších jednotek textu) za rovnocenné a spočítané. Tam, kde se diskurzivní analýza zaměřuje na vztah mezi textem a kontextem, se obsahová analýza soustředí na text abstrahovaný od jeho kontextů (Hardy, Harley, Phillips 2004). Obě analýzy se mohou vzájemně doplňovat a mohou si pomoci v prozkoumání sociální reality. Ačkoli se obě zaměřují na textovou analýzu, jejich kombinace není tak převratná jako některé jiné, ale jejich metodologický kontrast, kvalitativní a kvantitativní, jim umožňuje kompenzovat vzájemná omezení (Bennett 2015).

4.3. Metodika analýzy

Práce se tedy zaměřuje na oficiální politický diskurz Filipín a Vietnamu v institucionálním kontextu komunikace prostřednictvím kritické diskurzivní a obsahové analýzy. Proto se stává nezbytným interdisciplinární přístup, neboť CDA zahrnuje analýzu textu v jeho lingvistickém rámci. Kvalitativní povaha tohoto výzkumu navíc umožňuje komplexní zkoumání problematiky a usnadňuje identifikaci souvislostí, které by kvantitativní analýza mohla přehlédnout.

4.3.1. Zaměření výzkumu

Při výzkumu jsem se zaměřila na oficiální vládní diskurz, tedy politický. Za předpokladu, že hlavní roli při vyjádření k aktivitám cizích zemí, v tomto případě Číny, bude hrát MZV daných zemí. Pro tyto potřeby jsem vybrala prohlášení MZV Filipín a Vietnamu vydané v anglickém jazyce. Všechna prohlášení jsou dostupná na stránkách MZV Filipín (Philippines Department

of Foreign Affairs) <https://dfa.gov.ph/> a MZV Vietnamu (Vietnam Ministry of Foreign Affairs) <https://www.mofa.gov.vn/en/>. Vzhledem k velkému množství prohlášení (231) jsem ve vlastní analýze zvolila způsob, který není součástí standardní citační normy. Při použití klasické citace či poznámek pod čarou by byl text velice nepřehledný, proto jsem tedy všechny přečtené projevy, které byly použity k analýze očíslovala a při odkazování v textu jsou použita čísla projevů, která jsou uvedena v příloze.

V rámci diplomové práce je předmětem zkoumání období od roku 2013 do 2023. V roce 2013 nastoupil k moci Si Ťin-pching jako nový čínský prezident. Od té doby je patrná demonstrace rostoucí ekonomické a vojenské síly Číny a více asertivnější přístup k prosazování suverenity a námořních práv. Siova vláda zejména opustila čínskou politiku předešlého prezidenta Teng Siao-pchinga „*skryj svou sílu a vyčkávej*“ (hide your strength, bide your time) v zahraničněpolitických otázkách (Baviera 2016). V témže roce Filipíny zahájily arbitrážní soud podle úmluvy UNCLOS kvůli územním sporům s Čínou týkající se JČM. Podle filipínského ministra zahraničních věcí Alberta del Rosario zvolila Manila tento krok poté, co vyčerpala „*téměř všechny politické a diplomatické cesty*.“⁵ Tento krok byl klíčový i pro ostatní země v regionu, jelikož zpochybnil čínskou *Nine-dashed line* a stanovil, že územní spory by měly být řešeny v souladu s mezinárodním právem a úmluvou UNCLOS (Pan, Phan 2024). Do výběru byly zahrnuty všechny projevy, které se vztahovaly k čínským aktivitám v JČM či ke vztahu k Číně. Vycházím z předpokladů kritické diskurzivní analýzy a jejím cílem není odhalit absolutní pravdu, ale spíše rozpoznat společenské konstrukce a trajektorii vývoje diskurzu.

4.3.2. Výběr dat

Vzhledem k vysokému množství prohlášení za sledované období bylo důležité projít všechna prohlášení a podle stanovených výzkumných otázek vybrat taková, která odpovídají stanovenému výzkumu. Byl stanoven širší okruh pro zajištění všech prohlášení, která se odkazovala k JČM či k Číně, včetně setkání v rámci mezinárodního společenství a s představiteli jiných zemí, kde bylo možné předpokládat, že bude součástí diskuze situace v JČM. Dále byly články vybírány dle předem stanovených klíčových slov, která byla: Čína (China), čínský (chinese), JČM (South China Sea), Západofilipínské moře (West Philippine Sea), Východní moře (East Sea), ASEAN, ASEAN-Čína (ASEAN-China), čínská pobřežní stráž (Chinese Coast Guard), bezpečnost (security), mezinárodní právo (international law) a UNCLOS.

Prohlášení, která byla vybrána k analýze jasně formulují postoje vlády k čínské politice v JČM či k Číně jako takové.

Přestože podle Silvermana (2014) je nezbytné mít pro analýzu dostatečné množství dat, musí být ale zvládnutelné pro výzkumníka. Pro tuto práci byla zvolena metoda účelového výběru, jak ji popisuje Silverman (2017), která se často používá v kvalitativním výzkumu k výběru dat na základě specifických kritérií relevantních pro cíle výzkumu. Na rozdíl od náhodného výběru zahrnuje účelový výběr záměrný výběr případů, které mají charakteristiky odpovídající zaměření výzkumu. Výběr dat byl tedy proveden po stanovení výzkumných otázek. Účelový výběr vzorků zajišťuje, že vybraná data odpovídají cílům výzkumu a poskytují relevantní údaje pro výzkum.

4.3.3. Limity a nástroje analýzy

Celkem bylo do analýzy zahrnuto 231 prohlášení, 128 z filipínského MZV a 103 z vietnamského MZV. Limity analýzy jsou v menším množství anglicky vydaných prohlášení na stránkách MZV Vietnamu. Filipíny vydávají prohlášení u všech zahraničních setkání, proto jich je v analýze více. Dostupných prohlášení je u Vietnamu sice méně, ale jelikož Vietnam vydává stanoviska k čínským aktivitám v JČM i o vztazích s Čínou, pro tento výzkum je to dostačující. Do analýzy nebyla zahrnuta prohlášení vztahující se k Číně, která nejsou relevantní pro výzkum, tzn. nijak se v nich neodráží postoj země k Číně či k situaci v JČM.

Kvalitativní analýza je ze své podstaty subjektivní, jelikož se opírá o interpretace a úsudky výzkumníků. Různí výzkumníci mohou stejná data analyzovat odlišně, což může vést k potenciálnímu zkreslení zjištění. Přestože je výzkumník nevyhnutelně součástí reality, kterou zkoumá, zůstává neustálá snaha o zachování kritického pohledu a objektivitu (Silverman 2014). Kombinování CDA s pomocí obsahové analýzy a rostoucí dostupnost digitálního textu vytváří nové příležitosti pro kombinování těchto metod v rámci multimetodického výzkumu. Počítačová analýza digitálních textů může výrazně urychlit proces výzkumu, učinit výzkum systematictější, pomoci určit, které texty budou pro výzkumníka pravděpodobně nejcennější, aby si je mohl přečíst a interpretovat v plném rozsahu (Bennett 2015). K usnadnění úkolu analyzovat jednotlivé dokumenty byl použit program ATLAS.ti, přesněji jeho verze ATLAS.ti Desktop. Tento software usnadňuje práci s velkým množstvím textu a slouží ke kvalitativní analýze dat, proto je vhodný i k potřebám této práce.

4.3.4. Příprava dat

Na základě stanovených předpokladů byly vybrány projevy, které spadají do postojů Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM či k Číně obecně. Dále byly jednotlivé projevy staženy z oficiálních stránek, očištěny o obrázky a další prvky a rozřazeny dle země a jednotlivých let a následně vloženy do programu ATLAS.ti. Pro odhalení důležitých témat v diskurzu Filipín a Vietnamu bylo následně použito kódování. Kódování označuje proces kategorizace a uspořádání dat za účelem identifikace témat, vzorců a vztahů v souboru dat. Efektivním kódováním kvalitativních dat výzkumníci systematicky analyzují a interpretují informace shromážděné během výzkumného procesu, což vede k hlubšímu pochopení výzkumných jevů a vzorců (Silverman 2017).

Během vybírání jednotlivých projevů do analýzy byla odhalována témata, která se často opakují v diskurzu daných zemí, proto byly zvoleny kódy jako: mezinárodní právo, arbitrážní soud, filipínské/vietnamské právo na VEZ, dobré vztahy s Čínou, kritika Číny, čínská přítomnost ve VEZ a další. Bylo přečteno všech 231 prohlášení a stanoveny kódy důležité pro filipínský a vietnamský diskurz vůči Číně. Dalším krokem bylo zasazení diskurzu do společenského kontextu.

5. Analýza postojů Filipín a Vietnamu

5.1. Analýza postoje Filipín

Jak už bylo řečeno výše, sledované období bylo stanoveno od roku 2013 do roku 2023, z povahy filipínského politického systému bude pozice Filipín vůči Číně sledována dle jednotlivých prezidentských období, jelikož se jedná o prezidentskou republiku. Dle Nguyena a Toka (2024) má tvorba zahraniční politiky na Filipínách silnou osobnostní dimenzi. Otisk jednotlivých vůdců v zahraniční politice přispívá ke značným změnám ve strategiích Filipín v otázce JČM. Během sledovaného období se u moci vystřídaly 3 prezidentské administrativy.

5.1.1. Období vlády prezidenta Aquino

Prezident Benigno Aquino III. vládl od 30. 6. 2010 do června roku 2016. V tomto období je vidět postupný posun filipínské politiky směrem k tvrdšímu postoji v otázce JČM. Po události v roce 2012, kdy se Čína zmocnila mělčiny Scarborough Shoal ve VEZ Filipín, pouhých 200 km od filipínského pobřeží, došly Filipíny k závěru, že úsilí filipínské vlády řešit krizi Scarborough Shoal všemi politickými a diplomatickými cestami, včetně dvoustranných jednání a mnohostranných diskusí na fórech ASEAN, se ukázalo jako neplodné. Filipínský prezident tehdy okamžitě nařídil námořnictvu, aby posílilo monitorovací činnost a prosazovalo své zákony týkající se rybolovu a ochrany mořského prostředí (Petty 2023). Struktura ASEAN učinila provádění kolektivních akcí proti Číně neudržitelné, nehledě na počáteční povzbuzování okolních národů. Rozhodnutí odsuzující čínské aktivity musí být jednomyslně schváleno všemi členskými státy, jelikož ASEAN funguje na principu konsensu a nezasahování. Většina členů ASEAN se však odmítla postavit na jednu stranu. Ještě před rokem 2012 během četných summitů a zasedání ASEAN se Vietnam a Filipíny ocitly v situaci, kdy je ostatní vlády ASEAN buď ignorovaly, nebo je přehlasovaly (Camba 2024; Nguyen, Tok 2024)

Albert del Rosario, absolvent americké univerzity a bývalý velvyslanec ve Washingtonu sehrál klíčovou roli při směřování Filipín k asertivnějšímu postoji k Číně v otázce JČM. Pod jeho vedením na MZV zahájily Filipíny arbitrážní řízení proti Číně. Toto rozhodnutí přišlo poté, co byly diplomatické pokusy o vyřešení sporu s Čínou ohledně Scarborough Shoal v roce 2012 bezpředmětné. Del Rosario hledal právní strategii jako novou cestu k otázce JČM a úspěšně přesvědčil prezidenta Aquina III., aby s ní souhlasil (Pan, Phan 2024). V projevu na

20. ministerském zasedání Regionálního fóra ASEAN prohlásil, že „Z filipínského pohledu má přístup založený na pravidlech při řízení a řešení sporů v JČM dva vzájemně se doplňující prvky: zaprvé, včasné uzavření právně závazné a věcné dohody o spolupráci, jak předpokládá dokument ASEAN-Čína (DOC), a zadruhé rozhodčí řízení námořních sporů třetí stranou podle úmluvy UNCLOS.“³ S vědomím omezených vojenských schopností Filipín, které se projevíly v roce 2012 při střetu u Scarborough Shoal, del Rosario usiloval o užší strategické vztahy mezi Filipínami a USA, aby kompenzoval nedostatečný obranný rozpočet země a slabou schopnost odstrašení tváří v tvář rostoucím asertivním postojům Číny v JČM. Uprostřed námořní krize v dubnu 2012 vyzýval ministr zahraničí ke zvýšení pomoci ze strany Spojených států na posílení filipínské vojenské obrany (Dudley 2012; Nguyen, Tok 2024).

Při řešení sporů v JČM se Filipíny nejčastěji odvolávají na mezinárodní právo, právní stát a úmluvu UNCLOS. To je typické pro celé sledované období, ale nejčastěji je na to odkazováno právě ve volebním období prezidenta Aquina. Vzhledem k filipínským obavám ohledně přístupu k rybolovu, nerostným zdrojům, bezpečnostním otázkám a prudkému nárůstu jednostranných akcí Číny se 22. ledna 2013 Filipíny rozhodly zahájit rozhodčí řízení proti Číně podle přílohy VII úmluvy UNCLOS z roku 1982 ohledně porušování námořních práv ve filipínské VEZ.³⁴ Dle ministra del Rosaria je „filipínská žádost o arbitráž otevřeným a přátelským pokusem o nalezení trvalého řešení rostoucího napětí v JČM.“³ Cílem tohoto aktu bylo dle Filipín zpochybnit platnost nároku na čínskou *Nine-dashed line* podle mezinárodního práva, konkrétně úmluvy UNCLOS.⁴ Čína v reakci na to uvedla, že filipínský návrh je „bezpředmětnou“⁵ záležitostí a vyzvala Filipíny, aby se „zdržely jakéhokoli narušení územní svrchovanosti Číny.“⁵ V důsledku toho Čína potvrdila svůj postoj, že rozhodčí řízení nepřijímá ani se ho neúčastní.

Castro (2015) tvrdí, že zatímco Čína jako velmoc používá mocenskou politiku k prosazení svých nároků na suverenitu v oblasti JČM, Filipíny jako malá země musely použít liberálně-právní přístup jako protiopatření k potvrzení svých práv posílením své angažovanosti v regionálních organizacích a mezinárodním právu, zejména v úmluvě UNCLOS. Na 16. summitu ASEAN-Čína prezident Aquino zdůrazňoval zásady právního státu při jednáních mezi zeměmi ASEAN a Čínou, dle něj „pravidla a normy zakotvené v mezinárodním právu mají zásadní význam pro podporu důvěry mezi národy a pro zajištění stability a míru v mezinárodním společenství.“¹²⁰ Dle Filipín bude výsledek arbitrážního soudu důležitý nejen pro Filipíny, ale také pro všechny

pobřežní státy, které hraničí s JČM, a dokonce i pro všechny státy, které jsou stranami úmluvy UNCLOS, jelikož to bude precedens pro řešení námořních sporů.³⁴

Tímto způsobem Filipíny očekávaly dosažení několika cílů. První bylo vytvořit obraz Filipín jako dobrého občana v mezinárodním společenství, který dodržuje mezinárodní právo, využívá ho k mírovému řešení sporů a nebojí se velmocí. Naproti tomu se pokusily vykreslit Čínu jako tyrana, který zneužívá svou moc nad slabými státy, stojí nad mezinárodním právem a ohrožuje regionální mír a stabilitu (Pan, Phan 2024). Hezky to dokládá věta v prohlášení z února 2016, které reaguje na negativní vyjádření čínského ministra zahraničí Wanga k arbitráži, „*Pokud Čína naši společnou výzvu nevyslyší, znamená to, že se považuje za stát nad zákonem?*“⁴¹ Dle Filipín Čína uplatňuje nárok na „*historická práva*“ na rozsáhlé oblasti moře a mořského dna, které leží daleko za hranicemi jejích VEZ a práv na kontinentální šelf podle úmluvy,³⁷ a brání provádět i ty nejzákladnější průzkumné a těžební činnosti v oblastech, kde mohou mít práva pouze Filipíny.³⁸ Dále Filipíny očekávaly, že jejich akce bude mít demonstrativní účinek a povzbudí další země, s nimiž má Čína územní spory, jako je Vietnam a Malajsie, aby se připojily k arbitráži a vytvořily kolektivní tlak proti Číně (Castro 2015). V celém sledovaném období je často zmiňována žádost, aby Čína respektovala nadcházející rozhodnutí arbitrážního tribunálu a společně prosazovala mezinárodní režim založený na pravidlech.⁴¹

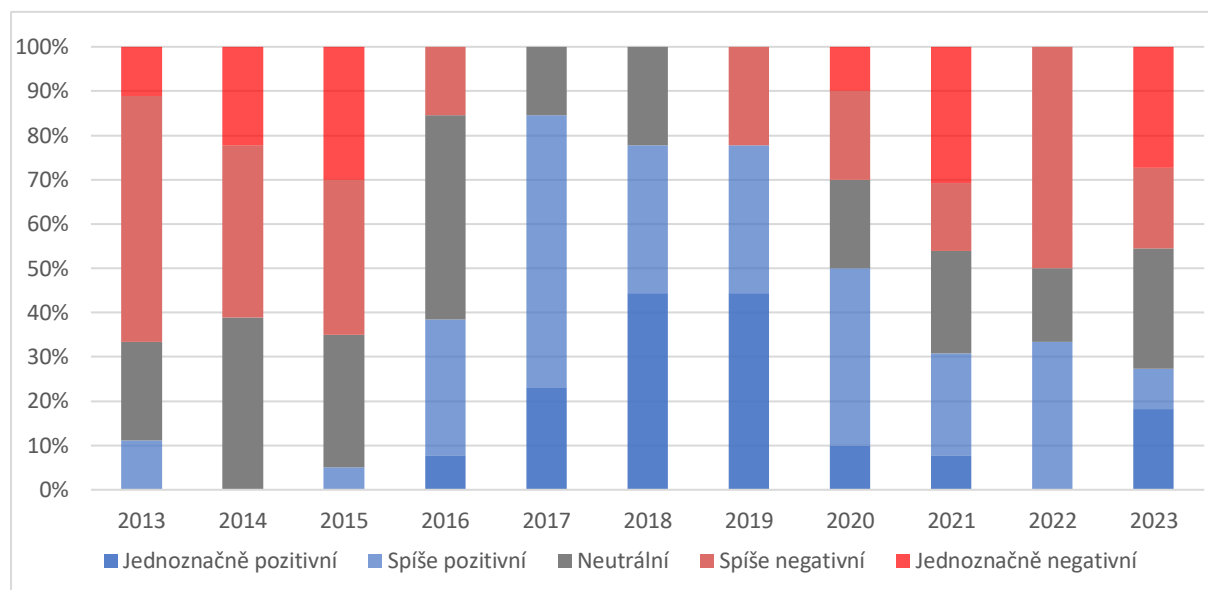
Velice zmiňovaným tématem v tomto období byla také čínská přítomnost ve VEZ Filipín a čínské budování umělých ostrovů. Často byla používána spojení jako masivní rekultivace, destabilizace regionu či expanzivní nároky. O těchto akcích hovoří jako o činnostech ohrožujících mír, stabilitu a svobodu plavby, které způsobují nenapravitelné škody na mořském prostředí a porušují práva jiných států.³⁰ Často je v prohlášeních vyjádření o vážném znepokojení nad rostoucí militarizací JČM a označení masivní přítomnosti čínských vojenských a polovojenských lodí v oblasti Scarborough Shoal a kolem Second Thomas Shoal, které jsou dle filipínské vlády nedílnou součástí filipínského území, za hrozbu pro úsilí o udržení námořního míru a stability v regionu.² Dle Filipín je jádrem sporu *Nine-dashed line*, což je expanzivní nárok na „*nespornou svrchovanost*“ nad téměř celým JČM.¹⁶ Podle Filipín je zjevným záměrem Číny výstavbou umělých ostrovů změnit charakter, status a námořní nároky prvků v JČM³⁰ a jsou v rozporu s mezinárodním právem, zejména s úmluvou UNCLOS a podkopávají společné úsilí o budování regionální bezpečnosti a stability.²⁷

V souvislosti s tím byly v tomto období často zmiňované ekologické dopady čínských aktivit. Dle filipínské vlády rekultivační činnosti Číny způsobily nevratné a rozsáhlé škody na biologické rozmanitosti a ekologické rovnováze v JČM.²⁸ Jsou často použita slovní spojení jako ohrožení životů, hospodářské ztráty, ničení korálů a nebezpečné rybolovné praktiky. Na začátku roku 2014 filipínská vláda silně protestovala proti čínskému novému zákonu o rybolovu, který vyžadoval, aby zahraniční rybářská plavidla získala před rybolovem nebo průzkumem v oblasti *Nine-dashed line*, tedy i ve filipínských vodách, souhlas čínských regionálních orgánů.⁹ Dle Filipín jsou takováto jednostranná opatření hrubým porušením mezinárodního práva,¹⁰ práva na rybolov všech států na volném moři, jak stanoví UNCLOS.⁹ Téhož roku v květnu byla filipínskou pobřežní stráží zadržena čínská rybářská loď u atolu Hasa-Hasa Shoal (také Half Moon Shoal), pouhých 100 km od ostrova Palawan, která dle filipínského prohlášení „převážela velké množství ohrožených druhů“¹²² a později se ukázalo, že pytláčili stovky mořských želv (Gunawan ed. 2022). O pouhý měsíc dříve filipínská vláda protestovala proti čínské rekultivaci útesu Mabini Reef (také známý jako Johnson South Reef), který je součástí KIG a spadá do VEZ Filipín.¹³ Dle Filipín Čína toleruje a aktivně podporuje ekologicky škodlivé rybolovné praktiky svých státních příslušníků.³⁴ Často uvádějí toto tvrzení v souvislosti se Scarborough Shoal, jako například z února²³ či dubna 2015,²⁷ kde stojí, že Čína v roce 2012 násilím vyhnala filipínské rybáře z námořních oblastí kolem Scarborough Shoal, kde filipínští rybáři lovíli po generace a v důsledku čínských aktivit dochází k ničení okolních korálů, což má za následek trvalé zničení samotného útesu. Čína by měla dle Filipín dodržovat prohlášení ASEAN-Čína z roku 2002 o chování stran v JČM, v němž se uvádí, že všechny strany by měly zachovávat zdrženlivost při provádění činností, které by komplikovaly a eskalovaly spory a ovlivňovaly mír a stabilitu.³⁰

Filipíny během období vlády Aquina zastávaly poměrně konzistentní postoj ve své zahraniční politice vůči Číně. Jak vidíme v grafu 1, do roku 2016 převažovala primárně negativní prohlášení vůči čínským aktivitám v JČM. V roce 2013 bylo hlavním tématem zahájené arbitrážní řízení. Čína téhož roku prohlásila, že se arbitrážního řízení nezúčastní a ani se jím nebude řídit. Drtivá většina prohlášení z tohoto roku se vztahuje právě k zahájené arbitráži a 70 % z nich se vyjadřují kriticky k čínské odpovědi. Během let 2014 a 2015 se držel konzistentní protičínský diskurz. Oba dva roky Filipíny silně kritizovaly čínský jednostranný zákaz rybolovu

a masivní rekultivace ostrovů a např. v roce 2014 protestovaly proti čínské rekultivaci útesu Mabini Reef.¹³

Graf 1: Vývoj filipínského narativu vůči Číně mezi lety 2013–2023

Zdroj: Philippines Department of Foreign Affairs, vlastní zpracování

5.1.2. Duterteho příklon k Číně

Filipínská zahraniční politika vůči Číně zažila zásadní obrat po nástupu Rodriga Duterteho k moci. To dokládá i graf 1, ve kterém vidíme daleko kladnější postoj k Číně během jeho období. Přibližně 15 % negativních vyjádření v roce 2016 bylo v první polovině roku, ještě za vlády prezidenta Aquina, kdy Filipíny protestovaly proti rozmístění raket země-vzduch na Woody Island na Paracelských ostrovech.⁴⁰ Chvíli po nástupu do prezidentského úřadu na konci června 2016 byl filipínský prezident Duterte okamžitě postaven před zásadní zahraničně-politické rozhodnutí, které mohlo mít důsledky pro geopolitickou realitu v asijsko-pacifickém regionu, a to jak řešit územní spory v JČM (Manantan 2019). Dne 12. července 2016 vydal Stálý rozhodčí soud v Haagu své rozhodnutí podle přílohy VII UNCLOS týkající se arbitrážního případu podaného Filipínami proti Číně.⁴⁷ Tribunál nenašel žádný právní základ pro zastřešující historické nároky Číny podle *Nine-dashed line* v JČM. Rozhodnutí také potvrdilo, že Číňané porušili suverénní práva Filipín v jejich VEZ (Permanent Court of Arbitration 2016). Po velkém vítězství Filipín v Haagu vyzval tehdejší ministr zahraničních věcí země Perfecto Yasay v reakci na přelomový rozsudek ke „*zdrženlivosti a střízlivosti*.“⁴⁸ Yasay nabídl poněkud vágní a vlažné potvrzení případu s tím, že bude předmětem dalšího zkoumání odborníků, a že „*nedávné*

*rozhodnutí arbitráže pomůže při hledání cest, jak pokračovat ve sporech v JČM.*⁴⁹ Zopakoval také, že Filipíny jsou nadále oddány mírovému řešení územního sporu s Čínou.⁵¹

Duterte ustoupil od přístupu vlády Aquina k Číně a učinil řadu prohlášení, která odrážela jeho přání bagatelizovat arbitrážní případ ve prospěch posílení vztahů s Čínou. Od nástupu k moci až do roku 2021, kdy se stal incident u Whitsun Reef⁹² se jeho administrativa vyznačovala velice pozitivními prohlášeními směrem k Číně, jak vidíme i v grafu 1. Jeho přání utužit vztahy s Čínou za cenu vlastní suverenity se odráželo v prohlášeních během celého volebního období. Namísto použití arbitrážního případu jako potenciálního katalyzátoru nátlaku na Čínu se zdálo, že Duterte hledal jinou cestu a považoval rozsudek za problém, který by mohl zabránit potenciálním čínským investicím na Filipínách (Baviera, Arugay 2021). I přes několik kritických prohlášení v druhé polovině Duterteho volebního období bylo vždy zdůrazňováno, že námořní spory by se měly řešit „v atmosféře otevřenosti a srdečnosti.“⁹⁵

Obrat ve vztazích s Čínou signalizovalo i to, že první Duterteho zahraniční cesta po jeho inauguraci vedla do Číny, kde zajistil záruky na investice do infrastruktury ve výši 24 miliard dolarů (Shields 2018). Ve společném prohlášení ze čtyřdenní státní návštěvy Pekingu v říjnu 2016 s prezidentem Si se píše o „opatřeních na budování důvěry a uplatňování zdrženlivosti při provádění činností v JČM, které by zkomplikovaly nebo eskalovaly spory a ovlivnily mír a stabilitu.“¹²⁸ Během této návštěvy se oba prezidenti dohodli na dvoustranném konzultačním mechanismu pro JČM, které se bude pravidelně scházet k aktuálním otázkám a má přispívat ke stabilnímu růstu dvoustranných vztahů. Duterteho návštěva vyvolala hlubší ekonomické a diplomatické vztahy s Čínou¹²⁸ a Čína ji označila jako „cestu, která prolomila ledy a představuje milník v historii čínsko-filipínských vztahů“ (Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China 2022). Celkově se období za vlády prezidenta Duterteho vyznačovalo častými diplomatickými návštěvami na vysoké úrovni, na rozdíl od období předešlé administrativy. Duterte za své volební období navštívil Čínu celkem 5x (Wu, Velasco 2022).

Prezident Duterte opět navštívil Čínu v května 2017, aby se zúčastnil Belt and Road Forum for International Cooperation (Fórum Pásma a stezky pro mezinárodní spolupráci), pořádaného Čínou. V prohlášeních během jeho vlády je často pojednáváno o programu „Build, Build, Build“ (Stavět, stavět, stavět), filipínském rozvojovém plánu, který Duterte propojil s čínskou iniciativou BRI,⁷² a mělo díky tomu dojít k prohloubení integrace mezi oběma zeměmi a hospodářskému rozvoji Filipín.⁶⁵ Čína zvýšila svou finanční pomoc při výstavbě infrastruktury

na Filipínách a dle filipínské investiční rady se Čína v roce 2018 umístila na prvním místě mezi zeměmi, které měly na Filipínách zahraniční investice. Čínské investice dosáhly 975 milionů dolarů, což je o 2 072 % více než v roce 2017, kdy činily pouhých 47 milionů (BOI 2020). V červenci 2017 označil čínský ministr zahraničních věcí Wang během návštěvy Filipín toto období za „*zlatý věk filipínsko-čínských bilaterálních vztahů*.“⁵⁹ Budování vzájemné důvěry⁵⁹, přátelské vztahy⁵⁶, růst dvoustranných vztahů⁶², zachování a podpora míru⁵⁴ byla často používaná slovní spojení ve filipínských prohlášení během tohoto období.

Politika Filipín v otázce JČM byla formována Duterteovým smířlivým postojem vůči Číně, proto prosazoval bagatelizaci asertivity Pekingu v námořní oblasti ve snaze získat ekonomické a investiční výhody. Na téměř každém diplomatickém setkání či filipínsko-čínském konzultačního mechanismu o JČM, který se scházel 2x ročně, stálo v prohlášeních, že „*obě strany potvrzují, že sporné námořní otázky nepředstavují souhrn dvoustranných vztahů mezi Filipínami a Čínou,*“ či „*obě strany znovu potvrzují, že je důležité udržovat a podporovat regionální mír a stabilitu, svobodu plavby v JČM a přeletů nad ním, jakož i svobodu obchodu a další mírové využití, a řešit své územní spory a spory o jurisdikci mírovými prostředky, aniž by se uchýlily k hrozbě silou nebo jejímu použití.*“⁶⁸ Dokonce v únoru 2017 došlo k zřízení společného výboru pro spolupráci mezi filipínskou a čínskou pobřežní stráží, který měl spolupracovat v oblastech jako prevence boje proti obchodování s drogami, ochrana životního prostředí a reakce na mimořádně události.⁵⁶ Během návštěvy Si Ťin-pchinga na Filipínách v listopadu 2018 Filipíny rovněž podpořily myšlenku společných opatření s Čínou ve sporných vodách podpisem memoranda o porozumění o těžbě ropy a zemního plynu.⁷² Odmítnutím arbitrážního nálezu, který legitimizoval filipínská práva na výhradní rozvoj energetických zdrojů ve sporných oblastech s Čínou, Duterte ukázal, že raději vyhoví Číně, která preferuje společný rozvoj v JČM (Shields 2018).

Dle Duterteho administrativy měl být územní spor v JČM řešen způsobem, který je v souladu s duchem „*dobrých sousedských vztahů*.“⁶³ Mlčení k otázkám suverenity v JČM a podpora čínských zájmů oslabil bezpečnostní pozici Filipín (Wu, Velasco 2022). Naproti předešlému volebnímu období, kdy byl problém čínské expanze zmiňovaný téměř v každém prohlášení, od Duterteho zvolení byla prohlášení kritická k Číně vzácné. Tato rozhodnutí nejenže nevedla ke snížení čínské militarizace regionu, ale tím, že se Duterte proti těmto aktivitám budování ostrovů nevyslovil, dal mlčky najevo svůj souhlas (Shields 2018). Přestože Filipíny v roce 2017

převzaly předsednictví ASEAN, Duterte odmítl v rámci diskusí ASEAN vznést otázku arbitrážního rozhodnutí.⁶²

Od jeho nástupu k moci téměř žádná prohlášení vztahující se k Číně ohledně sporů v JČM nebyla kritická. V dubnu 2020 poprvé filipínská vláda „*protestovala*“ proti nezákonnému zřízení takzvaných okresů „*Nansha*“ a „*Xisha*“ Čínou, které zahrnují filipínské území a námořní zóny v JČM. Toto zřízení tzv. města Sansha porušuje její územní svrchovanost a je v rozporu s mezinárodním právem.⁸⁹ Nejkritičtější bodem za Duterteho administrativy se stal rok 2021, kdy na začátku března Filipíny objevily více jak 160 čínských rybářských plavidel u útesu Whitsun Reef ležícího ve VEZ Filipín.⁹² MZV podalo dvě diplomatické nóty na protest proti rozmístování, přítomnosti a aktivitám čínských plavidel ve filipínských námořních oblastech. Dle Filipín přítomnost těchto plavidel hrubě porušuje filipínskou svrchovanost.⁹³ Kromě toho Filipíny také tvrdily, že přítomnost těchto plavidel „*může být předeheurou k okupaci a vybudování námořní základny*“ (Wong 2021). Čínské velvyslanectví protesty odmítlo s tím, že zmíněná plavidla byla pouze rybářská, nikoliv vojenská, jak tvrdily Filipíny a žádalo, aby respektovaly práva a zájmy Číny v oblasti.¹²⁶ Dle Filipín se Čína snaží propagovat nepravdivý příběh o tom, že oblast Whitsun Reef a jeho vody jsou jejími „*tradičními lovišti*.“¹²⁶ Čína odmítla žádost Filipín, aby svá plavidla přemístila mimo filipínské teritoriální vody a Filipíny odpověděly tím, že zahájily námořní cvičení ve sporných oblastech s cílem zajistit námořní jurisdikci Filipín, které nakonec odehnilo čínské rybářské lodě (Gunawan ed. 2022). Ačkoli obě země trvaly na tom, že nechtějí dělat kompromisy ohledně svých nároků na svrchovanost v JČM, filipínský ministr zahraničí Locsin uvedl, že Filipíny stále dluží Číně poděkování za darování stovek tisíc dávek vakcín během pandemie COVID-19.⁹⁶ Téhož roku v květnu během zasedání dvoustranného konzultačního mechanismu pro JČM obě strany uvedly, že je důležité řešit spory v „*atmosféře otevřenosti a srdečnosti*“⁹⁵ a vést dialog pro zmírnění napětí.⁹⁵

V první polovině roku 2022, před koncem Duterteho administrativy, byla vydána tři prohlášení vztahující se k Číně a všechna se vztahovala k vniknutí a přetrvávající přítomnosti lodí námořnictva Číny ve filipínských vodách. V březnu vplula čínská loď bez povolení do Suluského moře, které téměř celé spadá do filipínských výsoštných vod.¹⁰³ V reakci na to Filipíny požadovaly, aby Čína respektovala filipínské území, dodržovala závazky podle mezinárodního práva a nařídila svým plavidlům, aby upustila od vplouvání do filipínských vod bez pozvání a bez povolení.¹⁰³ Téhož roku v květnu podaly Filipíny diplomatický protest proti

jednostrannému zákazu rybolovu v JČM severně od 12. stupně severní šířky uvalený Čínou. Dle Filipín tyto oblasti daleko přesahují legitimní námořní nároky Číny podle úmluvy UNCLOS, nemají žádný právní základ a podkopávají vzájemnou důvěru.¹⁰⁴ V červnu opět čínské lodě nelegálně operovaly u útesu Whitsun Reef, tedy sotva rok poté, co proti stejnému incidentu s hejnem plavidel protestovala filipínská vláda.¹⁰⁵ Všechny tyto incidenty jsou dle ní porušením závazků Číny podle DOC z roku 2002.¹⁰⁵

5.1.3. Období vlády prezidenta Marcose

Vítězství Ferdinand Marcose v roce 2022 nevedlo k zásadnímu obratu přístupu k Číně, jako tomu bylo při změně předešlé administrativy. Marcos projevil Duterteho vstřícný přístup k Číně, prohlásil však, že chce, aby jeho země byla vojensky přítomna v JČM a aby bránila své vody ve sporu s Čínou (SCMP 2022). Ještě před nástupem do funkce prezidenta vyjádřil souhlas s politikou prezidenta Rodriga Duterteho ohledně JČM a řekl, že *„ačkoli je kritizován, je to správná cesta“* (Corrales 2021). Prezident Marcos a čínský prezident Si Ťin-pching se poprvé setkali 17. listopadu 2022 na okraj setkání Asijsko-pacifického hospodářského společenství (APEC) v Bangkoku.¹⁰² Dle Marcose filipínská zahraniční politika *„odmítá upadnout do pastí myšlení studené války“*¹⁰² a bude se řídit *„národními zájmy a závazkem k míru.“*¹⁰² Už ale v červenci téhož roku, pár dní po inauguraci Marcose navštívil Filipíny čínský ministr zahraničních věcí Wang. Nově zvolený filipínský ministr Manalo vybídl Wangu, aby *„přivedl bilaterální vztahy k ještě většímu rozmachu za vlády prezidenta Marcose.“*¹⁰¹

Během oficiální státní návštěvy prezidenta Marcose v Číně v lednu 2023 se obě strany dohodly na spolupráci v řadě oblastech. Podepsaly aktualizované memorandum o projektech v rámci BRI a infrastrukturního programu *„Build, Better, More“* (Budovat, lépe, více), který se s čínskou iniciativou bude prolínat. Tento program navazuje na Duterteho program *„Build, Build, Build“* s cílem podpořit hospodářský růst Filipín.¹⁰⁹ Dle Filipín byla tato návštěva *„výrazem upřímnosti a přátelství vůči Číně a čínskému lidu.“*¹⁰⁹ Podobně jako za předešlé administrativy nebudou dle Marcose námořní otázky určovat celek filipínsko-čínských vztahů. Rovněž potvrdili svou podporu brzkému uzavření kodexu chování v JČM, který by dle obou pomohl zvládat rozdíly a napětí v regionu.¹⁰² Obě strany se rozhodly zřídit mechanismus přímé komunikace mezi Úřadem pro námořní a oceánské záležitosti MZV Filipín a Odborem pro hraniční a oceánské záležitosti MZV Číny.¹⁰⁹

Dle prohlášení od nástupu prezidenta Marcose k moci v červnu 2022 není zcela jasné, jaký přístup k Číně zaujímá, není zcela pro-čínský ani proti jako administrativa Aquina, jak dokládá i graf 1. Často se v prohlášeních objevuje, že „*neshody v Západofilipínském moři nepředstavují souhrn filipínsko-čínských vztahů*“,“¹¹¹ během roku 2023 bylo 5 prohlášení z 11 negativních vůči čínským aktivitám v JČM. Dle Castra (2024) se prezident Marcos uchýlil k politice „*vyvažování*“ či „*balancování*“ v reakci na čínskou námořní expanzi. Cílem této politiky je rozvíjet obranné schopnosti filipínské armády, udržovat spojenectví s USA, ale podporovat hospodářskou spolupráci s Čínou a posílit námořní spolupráci Filipín s podobně smýšlejícími partnery jako Austrálie, Jižní Korea či Japonsko a zachovat status quo (Nguyen, Tok 2024).

V únoru 2023 podaly Filipíny diplomatický protest čínskému velvyslanectví v Manile proti dle MZV agresivním aktivitám čínské pobřežní stráže proti filipínským lodím v blízkosti Second Thomas Shoal. Dle Filipín Čína nemá v oblasti Second Thomas Shoal ani žádné jiné části filipínské VEZ „*žádná práva ani pravomoci*.“¹¹⁰ Pár dní nato ale během bilaterálního setkání filipínského a čínského ministra zahraničí mluvili o pozvednutí bilaterálních vztahů na „*ještě vyšší úroveň*“,“¹¹¹ o „*posílení vazeb*“¹⁰⁸ a pokračování v pozitivní trajektorii vztahů.¹¹¹

V srpnu 2023 čínské námořnictvo napadlo vodními děly filipínské zásobovací čluny a plavidla pobřežní stráže okolo Second Thomas Shoal, kde leží loď filipínského námořnictva BRP Sierra Madre.¹¹³ Filipíny v roce 1999 ponechaly tuto loď jako stálou stanici svého námořnictva v reakci na nezákonnou okupaci útesu Mischief Reef Čínou v roce 1995.¹¹⁴ Dle Filipín agresivní a nezákonné činnosti čínské pobřežní stráže brání legitimním aktivitám Filipín v její VEZ a jsou v rozporu s mezinárodním právem.¹¹⁴ V souvislosti s tímto incidentem vydala Marcosova administrativa novou národní bezpečnostní politiku, v níž otázku JČM označila za prioritní „*národní zájem*“ (Castro 2024). Tato nová obranná strategie si klade za cíl promítnout filipínské vojenské kapacity do její VEZ a posílit tak obranu jejího námořního území (Lariosa 2024).

Další diplomatický protest Filipíny podaly v prosinci 2023 kvůli manévřům čínských plavidel v okolí Scarborough Shoal a Second Thomas Shoal. Dle MZV se Filipíny „*neunaví sdělovat čínské straně tato stanoviska*“,“¹¹⁶ která sdělují důrazný protest filipínské vlády proti agresivním a obtěžujícím akcím, které čínské síly provádějí ve filipínských vodách.¹¹⁷ Dle Filipín má Čína ukončit své nezákonné akce proti filipínským plavidlům a přestat zasahovat do legitimních aktivit filipínské vlády.¹¹⁷ V důsledku nárůstu počtu čínských hlídek ve sporných vodách, které vedly k častému obtěžování filipínských rybářů a lodí filipínské pobřežní stráže se Marcosova

administrativa rozhodla k tvrdšímu balancování směrem k expanzi Číny a začala hledat podporu u USA při obraně filipínského území (Balboa 2023; Nguyen, Tok 2024).

Během psaní této diplomové práce není prezident Marcos ani v polovině svého volebního období, od začátku své vlády v červnu 2022 do konce roku 2023 zkouší praktikovat vyváženou zahraniční politiku. Z oficiálních prohlášení není zcela jasná pozice Filipín vůči Číně, jak už bylo řečeno výše, ke konci roku 2023 už jsou ale více kritičtější. Jeho diplomatická strategie směřuje k vytvoření oboustranně výhodného uspořádání. Chce, aby Čína přispívala k rozvoji filipínské infrastruktury a sloužila jako trh pro filipínský export a s pomocí USA se snaží zajistit filipínskou bezpečnost rozvojem námořních schopností Filipín (Castro 2024).

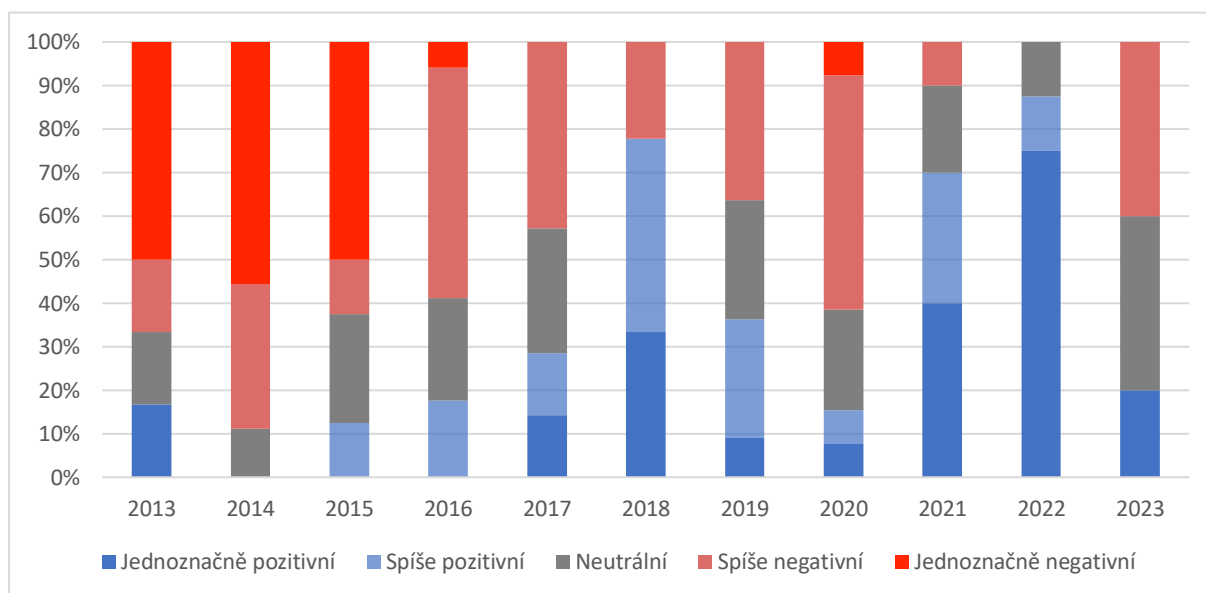
5.2. Analýza postoje Vietnamu

Vnímání Číny ve Vietnamu je složité a v průběhu dějin se utvářelo na základě kulturní spřízněnosti, vzpomínek na války a geopolitických úvah (Lai 2019). Vietnamsko-čínské vztahy jsou založeny na zásadách „16 slov“ („16 Words“ Guideline), a to *„přátelské sousedství, všestranná spolupráce, dlouhodobá stabilita a myšlení zaměřené na budoucnost,“* jak je uvedeno ve společném prohlášení na vysoké úrovni z roku 1999 (Duong 2024). Dle Vietnamu by se spory v JČM měly řešit mírovými prostředky, včetně právních a diplomatických postupů, zdržení se použití síly nebo hrozby jejího použití v souladu s mezinárodním právem, včetně úmluvy UNCLOS a udržet regionální mír, bezpečnost, ochranu a svobodu plavby v oceánech a mořích.¹⁵⁴ Podle jeho politiky by spory na moři neměly ovlivňovat celkovou spolupráci dvoustranných vztahů a regionální stabilitu.²⁰³ S rostoucím napětím v JČM v souvislosti s rostoucí asertivitou Číny vydal Vietnam v roce 2009 Bílou knihu o obraně, v níž zdůraznil obavy z možného konfliktu v JČM a zdůraznil význam modernizace svoji armády nutné k obraně země. Navzdory těmto opatřením ale Vietnam zdůrazňuje svou dlouhodobou politiku míru a obrannou politikou *„tří ne“*: žádné vojenské aliance, žádné cizí vojenské základny na svém území a nespoléhat se na jinou zemi v zajištění bezpečnosti (Ton 2018).

Přestože během návštěvy vietnamského prezidenta Sanga v Číně v červnu 2013 pronesl, že *„cílem návštěvy je potvrdit odhodlání vietnamské strany a státu posílit a rozvíjet komplexní strategické partnerství spolupráce s Čínou, posílit politickou důvěru a udržovat pravidelné výměny mezi vysokými představiteli obou zemí,“*¹⁴³ panovalo mezi nimi v následujících letech napětí, které ovlivňovalo vzájemné vztahy. Na mezinárodní úrovni se Hanoj snažila propagovat

svůj pohled na situaci v JČM, aby získala podporu pro svá práva a odhalila slabé nároky Číny a šikanující chování (Hai 2016). Konstrukce vietnamského zahraničního diskurzu vůči Číně je v průběhu celého sledovaného období relativně konzistentní, v první polovině sledovaného období byla však prohlášení o čínských aktivitách psána o něco více kritičtěji, než od roku 2018, což dokládá i graf 2. V roce 2020 můžeme vidět vyšší četnost negativních prohlášení kvůli mnoha čínským aktivitám v JČM, které popíši níže. Střetem problému mezi Čínou a Vietnamem jsou hlavně Paracelské ostrovy, vietnamsky Hoang Sa, které Čína okupuje od roku 1974 (Nguyen 2012). Vietnam je však stále považuje za své území, kde má dle vietnamského narativu „*nespornou svrchovanost*“¹³⁷ a „*dostatečné historické a právní důkazy k tomu, aby potvrdil svou suverenitu nad souostrovím Hoang Sa a Truong Sa.*“¹³⁶

Graf 2: Vývoj vietnamského narativu vůči Číně mezi lety 2013–2023

Zdroj: Vietnam Ministry of Foreign Affairs, vlastní zpracování

V roce 2013 došlo k mnoha incidentům v souvislosti s aktivitami Číny v JČM, které vedly k oficiálním stížnostem Vietnamců. V březnu, květnu i červenci Vietnam vyjádřil protest proti čínským aktivitám, kdy čínské lodě blokovaly¹³⁰ a pronásledovaly¹²⁹ vietnamské rybáře v jejich VEZ. Dle Vietnamu to jsou „*mimořádně závažné incidenty, který porušují svrchovanost Vietnamu nad souostrovím Hoang Sa, ohrožují životy vietnamských rybářů a poškozují jejich majetek.*“¹³⁴ Při jednom z těchto incidentů údajně došlo i k palbě na vietnamskou rybářskou loď.¹³⁴ V reakci na rozhodnutí Filipín postavit Čínu před rozhodčí soud Vietnam zastává názor, že „*všechny otázky týkající se Východního moře by měly být řešeny mírovými prostředky na*

základě mezinárodního práva, zejména úmluvy UNCLOS,“¹³⁷ a také že každá země může použít jakýkoli mírový prostředek k řešení sporů v souladu s Chartou OSN a mezinárodním právem, včetně úmluvy UNCLOS.¹³⁷

V roce 2014 zřídila státní společnost China National Petroleum Corporation ropnou plošinu Haiying Shiyou 981, kterou instalovala ve VEZ Vietnamu, 130 nm od vietnamského pobřeží.¹⁴⁴ Tento incident přerostl ve dvouměsíční patovou situaci s každodenními střety mezi čínskými plavidly a vietnamskými rybářskými čluny.¹⁴² Čínská plavidla prý úmyslně taranovala a střílela z vysokovýkonných vodních děl na vietnamskou pobřežní stráž a lodě, které vykonávaly své povinnosti ve VEZ Vietnamu.¹⁴⁰ Také se „*nelidským způsobem pokusila zabránit vietnamským lodím v záchraně rybářů z potopené lodi.*“¹⁴² Vietnam se snažil komunikovat s Čínou různými formami a požadoval, aby ukončila všechny aktivity, které porušují práva a jurisdikci Vietnamu, a aby okamžitě stáhla ropnou plošinu.¹⁴¹ Dále vyzval k mezinárodnímu tlaku, aby Čínu vyhnal¹⁴⁵ a vyslal na místo konfliktu donucovací plavidla námořní policie, aby vyjádřil svůj nesouhlas.¹⁴⁰ Přestože Čína uvedla, že rozmístění plošiny je v rámci jejích právních nároků, později ropnou plošinu z vietnamských vod odstranila (Lai 2019). V tomto roce se 5 z 8 oficiálních prohlášení zabývalo touto událostí.

Série těchto incidentů, které vedly k proti-čínským protestům ve Vietnamu jednoznačně znamenala nejvýraznější zhoršení čínsko-vietnamských vztahů ve sledovaném období, Vietnam se však pokusil napětí zmírnit (Pan, Phan 2024). Na bezpečnostní konferenci Shangri-La v roce 2014 ministr obrany Phung Quang Thanh tvrdil, že vztahy mezi Vietnamem a Čínou „*zůstávají v dobrém stavu*“ (Hai 2016), a že jakékoli právní kroky proti Číně, včetně žaloby u mezinárodního soudu, jako to udělaly Filipíny, by bylo posledním řešením. Vietnam se obával, že takové právní kroky by vedly k rozpadu vietnamsko-čínských vztahů (Hai 2016). V prosinci 2014 však Hanoj podala své právní vyjádření k arbitrážnímu tribunálu v Haagu, kde „*odmítá nárok Číny na souostroví Hoang Sa a Truong Sa a přilehlé vody, jakož i nárok Číny na „historická práva“ na vody, mořské dno a podloží v rámci Nine-dashed line jednostranně vyhlášené Čínou.*“¹⁴¹ Kritická prohlášení vůči čínským aktivitám pokračovala i následujícího roku, kdy opět došlo k několika útokům na vietnamské rybářské lodě. Během jednoho došlo ke smrti člena posádky, k čemuž se MZV vyjádřilo: „*odsuzujeme nelidské zacházení*

*s vietnamskými rybáři, použití síly nebo hrozbu použití síly proti nim a důrazně proti tomu protestujeme.*¹⁴⁷

V roce 2016 Vietnam kritizoval rekultivační a stavební aktivity Číny, které mění status quo a narušují svrchovanost Vietnamu.¹⁶⁰ Na ostrově Woody na Paracelech Čína rozmístila rakety země-vzduch.¹⁶² Veškeré tyto činnosti budování umělých ostrovů a rozmisťování zbraní dle Vietnamu stupňují militarizaci v JČM, porušují mezinárodní právo, ale také ohrožují mír a stabilitu v regionu.¹⁵¹ V reakci na čínské aktivity Vietnam vždy odpovídá stejným stanoviskem, a to, že „Vietnam má dostatek právních a historických důkazů, aby potvrdil svou svrchovanost nad souostrovím Hoang Sa a Truong Sa. Jakákoli činnost prováděná jinými stranami za jakýmkoli účelem na těchto ostrovech je nezákonná a nemění svrchovanost Vietnamu nad souostrovím.“¹⁵⁵ Také se často odvolává na DOC z roku 2002 podepsané zeměmi ASEAN a Čínou, podle kterého se země v regionu zavazují uplatňovat vlastní zdrženlivost při provádění činností, které by zkomplikovaly nebo eskalovaly spory a ovlivnily mír a stabilitu.¹⁶⁹

Výměna vedení, o níž se rozhodlo na 12. národním kongresu v roce 2016, také nepřímo odrážela úpravu vietnamské politiky vůči Číně. Premiér Nguyen Tan Dung, tehdy nejsilnější hlas odsuzující Peking, odstoupil a nahradil ho generální tajemník Nguyen Phu Trong, který zastává více opatrný přístup k Číně a je méně ochotný riskovat. Vietnam se snaží bránit svou suverenitu s Čínou „*spoluprací a zároveň snahou*“ (Pan, Phan 2024). Od roku 2016 zavedly obě strany nový mechanismus vyjednávání pro řešení mimořádných situací v oblasti JČM, v jehož rámci se zástupci obou politbyr každoročně setkávají.¹⁶⁹ Po 19. celostátním sjezdu KS Číny si Si Ťin-pching vybral Vietnam jako první zemi pro svou zahraniční cestu (uskutečněná v březnu 2017) (Vietnam+ 2017). V tomto roce bylo také nejméně prohlášení týkající se Číny, přesto však Vietnam protestoval proti jednostrannému čínskému zákazu rybolovu, který zahrnoval i část vietnamských vod.¹⁷⁴ V srpnu téhož roku vydal Vietnam prohlášení v reakci na čínské oznámení o nadcházejícím vojenském cvičení ve vodách u Tonkinského zálivu,¹⁷¹ které však nebylo tak kritické jak v předešlých letech, a pouze Vietnam prohlásil, že je „*hluboce znepokojen.*“¹⁷¹

V první polovině roku 2018 uspořádala Čína největší námořní přehlídku v historii země jako masivní demonstraci síly v JČM (Westcott, Jiang, Wang 2018), rozmístila bombardovací

letouny¹⁷⁷ a instalovala další rakety země-vzduch na Spratlyho ostrovech.¹⁷⁶ V reakci na to Vietnam vydal prohlášení, už však méně kritičtější než v minulých letech, kde proti tomu „*důrazně protestoval*.“¹⁴⁴ Vietnam požadoval, aby „*Čína jako významná mocnost v regionu a ve světě projevila odpovědnost za udržení míru a stability ve Východním moři, zastavila militarizaci a stáhla vojenské vybavení nezákonně rozmístěné na strukturách pod svrchovaností Vietnamu*.“¹⁷⁶ I přes tyto čínské aktivity stupňující militarizaci v regionu se nesly čínsko-vietnamské vztahy v přátelském duchu. O pár měsíců později na zasedání výboru pro dvoustrannou spolupráci mezi Vietnamem a Čínou se obě strany dohodly, že „*budou řešit neshody týkající se námořních otázek, zdrží se akcí, které by mohly zkomplikovat situaci a rozšířit spor*.“¹⁷⁵ V listopadu při setkání s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem v Šanghaji premiér Phuc pronesl, že „*Vietnam vždy přikládá význam stabilnímu, zdravému a udržitelnému rozvoji přátelských vztahů s Čínou, které považuje za jednu z hlavních priorit vietnamské zahraniční politiky*.“¹⁸¹

Na začátku července 2019 začala průzkumná loď Haiyang Dizhi 8 čínské státní společnosti provádět průzkum rozsáhlé oblasti mořského dna u vietnamského pobřeží.¹⁸³ Čínskou loď doprovázela čínská pobřežní stráž a námořní milice. V reakci na to Vietnam navázal kontakty s Čínou prostřednictvím různých diplomatických kanálů, vydal diplomatické nóty, v nichž se postavil proti porušování pravidel ze strany Číny, a požadoval, aby se čínská plavidla okamžitě stáhla z vietnamských vod.¹⁸⁹ Dle Vietnamu bude svou svrchovanost i práva v JČM bránit všemi prostředky, které mu umožňuje mezinárodní právo.¹⁸⁷ I přes kritická oficiální prohlášení a narušení vietnamských vod Vietnam vydal prohlášení, v němž „*důsledně přikládá význam přátelským vztahům s Čínou v zájmu obou zemí a jejich národů a zároveň rozhodně a vytrvale hájí svá zákonná a legitimní práva a zájmy*.“¹⁸⁸ Čínská plavidla byla stažena v říjnu 2019.¹⁸⁶

V roce 2020 Čína schválila rozhodnutí o zřízení tzv. okresů Xisha (Paracelské ostrovy) a Nansha (Spratlyho ostrovy), spadající pod tzv. město „Sansha“, proti kterému Vietnam důrazně protestoval, neboť dle něj vážně porušují jeho svrchovanost.²⁰⁰ Zdůraznil, že tyto akce neprospívají rozvoji přátelských vztahů mezi zeměmi a dále komplikují situaci ve JČM.²⁰⁰ Stejný rok Vietnam podal diplomatickou protestní notu proti čínskému vojenskému cvičení na Paracelech,¹⁹⁶ a proti napadení lodí vietnamských rybářů plavidlem čínské pobřežní stráže v okolí Woody Island, které potopila.²⁰¹ Vietnam žádal přísné potrestání důstojníků na palubě

čínského plavidla, zabránění opakování podobných akcí a adekvátní odškodnění za ztráty vietnamských rybářů.²⁰¹ Dále také podal verbální nótu k OSN, ve které odmítl protiprávní postoj Číny, v reakci na řadu verbálních nót, které v OSN rozšířila Čína aby prosadila své nároky na svrchovanost v JČM.¹⁹⁸ Téhož roku během setkání vietnamského a čínského ministra zahraničí se obě strany zavázaly dodržovat dohodu o základních zásadách, jimiž se řídí řešení otázek souvisejících s mořem, a dodržovat mezinárodní právo, zejména úmluvu UNCLOS.²⁰²

Rok 2021 se nesl v návštěvách na vysoké úrovni a zklidnění situace v JČM mezi Vietnamem a Čínou. V dubnu 2021 se čínský ministr národní obrany Wej Feng-che v čele vysoce postavené vojenské delegace setkal v hlavním městě Hanoji s generálním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Vietnamu Trongem a vietnamským prezidentem Phucem. Trong poblahopřál Číně k úspěchům v boji proti COVID-19 a podpoře hospodářského růstu a vyzval oba národy k udržení dlouholetého přátelství a posílení vojenských vazeb (Dar 2023). V září Trong uspořádal recepci pro ministra zahraničí Číny Wanga. Vedoucí vietnamské strany poblahopřál ke 100. výročí založení KS Číny a znovu potvrdil, že vietnamská strana a stát přikládají význam sousedskému přátelství a komplexnímu strategickému partnerství s Čínou.²¹⁰ Trong zdůraznil, že obě strany by měly usilovat o řádné řešení a dobrou kontrolu sporů, udržovat mírové a stabilní prostředí na moři při spolupráci se zeměmi ASEAN a vážně provádět DOC.²¹¹

Ve stejném duchu se nesl i rok 2022 a 2023. V červenci 2022 se setkal místopředseda vlády Pham Binh Minh a čínský ministr zahraničí Wang. Vietnam a Čína se dohodly, že budou i nadále pokračovat v setkávání na vysoké úrovni týkající se udržení míru a stability na moři, včetně vietnamsko-čínské dohody o základních zásadách, jimiž se řídí řešení otázek souvisejících s mořem. Dále se dohodli na nové dohodě o spolupráci v oblasti rybolovu v Tonkinském zálivu a o zřízení horkých linek pro neočekávané případy rybolovných činností.²²⁶ Na konci října přijel na oficiální návštěvu Číny generální tajemník KS Vietnamu Nguyen Phu Trong. Obě strany se dohodly, že budou nadále posilovat a prohlubovat komplexní strategické partnerství spolupráce pod heslem „*přátelské sousedství, komplexní spolupráce, dlouhodobá stabilita a perspektivnost*“,²¹⁸ které je dle Tronga nejvyšší prioritou.²²² Ve společném komuniké se pojednává i o obranné spolupráci, která je dle Vietnamu jedním z pilířů dvoustranných vztahů.²¹⁹ V podobném duchu se nesla i prohlášení v roce 2023, kdy v březnu vietnamský

ministr zahraniční věcí přijal čínského diplomata Ronga.²³¹ V květnu navštívila přístav Da Nang výcviková loď čínského námořnictva s cílem posílit přátelství obou zemí a příslušných námořních sil.²²⁹ V několika dalších prohlášeních Vietnam žádal Čínu, aby respektovala svrchovanost Vietnamu nad Paracelskými ostrovy během čínského jednostranného zákazu rybolovu²²⁹, který vyhláší každý rok v téměř celém JČM, a když opět několik plavidel čínské pobřežní stráže narušilo VEZ Vietnamu.²³⁰

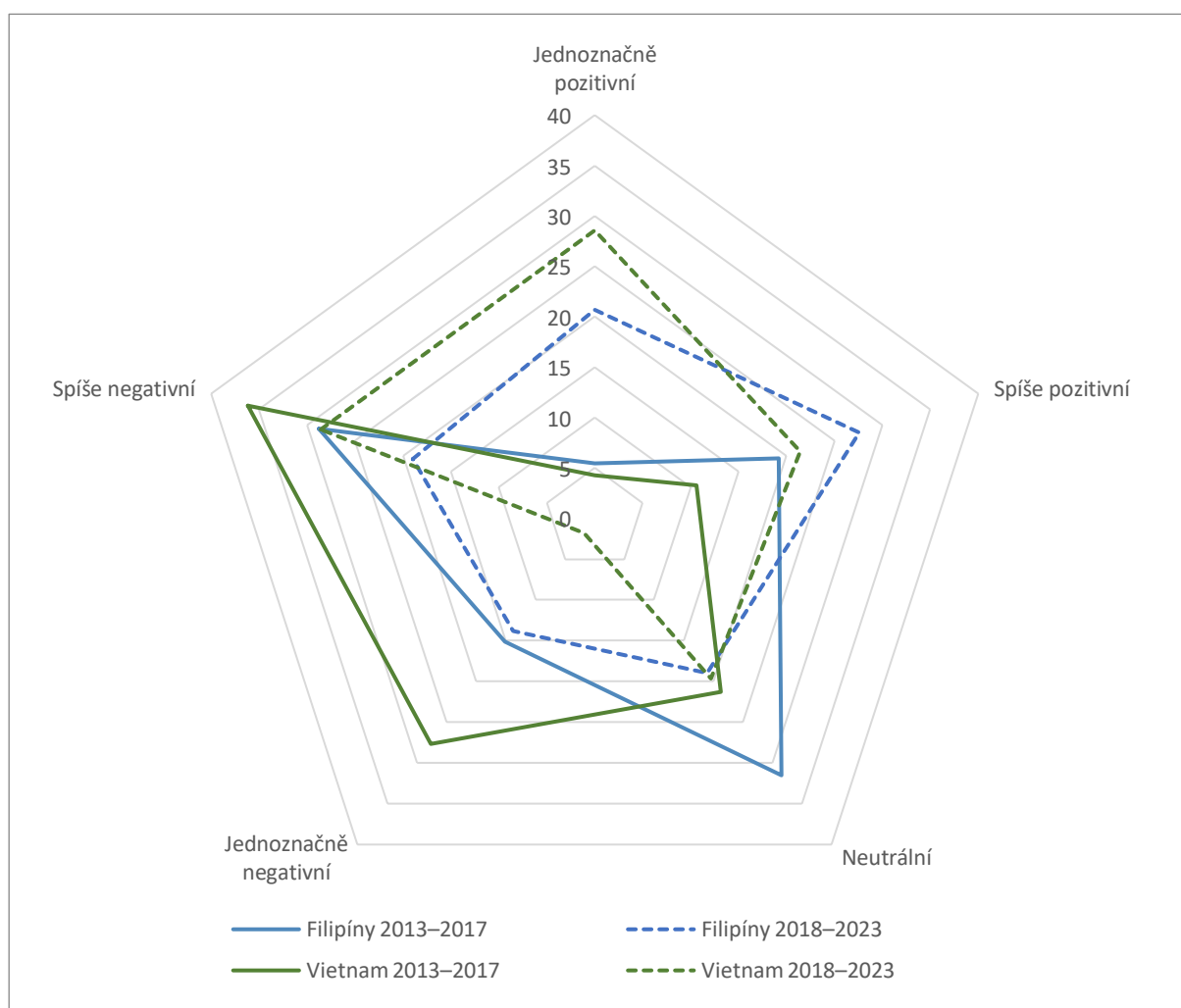
5.3. Porovnání postojů Filipín a Vietnamu

Ve vietnamské a filipínské zahraniční politice vůči Číně můžeme vidět značné paralely ale i jedinečné aspekty. Čína tvrdí, že má nespornou svrchovanost nad ostrovy v JČM a čínská *Nine-dashed line* se překrývá jak s filipínskou, tak s vietnamskou VEZ. Čínské nároky mají přímý dopad na přístup obou zemí k jejich činnostem ve svých vodách. Oba dva státy se při sporech v JČM odvolávají na mezinárodní právo a hlavně úmluvu UNCLOS, podle které mají výlučné právo na aktivity ve svých VEZ. V celém sledovaném období se oba dva státy při veškerých incidentech s Čínou odvolávají na DOC, kterou podepsaly členové ASEAN s Čínou v roce 2002 a neúspěšně se snaží dohodnout s Pekínem na právně závazném kodexu chování v JČM, které by dle obou států vytvořilo více stabilní, bezpečné a mírového prostředí v JČM.¹⁴⁵ Jak Filipíny, tak Vietnam při fórech ASEAN zdůrazňují význam jednoty a spolupráce mezi členskými státy při podpoře regionální stability a námořní bezpečnosti.¹¹ Jeden z pozoruhodných rozdílů spočívá však v jejich přístupu k právnímu řešení těchto sporů. V roce 2013 Filipíny podnikly významný právní krok a podaly žalobu ke Stálému rozhodčímu soudu proti námořním nárokům Číny. Tento postup vyústil v roce 2016 v přelomové rozhodnutí ve prospěch Filipín, které zneplatnilo rozsáhlé nároky Číny podle mezinárodního práva. Toto právní vítězství představovalo významný milník ve snaze Filipín řešit své námořní spory s Čínou. Naproti tomu Vietnam od podobné právní výzvy upustil a místo toho se rozhodl pokračovat v diplomatické cestě a dvoustranných jednání, aby vyřešil své spory s Čínou. Cílem tohoto přístupu mělo být zvládnout napětí a zároveň nepoškodit své vztahy s Čínou.

Jak ale můžeme vidět v grafu 3, v první polovině sledovaného období, tedy od roku 2013 do roku 2017, v případě Filipín do nástupu prezidenta Duterteho k moci v roce 2016, se zahraniční politika obou zemí stavěla velice kriticky k čínským aktivitám v JČM. Obě dvě země v první polovině sledovaného období daleko více kritizovaly čínskou rekultivaci ostrovů

a čínské aktivity v jejich VEZ. Filipíny za vlády prezidenta Aquina zaujaly konfrontační postoj, který se projevil zejména po sporu o Scarborough Shoal v roce 2012 a poté během zahájení arbitrážního řízení proti Číně. Po zvolení prezidenta Duterteho v roce 2016 však došlo k výraznému posunu směrem ke smířlivějšímu přístupu. V grafu 3 vidíme, že mezi lety 2018 až 2023 je daleko vyšší procentuální nárůst pozitivních prohlášení o Číně, než tomu bylo v předešlém období. Duterte prosazoval užší vztahy s Čínou a bagatelizovat územní spory ve prospěch hospodářské spolupráce. Během jeho vlády byl založen konzultační mechanismus pro JČM mezi Filipínami a Čínou, který měl posílit námořní dialog a spolupráci.¹⁰⁹ Tento přístup vedl k rozmrazení vztahů mezi Filipínami a Čínou, a toto období se vyznačovalo častými návštěvami na vysoké úrovni.

Graf 3: Porovnání pozitivních a negativních prohlášení vůči čínským aktivitám mezi lety 2013–2017 a 2018–2023

Pozn.: Hodnoty jsou znázorněny jako % podíl z celkového počtu prohlášení za dané období

Zdroj: Vietnam Ministry of Foreign Affairs, Philippines Department of Foreign Affairs, vlastní zpracování

U Vietnamu můžeme vidět podobný trend jako u Filipín (viz graf 3), vietnamská prohlášení mezi lety 2013 až 2017 byla však značně negativnější vůči čínským aktivitám, zatímco u Filipín bylo více prohlášení, která se k Číně stavěla neutrálně. V letech 2013 až 2017 došlo k několika námořním incidentům a eskalaci mezi Vietnamem a Čínou, což vyostřilo napětí v JČM. Tyto incidenty často zahrnovaly střety mezi vietnamskými a čínskými plavidly ve vietnamské VEZ. K jednomu významnému incidentu došlo v roce 2014, kdy Čína rozmístila ropnou plošinu Haiying Shiyou ve sporných vodách poblíž Paracelských ostrovů, což vedlo k roztržce mezi vietnamskými a čínskými plavidly.¹⁴⁴ V reakci na asertivitu a námořní nároky Číny se Vietnam snažil využít právních mechanismů a mezinárodní arbitráže podané Filipínami k obraně svých práv a zájmů v JČM. Vietnam sice nezahájil formální právní spor podobně jako Filipíny u Stálého rozhodčího soudu, ale vyjádřil podporu právnímu státu a mechanismům řešení sporů založeným na úmluvě UNCLOS. I když se oba dva státy v první polovině sledovaného období stavěly více kritičtěji k čínským aktivitám, u Vietnamu i přes velice kritická prohlášení byla vidět větší snaha o dialog a spolupráci, než tomu bylo u Filipín během vlády prezidenta Aquina. Oba dva státy však zdůrazňovaly význam dodržování mezinárodního práva, respektování svrchovanosti a územní celistvosti a mírového řešení sporů. Ještě jednou však musím zdůraznit, že vietnamsko-čínské vztahy jsou poměrně složité a i přes poměrně vysoké procento negativních prohlášení byla Čína jeden z nejdůležitějších vietnamských obchodních partnerů (Kozick 2020).

V druhé polovině sledovaného období můžeme vidět u obou zemí velice podobný nárůst pozitivních projevů. Mezi lety 2018–2023 bylo 50 % všech analyzovaných vietnamských prohlášení pozitivní vůči Číně, u Filipín 48 % (viz graf 3). Jak ale také můžeme v grafu vidět, u Vietnamu je daleko markantnější rozdíl mezi první a druhou částí sledovaného období než u Filipín. Zatímco mezi lety 2013–2017 přes 60 % všech vietnamských prohlášení bylo negativních vůči čínským aktivitám, v druhé části se trend obrátil a 50 % všech prohlášení bylo pozitivních. U Filipín sice také vidíme podobný trend, není to však tak dramatická změna v zahraničním diskurzu jako u Vietnamu.

Jak už bylo napsáno výše, Duterteho snaha o užší vztahy s Čínou zásadně změnila filipínský postoj vůči sporům v JČM. Tento přístup se zásadně nezměnil ani po nástupu prezidenta Marcose v roce 2022. Podobné oteplení vztahů můžeme vidět u Vietnamu po listopadové návštěvě čínského prezidenta Si Ťin-pchinga v roce 2017, což byla první návštěva čínského

vůdce ve Vietnamu po více než deseti letech (The State Council of the People's Republic of China 2017). Od té doby byla daleko větší četnost kladných prohlášení ohledně Číny, i když se Vietnam stále vyjadřoval kriticky k čínským aktivitám na Paracelských ostrovech, byly daleko mírnější než v předešlých letech. V roce 2018 Čína a Vietnam podepsali memorandum o společném rozvoji námořní dopravy v Tonkinském zálivu,¹⁷⁹ což mohlo signalizovat ochotu prozkoumat mechanismy spolupráce při řešení námořních sporů. Celé toto období se vyznačuje významnými návštěvami na vysoké úrovni, což pravděpodobně signalizuje snahu o zlepšení dvoustranných vztahů. I přes to Vietnam vždy opakoval svou svrchovanost a námořní práva v JČM a zdůrazňoval význam dodržování mezinárodního práva a mírového řešení sporů. Navzdory snahám o posílení dvoustranných vztahů mezi Čínou a Vietnamem byly vztahy v těchto letech i nadále poznamenány problémy souvisejícími s územními spory.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vysvětlit územní nároky a geopolitické aktivity Číny v JČM a jak na tyto aktivity pohlíží Filipíny a Vietnam. Práce si kladla za cíl analyzovat postoje Filipín a Vietnam v rámci zahraničního diskurzu obou zemí pomocí kritické diskurzivní a obsahové analýzy. V práci byl analyzován oficiální zahraniční diskurz obou států v letech 2013 až 2023, který byl zasazen do širšího kontextu. Jelikož Čína jako hlavní aktér územních sporů v JČM nejvíce ovlivňuje tento region, byl pohled jednotlivých státních aktérů analyzován z hlediska jejich přístupu k Číně a k jejím aktivitám v JČM.

V první kapitole byl vysvětlen teoretický rámec, tedy teorie geopolitiky, která se dále dělí na klasickou a kritickou. Z klasické geopolitiky vychází mnoho čínských námořních strategií, proto bylo důležité vysvětlit, z jakých teorií vychází současná geopolitika Číny. Z kritické geopolitiky vychází tato práce, jelikož říká, že geopolitiku nemůžeme vytrhnout z kontextu, ve kterém se používá, ale musíme ji analyzovat ve vztahu k určitým souvislostem (Kupka 2018). Ve druhé kapitole byl vysvětlen geoekonomický a geostrategický význam JČM a současné územní spory mezi analyzovanými státy byly zasazeny do historického kontextu. Ve třetí kapitole jsem vysvětlila z čeho vychází jednotlivé územní nároky Číny, Filipín a Vietnamu. Ve čtvrté kapitole byly představeny metody práce, což byla kritická diskurzivní a obsahová analýza. CDA umožnila hledat důležitá témata v postojích Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám a celkový interdisciplinární přístup v této práci umožnil zasadit problematiku do celkového historického a sociálního kontextu. Dále v páté kapitole byla provedena analýza jak se staví zkoumané státy vůči Číně a čínským aktivitám v JČM mezi lety 2013–2023 a poté jsem vývoj postojů za sledované období porovnála.

První výzkumná otázka zněla následovně: Jaké jsou postoje Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM? Jak z výše provedené analýzy vyplývá, postoj obou států nebyl za celé sledované období konzistentní. Mezi lety 2013 až 2023 prošel postoj obou států významnými změnami a vývojem, který byl ovlivněn různými faktory včetně změn ve vedení, diplomatických vztahů a regionální dynamiky. V letech 2013–2016 zastávaly Filipíny asertivní postoj v reakci na čínské aktivity v JČM. V roce 2013 zahájily Filipíny arbitrážní řízení proti Číně u Stálého rozhodčího soudu v Haagu, v níž zpochybnilly čínské územní nároky na téměř celé JČM. V tomto období, za vlády prezidenta Aquina Filipíny zastávaly velmi kritický přístup ke

všem čínským aktivitám. Období v letech 2016–2023 se vyznačovalo smířlivějším přístupem k Číně a jejím geopolitickým aktivitám v regionu. Prezident Duterte se snažil zlepšit bilaterální vztahy s Čínou a upřednostnil hospodářskou spolupráci před otázkou filipínské suverenity. Navzdory občasnému napětí a námořním incidentům Duterteho administrativa zdůrazňovala význam konstruktivního dialogu a vzájemného prospěchu při řešení sporů s Čínou. To se zásadně nezměnilo ani po nástupu prezidenta Marcose v roce 2022, od začátku jeho administrativy je však oficiální diskurz o něco více kritičtější, než tomu bylo za Duterteho.

Vietnam v první polovině sledovaného období zastával také kritičtější postoj vůči čínským aktivitám. Vietnam se důrazně ohrazoval proti jednostranným akcím Číny, jako bylo rozmístění ropných plošin ve vietnamské VEZ či stavební činnosti na Paracelských ostrovech, a prosazoval svou svrchovanost a námořní práva. Od roku 2017 začínal mít Vietnam smířlivější postoj a množství negativních prohlášení vůči čínským aktivitám začalo klesat, naopak vzrostl počet výměn na vysoké úrovni mezi vietnamskými a čínskými činiteli. Vietnam sice stále prosazoval svou suverenitu nad nárokovanými ostrovy, ale zároveň se snažil vést dialog s Čínou a posilovat dvoustranné vztahy.

Druhá výzkumná otázka zněla následovně: Jaké jsou podobnosti a rozdíly mezi postoji Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM? Jak už bylo nastíněno výše, postoje Filipín a Vietnamu k čínským aktivitám v JČM vykazují rozdíly i podobnosti. Dalo by se však říci, že u těchto dvou zemí vidíme více podobností než rozdílů v jejich oficiálním politickém diskurzu. Oba dva státy kritizují čínské aktivity, jako stavění umělých ostrovů a zásahy do jejich VEZ, které narušují jejich námořní práva. Obě země zdůrazňují mírové řešení sporů, význam mezinárodního práva, hlavně úmluvy UNCLOS a respektování DOC mezi zeměmi ASEAN a Čínou. Vývoj postojů vůči čínským aktivitám byl také velice podobný. Vietnam měl však daleko markantnější rozdíl ve svém zahraničním diskurzu vůči Číně mezi první a druhou částí sledovaného období, než Filipíny. Zatímco mezi lety 2013–2017 více jak polovina všech vietnamských prohlášení byla negativních vůči čínským aktivitám, v druhé části se trend obrátil a 50 % všech prohlášení byla pozitivních. U Filipín sice také vidíme podobný trend, není však tak výrazný jako u Vietnamu. Rozdíl dále vidíme v jejich přístupu k právnímu řešení těchto sporů. Filipíny na začátku sledovaného období usilovaly o mezinárodní arbitráž a právní prostředky ke zpochybnění čínských nároků v JČM. Naproti tomu Vietnam upřednostňoval dvoustranná jednání a diplomatickou spolupráci s Čínou před právními cestami.

Navzdory rozdílným historickým zkušenostem i trochu jiným přístupům vůči čínským expanzivním aktivitám mají Filipíny i Vietnam společné obavy z důsledků čínských aktivit v JČM. Obě země si uvědomují potenciální hrozby pro regionální mír a stabilitu, které představují jednostranné akce a asertivní chování Číny v námořní oblasti. Upřednostňují dialog, diplomacii a opatření na budování důvěry, kterou však Čína svými aktivitami neustále podkopává, s cílem snížit napětí a předcházet konfliktům. Ačkoli mohou ve svých vztazích s Čínou uplatňovat různé strategie, jejich hlavním cílem je chránit své národní zájmy a přispívat k udržení míru a stability v regionu.

Seznam použité literatury a zdrojů

Seznam literatury

AGNEW, J., MITCHELL, K., TOAL, G. (2003): *A Companion to Political Geography*. Blackwell Publishing, Oxford.

AGNEW, J. (2010): Emerging China and Critical Geopolitics: Between World Politics and Chinese Particularity. *Eurasian Geography and Economics*, 51, 5, 569–582.

BAUTISTA, L. (2013): The Philippine claim to Bajo de Masinloc in the context of the South China Sea dispute. *Journal of East Asia and International Law*, 6, 2, 497–529.

BAVIERA, A. (2016): China's Strategic Foreign Initiatives Under Xi Jinping: An ASEAN Perspective. *China Quarterly of International Strategic Studies*, 2, 1, 57–79.

BAVIERA, A., ARUGAY, A. (2021): The Philippines' Shifting Engagement with China's Belt and Road Initiative: The Politics of Duterte's Legitimation. *Asian Perspective*, 45, 2, 277–300.

BENNETT, A. (2015): Found in Translation: Combining Discourse Analysis with Computer Assisted Content Analysis. *Millennium*, 43, 3, 984-997.

BERNARD, C. (2010): *The Great Wall at Sea: China's Navy in the Twenty-First Century*. Naval Institute Press, Annapolis.

CAMBA, A. (2023): From Aquino to Marcos: political survival and Philippine foreign policy towards China. *Journal of Contemporary East Asia Studies*, 1–23.

CASTRO, R. (2015): The Philippines Confronts China in the South China Sea: Power Politics vs. Liberalism-Legalism. *Asian Perspective*, 39, 1, 71-100.

COHEN, S. (2015): *Geopolitics: The Geography of International Relations*. Rowman & Littlefield, Lanham.

DAR, K. (2023): The South China Sea dispute and Sino-Vietnamese reconciliation. *Journal of International Studies*, 19, 1, 37–59.

DIJK, T. (1997): What is political discourse analysis? *Belgian Journal of Linguistics*, 11, 11–52.

DUNMIRE, P. (2012): *Political Discourse Analysis: Exploring the Language of Politics and the Politics of Language*. *Language and Linguistics Compass*, 6, 11, 735–751.

DUONG, V. (2023): Vietnam's Current Perceptions and Policies Regarding Its Relations with China. *Strategic Analysis*, 47, 6, 547–564.

ECONOMY, E. (2023): Svět podle Číny. Bourdon, Praha.

ERICKSON, A., WUTHNOW, J. (2016): Barriers, Springboards and Benchmarks: China Conceptualizes the Pacific "Island Chains". *The China Quarterly*, 225, 1–22.

FAIRCLOUGH, N. (1992): *Discourse and social change*. Polity Press, Cambridge.

FAIRCLOUGH, N. (1995): *Critical discourse analysis*. Longman, London.

FAIRCLOUGH, N., WODAK, R. (1997): *Critical Discourse Analysis*. In: DIJK, T. (ed): *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage, London.

FAIRCLOUGH, N. (2003): *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Routledge, London and New York.

FLINT, C., TAYLOR, P. (2018): *Political Geography*. Routledge, London and New York.

FRAVEL, T. (2011): China's strategy in the South China Sea. *Contemporary Southeast Asia*, 33, 3, 292–319.

FRAVEL, T. (2012): Maritime Security in the South China Sea and the Competition over Maritime Rights. In: CRONIN, P., ROGERS, W. (ed.): *Cooperation from Strength: The United States, China and the South China Sea*. Center for New American Security, Washington DC, 31–50.

GAO, Z., JIA, B. (2013): The Nine-Dash Line in the South China Sea: History, status, and implications. *The American Journal of International Law*, 107, 1, 98–124.

GUNAWAN, Y., IRRYNTA, D., SEGURA, C., ALCARAZ, P. (2022): DISPUTE RESOLUTION BETWEEN THE PHILIPPINES AND CHINA: FISHING ACTIVITIES IN THE SOUTH CHINA SEA. *Revista UNISCI*, 59, 59–73.

HARDY, C. (2001): Researching Organizational Discourse. *International Studies of Management & Organization*, 31, 3, 25–47.

HARDY, C., HARLEY, B., PHILLIPS, N. (2004): Discourse Analysis and Content Analysis: Two Solitudes? *Qualitative & Multi-Method Research*, 2, 1, 19–22.

HAYTON, B. (2014): *THE SOUTH CHINA SEA: The struggle for Power in Asia*. Yale University Press, London.

HOLMES, J., YOSHIHARA, T. (2008): *Chinese Naval Strategy in the 21st Century, The turn to Mahan*. Routledge, London, New York.

CHAPMAN, B. (2011): *Geopolitics: A Guide to the Issues*. Praeger, Oxford.

KOZICK, P. (2020): *Gaining Influence in Great Power Competition: A Case Study of Vietnam and the Philippines*. Technical Report. Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth.

KUPKA, M. (2018): Moderní geopolitické teorie v USA. *Mezinárodní vztahy*, 36, 2, 83–97.

LAI, CH. (2019): A Coercive Brotherhood: Sino-Vietnamese Relations from the 1990s to 2018. *Journal of Contemporary China*, 29, 123, 469–486.

LAU, R. (2022): The rise and fall of China's 'Peaceful Rise': Implications for US-China geopolitical competition in the Indo-Pacific. *International Relations*, 2, 8, 1–15.

LEE, H. (2023): The Legality of Militarization of the South China Sea and Its Legal Implications. *International Journal of Maritime Affairs and Fisheries*, 15, 1, 1-24.

MANANTAN, M. (2019): Pivot Toward China: A Critical Analysis of the Philippines' Policy Shift on the South China Sea Disputes. *Asian Politics and Policy*, 11, 4, 643–662.

NAIR, N. (2022): China in South China Sea: Evolving geopolitical interests and opportunism. *Journal of the National Maritime Foundation of India*, 18, 2, 58–70.

NGUYEN, H. (2012): Vietnam's Position on the Sovereignty over the Paracels & the Spratlys: Its Maritime Claim. *Journal of East Asia International Law*, 1, 165–211

NGUYEN, H., HO, M., VUONG, Q. (2021): Probing Vietnam's Legal Prospects in the South China Sea Dispute. *Asia Policy*, 16, 3, 105–131.

NGUYEN, C. (2023): The South China Sea for China, the United States, and what choice for Vietnam, *Cogent Social Sciences*, 9, 1, 1–16.

NGUYEN, P., TOK, S. (2024): Domestic imperative of the Philippines' South China Sea policy: personality-driven policymaking and constant shifts between China and the United States. *The Pacific Review*, 1–31.

NING, A., HONG, Z. (2018): Conceptual and theoretical debates in modern geopolitics and their implications for Chinese geopolitics. *Area Development and Policy*, 3, 3, 368–382.

PAN, G., PHAN, T. (2024): The transformation of asymmetry: the evolution of Philippine and Vietnamese South China Sea policies and the asymmetry of attention. *The Pacific Review*, 37, 1, 86–117.

PEDROZO, R. (2014): China versus Vietnam: An Analysis of the Competing Claims in the South China Sea. *Výzkumná zpráva*, Center for Naval Analyses, Arlington.

PRATSON, L. (2023): Assessing impacts to maritime shipping from marine chokepoint closures. *Communications in Transportation Research*, 3, 100083.

RANDOUR, F., PERREZ, J., REUCHAMPS, M. (2020): Twenty years of research on political discourse: A systematic review and directions for future research. *Discourse & Society*, 31, 4, 428–443.

REYES, A. (2011): Strategies of legitimization in political discourse: From words to actions. *Discourse & Society*, 22, 6, 781–807.

ROSEN, M. (2014): Philippine Claims in the South China Sea: A Legal Analysis. *Výzkumná zpráva*, Center for Naval Analyses, Arlington.

RUDD, S. (2015): U.S.-China 21 The Future of U.S.-China Relations Under Xi Jinping. Harvard Kennedy School, Belfer Center for Science and International Affairs, Cambridge.

SACKS, B. (2022): The Political Geography of the South China Sea Disputes. *Výzkumná zpráva*, RAND Corporation.

SAWYER, R., HOLMES, J., YOSHIHARA, T. (2008): Chinese Naval Strategy in the 21st Century: The Turn to Mahan. *Naval War College Review*, 61, 2, 1–3.

SERAFINI, F., REID, S. (2023): Multimodal content analysis: expanding analytical approaches to content analysis. *Visual Communication*, 22, 4, 623–649.

SHIELDS, J. (2018): New King, New Character: Duterte's China Strategy and its Impact on Philippine Interests in the South China Sea. *SSRN*, 1–27.

SILVERMAN, D. (2014): *Interpreting Qualitative Data*. SAGE, London.

SILVERMAN, D. (2017): *Doing qualitative research (5th edition)*. SAGE, London.

SLOAN, G. (2017): *Geopolitics, Geography and Strategic History*. Routledge, Oxon, New York.

TIAN, H. (2018): China's Conditional Aid and Its Impact in Central Asia. In: Laruelle, M.: *CHINA'S BELT AND ROAD INITIATIVE AND ITS IMPACT IN CENTRAL ASIA*. The George Washington University, Washington D.C., 21–33.

TKACIK, M. (2018): Understanding China's goals and strategy in the South China Sea: bringing context to a revisionist systemic challenge – intentions and impact. *Defence & Security Analysis*, 34, 4, 321–344.

TUATHAIL, G. (1999): Understanding critical geopolitics: Geopolitics and risk society. *The Journal of Strategic Studies*, 22, 2-3, 107–124.

TUATHAIL, G., DALBY S., ROUTLEDGE, P. (1998): *THE GEOPOLITICS READER*. Routledge, London.

TURCSÁNYI, R. (2018): *Chinese Assertiveness in the South China Sea. Power Sources, Domestic Politics, and Reactive Foreign Policy*. Springer, Cham.

WANG, Z (2015): Chinese Discourse on the “Nine-Dashed Line”: Rights, Interests, and Nationalism. *Asian Survey*, 55, 3, 502–524.

WANG, Y., GE, C., ZOU, X. (2017): Evidence of China's sea boundary in the South China Sea. *Acta Oceanologica Sinica*, 36, 4, 1–12.

WODAK, R. (2012): *Critical Discourse Analysis*. Sage, London

WU, Z. (2013): China and Maritime Transformation: History, Strategy and Policy Implications. *Economic and Political Studies*, 1, 2, 134–155.

WU, Z. (2018): Classical geopolitics, realism and the balance of power theory. *Journal of Strategic Studies*, 41, 6, 786–823.

WU, X., VELASCO, J. (2022): Examining the Philippines' China policy: great powers and domestic politics. *Australian Institute of International Affairs*, 76, 6, 672–693.

YORAC, H. (1983): The Philippine Claims to the Spratly Island Group. *Philippine Law Journal*, 58, 2, 42–63.

YOSHIHARA, T. (2012): China's Vision of Its Seascape: The First Island Chain and Chinese Seapower. *Asian Politics & Policy*, 4, 3, 293–314.

ZHANG, H., BATEMAN, S. (2017): Fishing Militia, the Securitization of Fishery and the South China Sea Dispute. *Contemporary Southeast Asia*. 39, 2, 288–314.

Seznam internetových zdrojů

AMTI (2022): Fiery Cross Reef. ASIA MARITIME TRANSPARENCY INITIATIVE, <https://amti.csis.org/fiery-cross-reef/> (cit. 01.04.2024)

ARTHUR, G. (2024): China unveils new defense budget, with a 7.2% increase. *DefenseNews*, <https://www.defensenews.com/global/asia-pacific/2024/03/06/china-unveils-new-defense-budget-with-a-72-increase/> (cit. 31.03.2024)

ASEAN (2012): DECLARATION ON THE CONDUCT OF PARTIES IN THE SOUTH CHINA SEA, <https://asean.org/declaration-on-the-conduct-of-parties-in-the-south-china-sea-2/> (cit. 15.03.2024)

BAKER, R. (2020): China's Amphibian Dilemma: Straddling Land and Sea Ambitions, <https://worldview.stratfor.com/article/china-s-amphibian-dilemma-straddling-land-and-sea-ambitions> (cit. 15.03.2024)

BALBOA, J. (2023): Marcos Jr's delicate balancing act between China and the United States. *East Asia Forum*, <https://eastasiaforum.org/2023/04/12/marcos-jrs-delicate-balancing-act-between-china-and-the-united-states/> (cit. 17.04.2024)

BBC (2023): What is the South China Sea dispute? <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-13748349> (cit. 31.03. 2024)

BOI (2020): Philippines-China Business Relations. The Philippine Board of Investments, https://boi.gov.ph/cifit-2020-philippines-china-business-relations/?_cf_chl_tk=hHIDsQG6TDnBTZK5b3bXt03eLxwWoVcNWsRL9cU8R8Y-1713347910-0.0.1.1-1685 (cit. 16.04.2024)

CASTRO, R. (2024): The Philippines' Renewed "Hard Balancing" Policy toward China: Has the Time Come for De Facto Philippine-Taiwan Security Relations? Global Taiwan Institute, <https://globaltaiwan.org/2024/03/the-philippines-renewed-hard-balancing-policy-toward-china-has-the-time-come-for-de-facto-philippine-taiwan-security-relations/> (cit. 17.04.2024)

CIMSEC (2014): THE FATHER OF THE MODERN CHINESE NAVY—LIU HUAQING. The Center for International Maritime Security, https://cimsec.org/father-modern-chinese-navy-liu-huaqing/#_ftn10 (cit. 09.02.2024)

CORRALES, N. (2021): When Bongbong met Xilian: Strengthening and deepening ties with China. INQUIRER.NET, <https://globalnation.inquirer.net/199716/when-bongbong-met-xilian-strengthening-and-deepening-ties-with-china> (cit. 17.04.2024)

CSIS (2017): How Much Trade Transits the South China Sea? China Power, Center for Strategic and International Studies, <https://chinapower.csis.org/much-trade-transits-south-china-sea/> (cit. 11.03.2024)

CULPAN, T. (2024): There are bigger shipping choke points than Suez. Financial Review, <https://www.afr.com/world/asia/there-are-bigger-shipping-choke-points-than-suez-20240115-p5exal> (cit. 11.03.2024)

DUDLEY, R. (2012): Philippines Seeks US Assistance in Strengthening its Military. Defense Update, https://defense-update.com/20120504_philippines-seeks-us-assistance-in-strengthening-its-military.html (cit. 15.04.2024)

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT (2017): Fish, not oil, at the heart of the South China Sea conflict, <https://www.fni.no/news/fish-not-oil-at-the-heart-of-the-south-china-sea-conflict-article1556-330.html> (cit. 16.03.2024)

GLASER, B., SZALWINSKI, A. (2013): Second Thomas Shoal Likely the Next Flashpoint in the South China Sea. The Jamestown Foundation, <https://jamestown.org/program/second-thomas-shoal-likely-the-next-flashpoint-in-the-south-china-sea/> (cit. 6.04.2024)

HAI, D. (2016): Vietnam's Management of China's Maritime Assertiveness in the Post-Cold War Period. THE ASAN INSTITUTE FOR POLICY STUDIES, <https://theasanforum.org/vietnams-management-of-chinas-maritime-assertiveness-in-the-post-cold-war-period1/> (cit. 19.04.2024)

LARIOS, A. (2024): Philippines Starts Latest Naval Modernization Attempt Amid South China Sea Tensions. U.S. Naval Institute, <https://news.usni.org/2024/02/28/philippines-starts-latest-naval-modernization-attempt-amid-south-china-sea-tensions#:~:text=Alongside%20Re%2DHorizon%203%2C%20the,in%20the%20EEZ%20and%20beyond> (cit. 17.04.2023)

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA (2022): Xi Jinping Speaks with Philippine President Rodrigo Duterte on the Phone, https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/202204/t20220409_10666115.html (cit. 16.04.2024)

OFFICE OF THE SECRETARY OF DEFENSE (2012): Annual Report to Congress: Military and Security Developments Involving the People's Republic of China, https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2012_CMPR_Final.pdf (cit.21.04.2024)

PERMANENT COURT OF ARBITRATION (2016): The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China), <https://pca-cpa.org/es/cases/7/> (cit. 15.04.2024)

PERMANENT MISSION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA TO THE UNITED NATIONS (2009): Position statement on South China Sea, United Nations, https://www.un.org/Depts/los/clcs_new/submissions_files/mysvnm33_09/chn_2009re_mys_vnm_e.pdf (cit. 31.03.2024)

PETTY, M (2023): What is Scarborough Shoal in the South China Sea and why are China and the Philippines disputing it? REUTERS, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/what-is-risk-conflict-disputed-scarborough-shoal-2023-09-26/> (cit. 13.04.2024)

ROUSSET, P. (2018): Chinese geopolitics: continuities, inflections, uncertainties, http://www.cadtm.org/spip.php?page=imprimer&id_article=16763 (cit. 09.02.2024)

SCMP (2022): Philippines' Marcos Jnr wants military presence to 'defend' South China Sea waters, https://www.scmp.com/news/world/article/3167178/philippines-marcos-jnr-wants-military-presence-defend-south-china-sea?campaign=3167178&module=perpetual_scroll_0&pgtype=article (cit. 17.04.2024)

- SEIDEL, J. (2015): Beijing details historic claim to South China Sea, <https://www.news.com.au/world/beijing-details-historic-claim-to-south-china-sea/news-story/8aab3eedb376ced913201871b9e84893> (cit. 30.03.2024)
- SEMPA, F. (2015): The Geopolitical Vision of Alfred Thayer Mahan. THE DIPLOMAT, <https://thediplomat.com/2014/12/the-geopolitical-vision-of-alfred-thayer-mahan/> (cit. 19.02.2014)
- STRATFOR (2012): The Geopolitics of China: A Great Power Enclosed, <https://worldview.stratfor.com/article/geopolitics-china-great-power-enclosed> (cit. 09.02.2024)
- THE STATE COUNCIL THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA (2017): President Xi arrives in Vietnam for APEC meeting, state visit, http://english.www.gov.cn/news/top_news/2017/11/10/content_281475938224046.htm (cit. 23.04.2024)
- TIAN, N., LOPES DA SILVA, D., LIANG, X., SCARAZZATO, L., BÉRAUD-SUDREAU, L., ASSIS, A. (2023): TRENDS IN WORLD MILITARY EXPENDITURE, 2022. STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE, https://www.sipri.org/sites/default/files/2023-04/2304_fs_milex_2022.pdf (cit. 01.04.2024)
- TON, A. (2018): Vietnam's Maritime Security Challenges and Regional Defence and Security Cooperation. Royal Australian Navy, https://seapower.navy.gov.au/sites/default/files/documents/CMDR_Anh_Duc_Ton_Vietnams_Maritime_Security_Challenges_0.pdf (cit. 20.04.2024)
- TURKES, H. (2018): South China Sea 'major' trade route for crude oil. Anadolu Agency, <https://www.aa.com.tr/en/energy/general/south-china-sea-major-trade-route-for-crude-oil-/21401> (cit. 11.03.2024)
- U.S. ENERGY INFORMATION ADMINISTRATION (2019): SOUTH CHINA SEA, <https://www.eia.gov/international/analysis/regions-of-interest/> (cit. 11.03.2024)
- U.S. ENERGY INFORMATION ADMINISTRATION (2024): SOUTH CHINA SEA, <https://www.eia.gov/international/analysis/regions-of-interest/> (cit. 11.03.2024)

VIETNAMNET GLOBAL (2011): Historical documents on Vietnam's sovereignty over Parcel and Spratly islands, <https://vietnamnet.vn/en/historical-documents-on-vietnams-sovereignty-over-paracel-and-spratly-islands-E9481.html> (cit. 5.04.2024)

VIETNAMNET GLOBAL (2011a): ASEAN, China adopt East Sea rules, <https://vietnamnet.vn/en/asean-china-adopt-east-sea-rules-E10643.html> (cit. 5.04.2024)

VIETNAM+ (2017): Toàn văn Tuyên bố chung giữa hai nước Việt Nam-Trung Quốc, <https://www.vietnamplus.vn/toan-van-tuyen-bo-chung-giua-hai-nuoc-viet-nam-trung-quoc-post475198.vnp> (cit. 20.04.2024)

WESTCOTT, B., JIANG, S., WANG, S. (2018): Xi Jinping's China shows off force in South China Sea. CNN, <https://edition.cnn.com/2018/04/12/asia/xi-jinping-south-china-sea-intl/index.html> (cit. 20.04.2024)

WONG, A. (2021): The Philippines pushes back against China's maritime militia in the Julian Felipe Reef. ASEAN Today, <https://www.aseantoday.com/2021/04/the-philippines-pushes-back-against-chinas-maritime-militia-in-the-julian-felipe-reef/> (cit. 16.04.2024)

YANO, J. (2022): Zonal Approach to the 'West Philippine Sea'. Maritime League, <https://maritimereview.ph/zonal-approach-to-the-west-philippine-sea/> (cit. 5.04.2024)

Příloha: Seznam použitých prohlášení

Číslo článku	Články použité pro analýzu	URL (staženo 2.04.2024 a 3.04.2024)
1	PH LODGES DIPLOMATIC PROTEST AGAINST CHINA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/27445-ph-lodges-diplomatic-protest-against-china
2	SECRETARY DEL ROSARIO EXPRESSES CONCERN OVER "MILITARIZATION" OF THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/197-secretary-del-rosario-expresses-concern-over-militarization-of-the-south-china-sea
3	SECRETARY DEL ROSARIO SAYS PHL RECOURSE TO ARBITRATION A FRIENDLY ATTEMPT FOR DURABLE SOLUTION TO SOUTH CHINA SEA TENSION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/217-secretary-del-rosario-says-phl-recourse-to-arbitration-a-friendly-attempt-for-durable-solution-to-south-china-sea-tension
4	MANAGING THE SOUTH CHINA SEA AND OTHER REGIONAL SECURITY ISSUES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/306-managing-the-south-china-sea-and-other-regional-security-issues
5	RESPONSE OF THE DFA SPOKESPERSON TO THE RECENT STATEMENT OF THE CHINESE MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS ON THE WEST PHILIPPINE SEA ISSUE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/332-response-of-the-dfa-spokesperson-to-the-recent-statement-of-the-chinese-ministry-of-foreign-affairs-on-the-west-philippine-sea-issue
6	PHL ARBITRAL PROCEEDINGS AGAINST CHINA NOW OFFICIALLY UNDER WAY	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/344-phl-arbitral-proceedings-against-china-now-officially-under-way
7	PHILIPPINES, VIET NAM HOLD BILATERAL TALKS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/465-philippines-viet-nam-hold-bilateral-talks
8	ASEAN AND CHINA ARE STRATEGIC PARTNERS WITH COMMON INTEREST, SECRETARY DEL ROSARIO SAYS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/639-asean-and-china-are-strategic-partners-with-common-interest-secretary-del-rosario-says
9	STATEMENT OF THE DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS ON THE NEW HAINAN FISHERIES LAW	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/1900-statement-of-the-department-of-foreign-affairs-on-the-new-hainan-fisheries-law
10	DFA SPOKESPERSON'S STATEMENT ON THE CHINESE FOREIGN MINISTRY SPOKESPERSON'S CALL TO MEET HALFWAY ON THE HAINAN FISHERIES RULES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/1939-dfa-spokesperson-s-statement-on-the-chinese-foreign-ministry-spokesperson-s-call-to-meet-halfway-on-the-hainan-fisheries-rules
11	ASEAN FOREIGN MINISTERS DISCUSS 2014 PRIORITIES, REAFFIRM ASEAN CENTRALITY IN ADDRESSING REGIONAL AND INTERNATIONAL ISSUES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/1940-asean-foreign-ministers-discuss-2014-priorities-reaffirm-asean-centrality-in-addressing-regional-and-international-issues

12	DFA STATEMENT ON CHINA'S ALLEGATION THAT THE PHILIPPINES AGREED TO PULL-OUT OF THE AYUNGIN SHOAL	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2333- dfa-statement-on-china-s-allegation-that-philippines- agreed-to-pull-out-of-the-ayungin-shoal
13	DFA STATEMENT ON MABINI REEF	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2862-
dfa-statement-on-mabini-reef">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2862- dfa-statement-on-mabini-reef
14	SECRETARY DEL ROSARIO VISITS VIETNAM, DISCUSSES SOUTH CHINA SEA AND OTHER BILATERAL ISSUES	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/3450-
secretary-del-rosario-visits-vietnam-discusses-south-
china-sea-and-other-bilateral-issues">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/3450- secretary-del-rosario-visits-vietnam-discusses-south- china-sea-and-other-bilateral-issues
15	EU FOREIGN MINISTER ASHTON SUPPORTS SECRETARY DEL ROSARIO'S CALL FOR PEACEFUL SETTLEMENT OF DISPUTES IN THE SOUTH CHINA SEA	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/3657-
eu-foreign-minister-ashton-supports-secretary-del-
rosario-s-call-for-peaceful-settlement-of-disputes-in-
the-south-china-sea">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/3657- eu-foreign-minister-ashton-supports-secretary-del- rosario-s-call-for-peaceful-settlement-of-disputes-in- the-south-china-sea
16	PHILIPPINES SEEKS UN SUPPORT FOR TRIPLE ACTION PLAN TO RESOLVE MARITIME DISPUTES	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4201-
philippines-seeks-un-support-for-triple-action-plan-to-
resolve-maritime-disputes">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4201- philippines-seeks-un-support-for-triple-action-plan-to- resolve-maritime-disputes
17	PHL STRESSES ADHERENCE TO RULE OF LAW AS KEY TO PEACEFUL SETTLEMENT OF DISPUTES; HIGHLIGHTS WORLD DEVELOPMENT CHALLENGES AND CALLS ON UN REFORMS	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4202-
phl-stresses-adherence-to-rule-of-law-as-key-to-
peaceful-settlement-of-disputes-highlights-world-
development-challenges-and-calls-on-un-reforms">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4202- phl-stresses-adherence-to-rule-of-law-as-key-to- peaceful-settlement-of-disputes-highlights-world- development-challenges-and-calls-on-un-reforms
18	PHILIPPINES, VIET NAM COMMIT TO PROMOTING PEACE AND STABILITY IN SOUTH CHINA SEA	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4339-
philippines-viet-nam-commit-to-promoting-peace-and-
stability-in-south-china-sea">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4339- philippines-viet-nam-commit-to-promoting-peace-and- stability-in-south-china-sea
19	PRIMACY OF THE RULE OF LAW UNDERScoreD ANEW AT KAPIHAN NG BAYAN SA UP	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4457-
primacy-of-the-rule-of-law-underscored-anew-at-
kapihan-ng-bayan-sa-up">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4457- primacy-of-the-rule-of-law-underscored-anew-at- kapihan-ng-bayan-sa-up
20	PHL STATEMENT ON THE US STATE DEPARTMENT STUDY ON MARITIME CLAIMS IN THE SOUTH CHINA SEA	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4924-
phl-statement-on-the-us-state-department-study-on-
maritime-claims-in-the-south-china-sea">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/4924- phl-statement-on-the-us-state-department-study-on- maritime-claims-in-the-south-china-sea
21	ASEAN URGED TO CONSIDER REACHING OUT TO INTERNATIONAL COMMUNITY ON SOUTH CHINA SEA ISSUE	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5276-
asean-urged-to-consider-reaching-out-to-international-
community-on-south-china-sea-issue">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5276- asean-urged-to-consider-reaching-out-to-international- community-on-south-china-sea-issue
22	1ST MEETING OF PHILIPPINES-VIET NAM JOINT COMMISSION ON CONCLUDING A STRATEGIC PARTNERSHIP HELD IN MANILA	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5302-
1st-meeting-of-philippines-viet-nam-joint-commission-
on-concluding-a-strategic-partnership-held-in-manila">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5302- 1st-meeting-of-philippines-viet-nam-joint-commission- on-concluding-a-strategic-partnership-held-in-manila
23	STATEMENT ON RECENT INCIDENTS IN THE PHILIPPINES' BAJO DE MASINLOC	<a href="https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5337-
statement-on-recent-incidents-in-the-philippines'-
bajo-de-masinloc">https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5337- statement-on-recent-incidents-in-the-philippines'- bajo-de-masinloc

24	PHILIPPINES CALLS FOR AN ASEAN COMMON STAND ON REGIONAL AND GLOBAL ISSUES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5616-philippines-calls-for-an-asean-common-stand-on-regional-and-global-issues
25	PHILIPPINES CALLS ANEW ON INTERNATIONAL COMMUNITY TO PRESS FOR CESSATION OF RECLAMATION IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5649-philippines-calls-anew-on-international-community-to-press-for-cessation-of-reclamation-in-the-south-china-sea
26	SECRETARY DEL ROSARIO: SOUTH CHINA SEA DISPUTE CONCERNS INTERNATIONAL COMMITMENT TO UPHOLD RULE OF LAW	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5772-secretary-del-rosario-south-china-sea-dispute-concerns-international-commitment-to-uphold-rule-of-law
27	STATEMENT ON GROWING INTERNATIONAL CONCERN OVER CHINA'S MASSIVE RECLAMATION ACTIVITIES IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5910-statement-on-growing-international-concern-over-china-s-massive-reclamation-activities-in-the-south-china-sea
28	STATEMENT ON CHINA'S RECLAMATION ACTIVITIES AND THEIR IMPACT ON THE REGION'S MARINE ENVIRONMENT	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5913-statement-on-china-s-reclamation-activities-and-their-impact-on-the-region-s-marine-environment
29	STATEMENT ON THE G7 FOREIGN MINISTERS' DECLARATION ON MARITIME SECURITY	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/5955-statement-on-the-g7-foreign-ministers-declaration-on-maritime-security
30	RESPONSE OF THE PHILIPPINE GOVERNMENT TO THE CHINESE STATEMENT ON PHILIPPINES VIOLATING THE 2002 DECLARATION ON THE CONDUCT OF PARTIES IN THE SOUTH CHINA SEA (DOC)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/6115-response-of-the-philippine-government-to-the-chinese-statement-on-philippines-violating-the-2002-declaration-on-the-conduct-of-parties-in-the-south-china-sea-doc
31	PHILIPPINES RAISES CONCERN ON ENVIRONMENTAL CRISIS IN SOUTH CHINA SEA, CALLS FOR REGIONAL AND GLOBAL COOPERATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/6575-philippines-raises-concern-on-environmental-crisis-in-south-china-sea-calls-for-regional-and-global-cooperation
32	ON CHINA'S STATEMENT REGARDING CONSTRUCTION IN THE RECLAIMED FEATURES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/6519-on-china-s-statement-regarding-construction-in-the-reclaimed-features
33	THE PHILIPPINE TEAM AT THE PEACE PALACE IN THE HAGUE, THE NETHERLANDS, AT THE START OF THE ORAL ARGUMENTS IN CONNECTION WITH THE ARBITRATION CASE AGAINST CHINA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/6793-the-philippine-team-at-the-peace-palace-in-the-hague-the-netherlands-at-the-start-of-the-oral-arguments-in-connection-with-the-arbitration-case-against-china
34	STATEMENT BEFORE THE PERMANENT COURT OF ARBITRATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/6795-statement-before-the-permanent-court-of-arbitration
35	INTERVENTION OF FOREIGN AFFAIRS SECRETARY ALBERT F. DEL ROSARIO AT THE 48TH ASEAN FOREIGN MINISTERS' MEETING (RETREAT)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/7021-intervention-of-secretary-albert-f-del-rosario-48th-asean-foreign-ministers-meeting-retreat

36	PHILIPPINE FOREIGN AFFAIRS SECRETARY ALBERT F. DEL ROSARIO AND CHINESE FOREIGN MINISTER WANG YI HOLD BILATERAL MEETING IN MANILA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/7837-philippine-foreign-affairs-secretary-albert-f-del-rosario-and-chinese-foreign-minister-wang-yi-hold-bilateral-meeting-in-manila
37	DFA, PIA HOLD INFO DRIVE ON WEST PHILIPPINE SEA ISSUE IN ZAMBOANGA CITY	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8085-dfa-pia-hold-info-drive-on-west-philippine-sea-issue-in-zamboanga-city
38	CONCLUDING REMARKS OF SECRETARY ALBERT F. DEL ROSARIO BEFORE THE PERMANENT COURT OF ARBITRATION, PEACE PALACE, THE HAGUE, NETHERLANDS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8087-concluding-remarks-of-secretary-albert-f-del-rosario-before-the-permanent-court-of-arbitration-peace-palace-the-hague-netherlands
39	DFA, PIA CONDUCT WEST PHILIPPINE SEA INFORMATION AND ADVOCACY CAMPAIGN IN BATANES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8187-dfa-pia-conduct-west-philippine-sea-information-and-advocacy-campaign-in-batanes
40	STATEMENT ON CHINA'S REPORTED DEPLOYMENT OF MISSILES ON WOODY ISLAND	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8568-statement-on-china-s-reported-deployment-of-missiles-on-woody-island
41	STATEMENT OF THE SECRETARY OF FOREIGN AFFAIRS IN RESPONSE TO CHINESE FOREIGN MINISTER WANG YI'S STATEMENT AT THE CSIS, WASHINGTON, D.C., ON THE PHILIPPINES' PRINCIPLED POSITION ON THE WEST PHILIPPINE SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8608-statement-of-the-secretary-of-foreign-affairs-in-response-to-chinese-foreign-minister-wang-yi-s-statement-at-the-csis-washington-d-c-on-the-philippines-principled-position-on-the-west-philippine-sea
42	ON DECLARATION BY THE HIGH REPRESENTATIVE ON BEHALF OF THE EU ON RECENT DEVELOPMENTS IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8839-on-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-recent-developments-in-the-south-china-sea
43	STATEMENT ON THE G7 FOREIGN MINISTERS' STATEMENT ON MARITIME SECURITY	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/8975-statement-on-the-g7-foreign-ministers-statement-on-maritime-security
44	FOREIGN AFFAIRS SECRETARY RENE ALMENDRAS TRAVELS TOMORROW TO KUNMING, CHINA TO ATTEND THE SPECIAL ASEAN-CHINA FOREIGN MINISTERS' MEETING ON JUNE 13-14	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9539-sfa-rene-almendras-travels-tomorrow-to-kunming-china-to-attend-the-special-asean-china-fmm-on-june-13-14
45	MEDIA STATEMENT OF THE DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS OF THE PHILIPPINES AFTER THE SPECIAL ASEAN-CHINA FOREIGN MINISTERS' MEETING IN KUNMING, YUNNAN PROVINCE, CHINA HELD ON 14 JUNE 2016	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9602-media-statement-of-the-department-of-foreign-affairs-of-the-philippines-after-the-special-asean-china-foreign-ministers-meeting-in-kunming-yunnan-province-china-held-on-14-june-2016
46	STATEMENT ON THE ANNOUNCEMENT OF THE JULY 12 ISSUANCE OF THE RULING ON THE ARBITRATION CASE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9796-statement-on-the-announcement-of-the-july-12-issuance-of-the-ruling-on-the-arbitration-case

47	STATEMENT OF THE SECRETARY OF FOREIGN AFFAIRS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9900-statement-of-the-secretary-of-foreign-affairs-2
48	FOREIGN AFFAIRS SECRETARY PERFECTO YASAY SAYS PEACE AND STABILITY ARISE FROM RESPECT FOR INTERNATIONAL LAW	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9929-foreign-affairs-secretary-perfecto-yasay-says-peace-and-stability-arise-from-respect-for-international-law
49	FOREIGN AFFAIRS SECRETARY YASAY CALLS FOR 'RULES-BASED' APPROACH FOR RESOLVING DISPUTES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/9999-foreign-affairs-secretary-yasay-calls-for-rules-based-approach-for-resolving-disputes
50	PHILIPPINES SUCCESSFULLY CALLS FOR THE OBSERVANCE OF THE RULE OF LAW AS A FUNDAMENTAL PRINCIPLE OF ASEAN	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/10000-philippines-successfully-calls-for-the-observance-of-the-rule-of-law-as-a-fundamental-principle-of-asean-2
51	PHILIPPINES CALLS ON RESPECT FOR ARBITRAL AWARD AT THE ASEAN REGIONAL FORUM (ARF)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/10010-philippines-calls-on-respect-for-arbitral-award-at-the-asean-regional-forum-arf
52	PHILIPPINE STATEMENT DURING THE 23RD ASEAN REGIONAL FORUM	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/10011-philippine-statements-during-the-23rd-asean-regional-forum
53	INFORMATION NOTE ON THE SIGNIFICANCE OF THE 2016 ASEAN JOINT COMMUNIQUÉ IN RELATION TO THE ARBITRAL TRIBUNAL RULING	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/10072-information-note-on-the-significance-of-the-2016-asean-joint-communique-in-relation-to-the-arbitral-tribunal-ruling
54	PHILIPPINE AND CHINESE OFFICIALS MEET FOR THE 20TH FOREIGN MINISTRY CONSULTATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/11550-philippine-and-chinese-officials-meet-for-the-20th-foreign-ministry-consultations-2
55	PRESS RELEASE BY THE CHAIRMAN OF THE ASEAN FOREIGN MINISTERS' RETREAT (AMM RETREAT)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/11768-press-release-by-the-chairman-of-the-asean-foreign-ministers-retreat-amm-retreat
56	INAUGURAL MEETING OF THE JOINT COAST GUARD COMMITTEE: PHILIPPINES AND CHINESE COAST GUARDS AGREE TO FURTHER ADVANCE COOPERATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/11832-inaugural-meeting-of-the-joint-coast-guard-committee-philippines-and-chinese-coast-guards-agree-to-further-advance-cooperation
57	PRESIDENT DUTERTE AND PRESIDENT XI DISCUSS REGIONAL ISSUES DURING PHONE CALL	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/12522-president-duterte-and-president-xi-discuss-regional-issues-during-phone-call
58	JOINT PRESS RELEASE FOR THE FIRST MEETING OF THE PHILIPPINES-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/12694-joint-press-release-for-the-first-meeting-of-the-philippines-china-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea

59	CHINESE FOREIGN MINISTER WANG YI VISITS MANILA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/13464-chinese-foreign-minister-wang-yi-visits-manila
60	DFA CONVENES ASEAN-CHINA SEMINAR ON COOPERATION IN SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/13731-dfa-convenes-asean-china-seminar-on-cooperation-in-south-china-sea
61	DFA CONVENES ASEAN-CHINA MEETING TO ASSESS DOC IMPLEMENTATION, DISCUSS COC NEGOTIATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/13781-dfa-convenes-asean-china-meeting-to-assess-doc-implementation-discuss-coc-negotiations
62	LEADERS WELCOME POSITIVE DEVELOPMENTS IN ASEAN-CHINA RELATIONS, ANNOUNCE START OF COC NEGOTIATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/14636-leaders-welcome-positive-developments-in-asean-china-relations-announce-start-of-coc-negotiations
63	JOINT PRESS RELEASE: SECOND MEETING OF THE PHILIPPINES-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/15562-second-meeting-of-the-philippines-china-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea
64	PH-CH CONVENES SECOND MEETING OF THE BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA (SCS)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/15564-ph-ch-convenes-second-meeting-of-the-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea-scs
65	PHILIPPINES-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM FOCUSES ON COOPERATION AND COLLABORATION WHILE HAVING FRANK AND CANDID DISCUSSIONS ON ISSUES WHERE THE PHILIPPINES AND CHINA DISAGREE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/15567-philippines-china-bilateral-consultation-mechanism-focuses-on-cooperation-and-collaboration-while-having-frank-and-candid-discussions-on-issues-where-the-philippines-and-china-disagree
66	DFA DELEGATION VISITS CHINA TO ENHANCE PH-CHINA COOPERATION, MUTUAL UNDERSTANDING	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/17247-dfa-delegation-visits-china-to-enhance-ph-china-cooperation-mutual-understanding
67	CHINESE STATE COUNCILOR AND FOREIGN MINISTER WANG YI TO VISIT PH FROM 16 TO 18 SEPTEMBER	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/17854-chinese-state-councilor-and-foreign-minister-wang-yi-to-visit-ph-from-16-to-18-september
68	THIRD MEETING OF THE PHILIPPINES-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM (BCM)	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/18199-third-meeting-of-the-philippines-china-bilateral-consultation-mechanism-bcm
69	SECRETARY LOCSIN, STATE COUNCILOR WANG CHART "NATURAL" POSITIVE DIRECTION OF PHILIPPINE-CHINA TIES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/18348-secretary-locsin-state-councilor-wang-chart-natural-positive-direction-of-philippine-china-ties

70	STATEMENT OF THE DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS ON DEVELOPMENTS IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/16722-statement-of-the-department-of-foreign-affairs-on-developments-in-the-south-china-sea
71	STATEMENT OF FOREIGN AFFAIRS UNDERSECRETARY ERNESTO ABELLA ON PHILIPPINE DIPLOMATIC ACTIONS ON ISSUES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/16827-statement-of-foreign-affairs-undersecretary-ernesto-abella-on-philippine-diplomatic-actions-on-issues
72	JOINT PHILIPPINES-CHINA STATEMENT ON THE STATE VISIT OF CHINESE PRESIDENT XI JINPING TO THE PHILIPPINES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/18537-philippines-china-joint-statement-on-the-state-visit-of-chinese-president-xi-jinping-to-the-philippines
73	SECRETARY LOCSIN CALLS ON CHINESE VICE PRESIDENT WANG QISHAN	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/20595-secretary-locsin-calls-on-chinese-vice-president-wang-qishan
74	SECRETARY LOCSIN MEETS WITH CHINESE COUNTERPART ON OFFICIAL VISIT TO CHINA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/20651-secretary-locsin-meets-with-chinese-counterpart-on-official-visit-to-china
75	PHILIPPINES, CHINA CONVENE THE FOURTH MEETING OF THE BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/21081-philippines-china-convene-the-fourth-meeting-of-the-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea
76	SECRETARY LOCSIN, CHINESE STATE COUNCILOR MEET AT SIDELINES OF 52ND AMM	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/23954-secretary-locsin-chinese-state-councilor-meet-at-sidelines-of-52nd-amm
77	JOINT PRESS RELEASE: FIFTH MEETING OF THE PHILIPPINES-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/24872-joint-press-release-fifth-meeting-of-the-philippines-china-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea
78	STATEMENT ON FOREIGN AFFAIRS SECRETARY TEODORO L. LOCSIN JR.'S OFFICIAL VISIT TO CHINA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/20403-statement-on-foreign-affairs-secretary-teodoro-l-locsin-jr-s-official-visit-to-china
79	STATEMENT OF FOREIGN AFFAIRS SECRETARY TEODORO L. LOCSIN JR. AT THE JOINT PRESS BRIEFING WITH CHINESE STATE COUNCILOR AND FOREIGN MINISTER WANG YI, 20 MARCH 2019	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/20599-statement-of-foreign-affairs-secretary-teodoro-l-locsin-jr-at-the-joint-press-briefing-with-chinese-state-councilor-and-foreign-minister-wang-yi-20-march-2019
80	STATEMENT: ON THE PRESENCE OF CHINESE VESSELS NEAR AND AROUND PAG-ASA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/21089-statement-on-the-presence-of-chinese-vessels-near-and-around-pag-asa
81	STATEMENT OF FOREIGN AFFAIRS SECRETARY TEODORO L. LOCSIN JR. AT THE 29TH MEETING OF STATES PARTIES TO THE UN CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA AGENDA ITEM 8	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/23011-statement-of-foreign-affairs-secretary-teodoro-l-locsin-jr-at-the-29th-meeting-of-states-parties-to-the-un-convention-on-the-law-of-the-sea-agenda-item-8

82	PH SENDS GOODWILL DONATION TO CHINESE GOVERNMENT	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/25887-ph-sends-goodwill-donation-to-chinese-government
83	SECRETARY LOCSIN, CHINESE STATE COUNCILOR AND FOREIGN MINISTER WANG YI HOLD TALKS IN VIENTIANE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/26017-secretary-locsin-chinese-state-councilor-and-foreign-minister-wang-yi-hold-talks-in-vientiane
84	SECRETARY LOCSIN, CHINESE STATE COUNCILOR AND FOREIGN MINISTER WANG YI HOLD VIRTUAL TALKS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/27156-secretary-locsin-chinese-state-councilor-and-foreign-minister-wang-yi-hold-virtual-talks
85	SFA LOCSIN, FOREIGN MINISTER WANG YI CO-CHAIR ASEAN-CHINA MINISTERIAL MEETING	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/27671-sfa-locsin-foreign-minister-wang-yi-co-chair-asean-china-ministerial-meeting
86	SECRETARY LOCSIN MEETS CHINESE COUNTERPART ON FIRST OFFICIAL VISIT ABROAD SINCE COVID-19 OUTBREAK	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/27903-secretary-locsin-meets-chinese-counterpart-on-first-post-pandemic-official-visit
87	PH URGES STATES TO UPHOLD UNCLOS IN MARITIME-RELATED ASEAN MEETINGS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28408-ph-urges-states-to-uphold-unclos-in-maritime-related-asean-meetings
88	STATEMENT: ON THE SINKING OF A VIETNAMESE FISHING VESSEL IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/26621-statement-on-the-sinking-of-a-vietnamese-fishing-vessel-in-the-south-china-sea
89	STATEMENT: ON CHINA'S SELF-DECLARED "NANSHA" AND "XISHA" DISTRICTS IN THE SOUTH CHINA SEA AND NAMING OF FEATURES IN THE KIG	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/26755-statement-on-china-s-self-declared-nansha-and-xisha-districts-in-the-south-china-sea-and-naming-of-features-in-the-k
90	STATEMENT OF SECRETARY OF FOREIGN AFFAIRS TEODORO L. LOCSIN, JR. ON THE 4TH ANNIVERSARY OF THE ISSUANCE OF THE AWARD IN THE SOUTH CHINA SEA ARBITRATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/27140-statement-of-secretary-of-foreign-affairs-teodoro-l-locsin-jr-on-the-4th-anniversary-of-the-issuance-of-the-award-in-the-south-china-sea-arbitration
91	SECRETARY LOCSIN WELCOMES CHINESE FOREIGN MINISTER WANG; HOLD TALKS TO ADVANCE COOPERATION ON COVID-19 RESPONSE, INFRASTRUCTURE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28518-secretary-locsin-welcomes-chinese-foreign-minister-wang-hold-talks-to-advance-cooperation-on-covid-19-response-infrastructure
92	DFA SUMMONS CHINESE AMBASSADOR, EXPRESSES UTMOST DISPLEASURE OVER JULIAN FELIPE REEF ISSUE	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28846-dfa-summons-chinese-ambassador-expresses-utmost-displeasure-over-julian-felipe-reef-issue
93	DFA PROTESTS ANEW ILLEGAL PRESENCE OF CHINESE VESSELS IN PHILIPPINE WATERS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28884-dfa-protests-anew-illegal-presence-of-chinese-vessels-in-philippine-waters

94	PHILIPPINES TACKLES MARITIME SECURITY, CODE OF CONDUCT NEGOTIATIONS, 30 YEARS OF DIALOGUE RELATIONS AT 27TH ASEAN-CHINA SENIOR OFFICIALS' CONSULTATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28989-philippines-tackles-maritime-security-code-of-conduct-negotiations-30-years-of-dialogue-relations-at-27th-asean-china-senior-officials-consultation
95	PHILIPPINES, CHINA CONVENE MECHANISM TO EASE TENSIONS, EXPLORE COOPERATION IN SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/28997-philippines-china-convene-mechanism-to-ease-tensions-explore-cooperation-in-south-china-sea
96	PH, CHINA HOLD DIPLOMATIC ANNIVERSARY TALKS TO REAFFIRM 46 YEARS OF RELATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/29088-ph-china-hold-diplomatic-anniversary-talks-to-reaffirm-46-years-of-relations
97	STATEMENT: ON THE ILLEGAL PRESENCE OF THE CHINESE COAST GUARD IN BAJO DE MASINLOC, AND THEIR BELLIGERENT ACTIONS AGAINST THE PHILIPPINE COAST GUARD	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/28926-statement-on-the-illegal-presence-of-the-chinese-coast-guard-in-bajo-de-masinloc-and-their-belligerent-actions-against-the-philippine-coast-guard
98	STATEMENT: ON THE PHILIPPINES' PROTEST OF 17 MAY 2021 AGAINST CHINA'S MORATORIUM ON FISHING IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/28982-statement-on-the-philippines-protest-of-17-may-2021-against-china-s-moratorium-on-fishing-in-the-south-china-sea
99	STATEMENT: ON THE CONTINUING ILLEGAL PRESENCE AND ACTIVITIES OF CHINESE VESSELS IN THE PAG-ASA ISLANDS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/29026-statement-on-the-continuing-illegal-presence-and-activities-of-chinese-vessels-in-the-pag-asa-islands
100	STATEMENT OF FOREIGN AFFAIRS SECRETARY TEODORO L. LOCSIN, JR. ON THE 5TH ANNIVERSARY OF THE ISSUANCE OF THE AWARD ON THE SOUTH CHINA SEA ARBITRATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/29134-statement-of-foreign-affairs-secretary-teodoro-l-locsin-jr-on-the-5th-anniversary-of-the-issuance-of-the-award-on-the-south-china-sea-arbitration-2
101	CHINESE STATE COUNCILOR, FOREIGN MINISTER WANG VISITS PH, REAFFIRMS COMMITMENT TO PH-CHINA FRIENDLY RELATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/30864-chinese-state-councilor-foreign-minister-wang-visits-ph-reaffirms-commitment-to-ph-china-friendly-relations
102	PRESIDENTS MARCOS, XI MEET FOR THE FIRST TIME, TO FORGE DEEPER PHILIPPINES-CHINA TIES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/31365-presidents-marcos-xi-meet-for-the-first-time-to-forge-deeper-philippines-china-ties
103	DFA SUMMONS CHINESE AMBASSADOR FOR PLA NAVY VESSEL'S ILLEGAL INTRUSION AND LINGERING PRESENCE IN PHILIPPINE ARCHIPELAGIC WATERS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/30231-statement-dfa-summons-chinese-ambassador-for-pla-navy-vessel-s-illegal-intrusion-and-lingering-presence-in-philippine-archipelagic-waters
104	DFA STATEMENT ON CHINA'S UNILATERAL FISHING BAN IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/30595-dfa-statement-on-china-s-unilateral-fishing-ban-in-the-south-china-sea

105	STATEMENT: ON THE RETURN OF ILLEGAL CHINESE VESSELS IN JULIAN FELIPE REEF	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/30637-statement-on-the-return-of-illegal-chinese-vessels-in-julian-felipe-reef
106	STATEMENT OF SECRETARY FOR FOREIGN AFFAIRS ENRIQUE A. MANALO ON THE 6TH ANNIVERSARY OF THE AWARD ON THE SOUTH CHINA SEA ARBITRATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/30865-statement-of-foreign-affairs-secretary-enrique-a-manalo-on-the-6th-anniversary-of-the-award-on-the-south-china-sea-arbitration
107	PHILIPPINES, CHINA DISCUSS STRENGTHENING TIES AND MAINTAINING MOMENTUM OF COOPERATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/32302-philippines-china-discuss-strengthening-ties-and-maintaining-momentum-of-cooperation
108	FOREIGN AFFAIRS SECRETARY MANALO AND CHINESE FOREIGN MINISTER WANG YI TALK ON PH-CHINA RELATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/33861-foreign-affairs-secretary-manalo-and-chinese-foreign-minister-wang-yi-talk-on-ph-china-relations
109	JOINT STATEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/31609-joint-statement-between-the-republic-of-the-philippines-and-the-people-s-republic-of-china
110	PH PROTESTS CN COAST GUARD USE OF MILITARY-GRADE LASER, DANGEROUS MANEUVERS AGAINST PCG NEAR AYUNGIN	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/31783-ph-protests-cn-coast-guard-use-of-military-grade-laser-dangerous-maneuvers-against-pcg-near-ayungin
111	OPENING REMARKS BY SECRETARY FOR FOREIGN AFFAIRS ENRIQUE A. MANALO AT THE BILATERAL MEETING WITH CHINESE STATE COUNCILOR AND FOREIGN MINISTER QIN GANG	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/32303-opening-remarks-by-secretary-for-foreign-affairs-enrique-a-manalo-at-the-bilateral-meeting-with-chinese-state-councilor-and-foreign-minister-qin-gang
112	STATEMENT OF SECRETARY FOR FOREIGN AFFAIRS ENRIQUE A. MANALO ON THE 7TH ANNIVERSARY OF THE AWARD ON THE SOUTH CHINA SEA ARBITRATION	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/32926-statement-of-secretary-for-foreign-affairs-enrique-a-manalo-on-the-7th-anniversary-of-the-award-on-the-south-china-sea-arbitration
113	STATEMENT ON THE 05 AUGUST 2023 INCIDENT ON THE AYUNGIN SHOAL	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33091-statement-on-the-05-august-2023-incident-on-the-ayungin-shoal
114	DFA SPOKESPERSON'S STATEMENT IN RESPONSE TO THE STATEMENT OF THE CHINESE FOREIGN MINISTRY SPOKESPERSON ON 07 AUGUST 2023	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33094-dfa-spokesperson-s-statement-in-response-to-the-statement-of-the-chinese-foreign-ministry-spokesperson-on-07-august-2023
115	PHILIPPINE STATEMENT ON THE 2023 VERSION OF CHINA'S STANDARD MAP	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33236-philippine-statement-on-the-2023-version-of-china-s-standard-map
116	STATEMENT OF THE DFA SPOKESPERSON ON THE 09 DECEMBER 2023 BAJO DE MASINLOC INCIDENT AND 10 DECEMBER 2023 AYUNGIN SHOAL INCIDENT	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33797-statement-of-the-dfa-spokesperson-on-the-09-december-2023-bajo-de

		masinloc-incident-and-10-december-2023-ayungin-shoal-incident
117	DFA SUMMONS CHINESE AMBASSADOR TO PROTEST BACK-TO-BACK HARASSMENTS IN THE WEST PHILIPPINE SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33810-dfa-summons-chinese-ambassador-to-protest-back-to-back-harassments-in-the-west-philippine-sea
118	PRESS STATEMENT ON THE 8TH PH-CHINA BILATERAL CONSULTATION MECHANISM ON THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/33994-press-statement-on-the-8th-ph-china-bilateral-consultation-mechanism-on-the-south-china-sea
119	ASEAN AND CHINA LAUNCH OFFICIAL CONSULTATIONS ON CODE OF CONDUCT IN SOUTH CHINA SEA; PHL CALLS FOR DELIBERATE AND RULES-BASED PROCESS IN MOVING FORWARD	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/783-asean-and-china-launch-official-consultations-on-code-of-conduct-in-south-china-sea-phl-calls-for-deliberate-and-rules-based-process-in-moving-forward
120	PRESIDENT AQUINO CALLS FOR ADHERENCE TO RULE OF LAW TO ENSURE PEACE AND STABILITY IN THE SOUTH CHINA SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/991-president-aquino-calls-for-adherence-to-rule-of-law-to-ensure-peace-and-stability-in-the-south-china-sea
121	CENTRIST DEMOCRAT INTERNATIONAL ADOPTS EMERGENCY RESOLUTION ON THE SOUTH CHINA SEA MARITIME DISPUTES	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2392-centrist-democrat-international-adopts-emergency-resolution-on-the-south-china-sea-maritime-disputes
122	DFA STATEMENT ON THE APPREHENSION OF CHINESE FISHING BOAT	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2785-dfa-statement-on-the-apprehension-of-chinese-fishing-boat
123	DFA STATEMENT ON THE RELEASE OF TWO MINORS APPREHENDED IN HASA-HASA SHOAL	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2838-dfa-statement-on-the-release-of-two-minors-apprehended-in-hasa-hasa-shoal
124	CHINA'S RECLAMATION ON MABINI REEF	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/2871-china-s-reclamation-on-mabini-reef
125	PH HIGHLIGHTS ADHERENCE TO 1982 UNCLOS IN MARITIME FORUM, ASSURES COMMITMENT TO COC NEGOTIATIONS	https://dfa.gov.ph/dfa-news/dfa-releasesupdate/29739-ph-highlights-adherence-to-1982-unclos-in-maritime-forum-assures-commitment-to-coc-negotiations
126	STATEMENT: DFA DEPLORES CHINESE EMBASSY RESPONSE TO SECRETARY OF DEFENSE'S STATEMENT	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/28811-dfa-deplores-chinese-embassy-response-to-secretary-of-defense-s-statement
127	STATEMENT: ON REPORTS OF CHINESE VESSELS CHASING ABS-CBN CREW IN THE WEST PHILIPPINE SEA	https://dfa.gov.ph/dfa-news/statements-and-advisoriesupdate/28829-statement-on-reports-of-chinese-vessels-chasing-abs-cbn-crew-in-the-west-philippine-sea

128	JOINT STATEMENT OF THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	https://dfa.gov.ph/newsroom/dfa-releases/10748-joint-statement-of-the-republic-of-the-philippines-and-the-people-s-republic-of-china
129	Remarks by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi regarding fishing vessels QNg 96787 TS and QNg 90153 TS	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130805205325
130	Remarks by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi on Chinese ram of Vietnamese fishing boat No 90917	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130528215426
131	Remark by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi on Chinese recent actions violating Viet Nam's sovereignty in Hoang Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130501144632
132	Remark by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi on the arbitral proceedings instituted by the Philippines under the annex VII to the UNCLOS	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130427162046
133	Remarks by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi on Chinese new map and oceanic development plan	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130426025830
134	Remarks by Foreign Ministry Spokesman on March 25, 2013	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130326202046
135	Remarks by Foreign Ministry Spokesman Luong Thanh Nghi on January 14, 2013	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130116221555
136	Remarks by Representative of the National Boundary Commission on 19 March 2013	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130321162108
137	Remarks by Deputy Chairman of the Viet Nam National Border Committee on Jan 24th, 2013	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns130125230245
138	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's illegal reclamation activities	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns141111165232
139	Remarks by MOFA Spokesperson on China's new cruise route to Hoang Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns140905080611

140	Remarks by the MOFA's Spokeperson regarding the relocation of the Haiyang Shiyou 981 oil rig	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns140718204007
141	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on the South China Sea Arbitration case	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns141212143709
142	Contents of the International Press Conference on developments in the East Sea June 5th, 2014	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns140609024213
143	The 6th Regular Press Conference	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns140628000810
144	Remarks by FM Spokesman Le Hai Binh on 4th May 2014	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns140505232230
145	Regular Press Briefing by MOFA's Spokesperson Le Hai Binh On May 15, 2014	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns140516233943
146	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Viet Nam's Hai Dang 05 ship being surrounded and threatened by Chinese coast guard and military ships	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151208163323
147	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on a reported attack on fishing vessel QNg 95861 TS of Quang Ngai Province in the vicinity of the Truong Sa (Spratly) Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151214091426
148	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on a reported incident involving ship Hai Dang 05 of Viet Nam being surrounded and threatened with force by some Chinese coast guard and military ships	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151214091618
149	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Award of the Tribunal in the Arbitration instituted by the Philippines against China	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151104142526
150	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's lighthouses on drummond island and antelope reef	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151029162420
151	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's start of operation of two lighthouses on Gac Ma Reef and Chau Vien Reef in the Truong Sa Archipelago of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns151016165201

152	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's approval of the new "National Marine Functional Zoning Plan" which includes Viet Nam's Hoang Sa and Truong Sa Archipelagos	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns150924085700
153	Remarks by MOFA's Spokesperson Le Hai Binh regarding Viet Nam's reaction to the 2nd "Sansha" municipal people's congress election and the Chinese patrolling of the waters around Hoang Sa islands	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns161004083852
154	Remarks of the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam on Viet Nam's reaction to the issuance of the Award by the Tribunal constituted under Annex VII to the United Nations Convention on the Law of the Sea in the arbitration between the Philippines and China	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160712211059
155	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Viet Nam's reaction to China's announcing of military exercise from 5th to 11th July 2016 within area that covers Viet Nam's Hoang Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160706145155
156	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Viet Nam's reaction to the final award of the arbitration case initiated by the Philippines against China by the Permanent Court of Arbitration (PCA).	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160704144510
157	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Viet Nam's reaction to recent reports by Chinese media that China has been building and putting into use several facilities in Spratly Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160629101832
158	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's start of operation of a lighthouse on Subi Reef in the Truong Sa Archipelago of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160415095931
159	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on the operation of China's HYSY 981 oil rig in the area outside the mouth of the Gulf of Tonkin	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160408094720
160	Remarks By MOFA Spokesperson Le Hai Binh On China's Recent Activities In Hoang Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160318232341
161	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on Viet Nam's response to the reports that China sent fighter jets to Phu Lam (Woody) Island in the Hoang Sa (Paracel) Archipelago and installed radar on a number of features in the Truong Sa (Spratly) Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160226155245
162	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China has been building a helicopter base on Duncan island and depolying HQ-9 surface-to-air missile on Woody island of Viet Nam's Paracel Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160220163118
163	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on China's construction of helicopter base on Duncan Island and deployment of surface-to-air missile on Woody Island	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160219174354

164	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on activities of China's HYSY 981 oil rig outside mouth of Gulf of Tonkin	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160120090515
165	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on statement by China's Foreign Ministry Spokesperson with regard to China's flights to Chu Thap Reef of Viet Nam's Truong Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160113091239
166	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on two Chinese large civilian aircraft landed on Chu Thap Reef of Viet Nam's Truong Sa Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160107181540
167	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on the test flights to the airstrip it had illegally built at Chu Thap (Fiery Cross) Reef of Viet Nam's Truong Sa (Spratly) Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns160104092819
168	DPM/FM Pham Binh Minh meets Chinese Foreign Minister Wang Yi	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns161223222521
169	DFM Le Hoai Trung attends the Viet Nam - China governmental-level negotiation on border and territory in Beijing	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns161214144839
170	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang in response to China's announcement of a live-fire exercise in Hoang Sa (Paracel) Archipelago of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns170906183523
171	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang regarding the Chinese announcement of an upcoming military exercise in the waters off the mouth of the Gulf of Tonkin	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns170901162829
172	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on China's construction and operation of a movie theatre on Phu Lam Island in Hoang Sa (Paracel) archipelago of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns170801163318
173	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on reports about the Philippines' intension to consolidate and expand its presence in features and islands in Truong Sa (Spartly) Archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns170413173850
174	Remarks by MOFA Spokesperson Le Hai Binh on on a notice released by China's Ministry of Agriculture adjusting its fishing moratorium which covers parts of Vietnamese waters	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns170301112736
175	Remarks by Spokesperson on the suggestion by Chinese Foreign Minister Wang Yi at the 11th meeting of the Steering Committee for Viet Nam – China Bilateral Cooperation	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns180924155136

176	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on foreign media about China's installation of missiles on structures illegally constructed on Viet Nam's Truong Sa (Spratly) Archipelagos	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns180511161602
177	Remarks by MOFA Spokesperson on China's bomber aircraft exercising in Hoang Sa archipelago	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns180522100148
178	Deputy Prime Minister and Foreign Minister Pham Binh Minh holds talks with Chinese State Councilor and Foreign Minister Wang Yi on the occasion of the fourth Mekong – Lancang Cooperation Foreign Ministers' Meeting	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns181217103052
179	Viet Nam and China talk to bolster cooperation for common development at sea	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns181109151511
180	Committee for Vietnam – China cooperation convenes 11th meeting	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns180917143346
181	VN expects stable and sustainable trade with China	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns181105085547
182	Viet Nam, China negotiate cooperation in less sensitive marine areas	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns180522143843
183	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on comments on the remarks made by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of China on 17 July 2019 regarding the developments in the East Sea	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns190719190308
184	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on recent developments on the East Sea	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns190716174930
185	Keynote Address of Dr. Le HoaiTrung, Deputy Minister of Foreign Affairs of Vietnam at the Opening Session of the 11th South China Sea International Conference	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns191109183327
186	Remarks by MOFA Spokesperson Le Thi Thu Hang on the withdrawal of the Chinese Haiyang Dizhi 8 and escort ships from the EEZ and the Continental Shelf of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns191025205723
187	Statement of the MOFA Spokesperson on the violations of Viet Nam's EEZ and Continental shelf by the Chinese survey ship, Haiyang Dizhi 8, and its escort vessels	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns191003214402

188	Statement by the spokesperson of the Vietnamese Ministry of Foreign Affairs Le Thi Thu Hang regarding the Chinese vessel Haiyang Dizhi 8's resumption of its violation of the Vietnamese Exclusive Economic Zone and Continental Shelf	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns190816235538
189	Statement of the MOFA Spokesperson on the violations of Viet Nam's EEZ and Continental shelf by the Chinese survey ship, Haiyang Dizhi 8, and its escort vessels.	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns190726103258
190	Top legislator arrives in Beijing, continuing official visit to China	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns190711080602
191	Vietnam values traditional friendship with China: NA Chairwoman Nguyen Thi Kim Ngan	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns190705090908
192	Top legislator leaves for China on official visit	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns190711081607
193	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang regarding how the South China Sea issue was discussed at the 37th ASEAN Summit and the 15th East Asia Summit	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns201130091729
194	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang about Viet Nam's reaction to China's military drills in the Hoang Sa (Paracel) Islands of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200827194242
195	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang about Viet Nam's reaction to China's inclusion of the Hoang Sa (Paracel) Islands of Viet Nam in the 2020 technical rules for the statutory testing of seagoing vessels on domestic voyages	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200807190631
196	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang to a report that China has performed a drill around the Paracel Islands of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200703140627
197	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang regarding China's notice of fishing ban and its execution in the East Sea (South China Sea) from 1 May to 16 August 2020	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200510090211
198	Remarks by the Deputy Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Ngo Toan Thang to the note verbale that China circulated at the United Nations on 17 April and to the new statements made by the Chinese spokesperson Geng Shuang at the Press Conferences on April 20 and 21	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200424150031

199	Remarks by the Deputy Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Ngo Toan Thang concerning China's release of the so-called "standard names" for 80 geographical features in the East Sea	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200423215854
200	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang Regarding the 18 April 2020 announcement by China on the establishment of the so-called "Xisha district" (the Hoàng Sa Islands of Viet Nam) and "Nansha district" (the Trường Sa Islands of Viet Nam) under "Sansha city"	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200420105333
201	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang on the incident involving the Vietnamese fishing boat QNg 90617 TS and its eight fishermen around Phú Lâm (Woody) Island of the Hoàng Sa (Parcel) Islands of Viet Nam	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200404161321
202	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang regarding publication of images of Chinese map with the "nine-dash line" by some social networking accounts registered as Chinese overseas representative missions	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns200321123306
203	Steering Committee for Viet Nam-China Bilateral Cooperation holds 12th meeting	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns200721220833
204	Viet Nam, China seek to bolster bilateral ties	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns211203091555
205	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang on the Viet Nam's response to China's official enforcement of its amended Maritime Traffic Safety Law	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns210903172224
206	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang regarding the the 5th Anniversary of the Final Award issued by the Arbitral Tribunal in the South China Sea Arbitration	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns210713080029
207	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang on Viet Nam's response to the activities of numerous Chinese vessels in Ba Dau (Whitsun) reef within Viet Nam's Truong Sa (Spratly) Islands	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns210331170102
208	ASEAN, China upgrade ties to comprehensive strategic partnership	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns211122133526
209	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang regarding the Coast Guard Law adopted by the Standing Committee of the National People's Congress of the People's Republic of China	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns210202153250

210	Party chief hosts reception for Chinese Foreign Minister	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210913180443
211	Viet Nam treasures relations with China: PM Pham Minh Chinh	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210913175909
212	Viet Nam, China hold 13th meeting of steering committee for bilateral cooperation	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210913175319
213	Foreign ministers talk measures for strengthening Viet Nam - China ties	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210913174722
214	Vietnam calls for serious implementation of DOC at ASEAN-China SOM	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210607162252
215	Vietnamese, Chinese Foreign Ministers hold talks	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210608193736
216	Viet Nam attends ASEAN Foreign Ministers' Retreat	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210219154146
217	Greetings on Viet Nam - China diplomatic ties anniversary	https://www.mofa.gov.vn/en/nr040807104143/nr040807105001/ns210219141323
218	Party leader's China visit has been a success in all aspects: Foreign Minister Bui Thanh Son	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221103085322
219	Viet Nam, China issue joint statement	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221102094050
220	Party chief sends thank-you message to Chinese leader following official visit	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221102093743
221	Party General Secretary wraps up China visit	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221102093435

222	Viet Nam gives top priority to developing ties with China: Party leader	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221101083946
223	Welcome ceremony with cannon salute held for Vietnamese Party leader in China	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221031164745
224	Party leader arrives in Beijing, starting China visit	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns221031082441
225	Remarks by the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Le Thi Thu Hang on the maritime notice of the Hainan Maritime Safety Administration, China about Chinese military drills in the East Sea	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns220308093403
226	Viet Nam, China seek to foster bilateral partnership in all fields	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns220714094730
227	Remarks by the Vice Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Pham Thu Hang on the release of the "2023 edition of China's standard map" by the Chinese Ministry of Natural Resources, which includes Viet Nam's Parcel and Spratly Islands	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns230904133148/view
228	Remarks by the Vice Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Pham Thu Hang on the South China Sea, Madam Pham Thu Hang, Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns230717101342
229	12TH REGULAR PRESS CONFERENCE	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns230824161418
230	Remarks by the Vice Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs of Viet Nam Pham Thu Hang on the Xiang Yang Hong 10, a Chinese research vessel, and a number of Chinese Coast Guard and fishing vessels breaching Viet Nam's Exclusive Economic Zone	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/pbnfn/ns230525195531
231	Leaders of Ministry of Foreign Affairs receive, hold talks with Chinese official	https://www.mofa.gov.vn/en/tt_baochi/tcbc/ns230313095512